

חוק הגמלה יצא לדרך

הבהרות בעניין התוספות הכספיות - באתר "צוות"

www.tzevet.org.il

תקנת ההיוון בשלבי אישור סופיים

ראיון מיוחד
עם סיום כהונתו כשר,
וכניסתו לתפקיד שגריר
ישראל בסין
(עמ' 6)

מתן וילנאי, השר היוצא להגנת העורף: אנשי "צוות" יעשו את ההבדל בעת חירום

חברי "צוות" בקורס סוכני תיירות (עמ' 23)

יוסי גנץ מחבר את הנוער לצה"ל (עמ' 16)

רב-שיח לציון 30 שנה למלחמת שלום הגליל (עמ' 10)

ראיון: צבי זמיר, ראש המוסד לשעבר, 40 שנה לטבח הספורטאים במינכן • למען הנוער: יוסי גנץ, 80, ממשיך בעשייה לגיוס נוער בסיכון לשירות משמעותי בצה"ל • תעסוקה ב"צוות": מעסיקים חברי "צוות" קולטים חברים לעבודה • "דואר אוויר": יונים בשירות הביטחון - מניל"י עד צה"ל

הוארכה פוליסת הביטוח הסייעודי במסגרת הקולקטיב עד סוף 2013

גיליון 102

תוכן העניינים

(לחץ על החץ המתאים)

06

19

16

10

03 במחשבה תחילה | דבר יו"ר "צוות"

04 חדשות "צוות" | משולחן המנכ"ל

06 ראיון | מתן וילנאי, השר היוצא להגנת העורף: "בכוחם של אנשי 'צוות' לעשות את ההבדל בעת חירום"

09 40 שנה לטבח במינכן | צבי זמיר: "גם אחרי הרצח לא נעשה מאמץ לסכל את הטרור באירופה"

10 אירועים לציון 30 שנה לשל"ג:

רב-שיח מרכזי של "צוות" (עמ' 10); כנס לוחמים חיל התותחנים (עמ' 14); עצרת ותיקי חטיבה 500 (עמ' 15)

16 למען הכלל | יוסי גנץ, הרס"ר של הנח"ל: ממשיך את העשייה לשילוב נוער בסיכון בשירות משמעותי בצה"ל

19 "דואר אוויר" | כשהיונים גוייסו לשירות בצה"ל...

23 תעסוקה ב"צוות" | חברי "צוות" קולטים חברי "צוות": ניסים כהן (בית הלוחם באר שבע) ושחר תורג'מן ("הדקה ה-90")

מדורים קבועים

21 זרקור: סניף ראשון לציון

23 תעסוקה: מפגשים, סדנאות, השתלמויות

28 רפואה שלמה: הביטוח הרפואי והסיעודי

29 צוות נוסטלגי: חידה - מי האישיות הצבאית?

30 צוות מטייל: מהירדן ההררי ועד מרום הגליל

31 מתחברים למסורת: חדש אלול - הכנה וחשבון נפש

32 מחיל אל חיל: עמותת בוגרי ממר"ם

33 מכתבים למערכת

35 צוות יוצר: דפנה בירגר - אמנית בפסיפס עתיק

48 פרויקט "ידידות צהלה": דיווחים מהשטח

51 צוות קורא: חדש על מדף הספרים

52 הצדעה אחרונה: חברינו שהלכו לעולמם

צוות בשטח: מחוזות וסניפים

36 שרון: רעננה, כפר סבא, הרצליה, נתניה

38 ירושלים: פעילות מחוזית

39 צפון: החדרה והשומרון, הגליל התחתון, העמקים, חיפה, הקריות, הגליל המערבי

42 יהודה: נס ציונה-לוד-רמלה-באר יעקב, מכבים-רעות-מודיעין, אשקלון, יבנה, אשדוד, רחובות, ראשון לציון

45 דן: בת ים, ראש העין, בקעת אונו, בני-ברק, פתח תקוה, גבעתיים, רמת גן, חולון, תל אביב

49 דרום: ערד, מצפה רמון, אילת, אופקים, נתיבות-שדרות, דימונה, קרית גת, באר שבע

תשע"ג: תחל שנה וברכותיה

לחברותיי וחבריי ב"צוות" שלום וברכה,

הגמלה

מאז אישרה הכנסת את תיקון חוק הגמלה, זכו חברינו לתוספות שכר משמעותיות. הסברים מפורטים צורפו לתלוש הגמלה ומידע רב בנושא מצוי גם באתר האינטרנט שלנו - אתם מוזמנים להיכנס ולקבל מידע מעודכן. אני מודה לחברינו במשרד הביטחון ובמטה הכללי על פעילותם המיידית למתן התוספות הכספיות המתחייבות מההסכם כבר בגמלת יולי 2012, ועל ההסברים המפורטים שצירפו לצורך הבנת השינויים בתלוש הנובעים מחוק הגמלה.

ד"ר ברוך לוי

תקנת ההיוון

תקנת ההיוון עומדת להיחתם בקרוב על-ידי שר הביטחון, אהוד ברק. ועדת העבודה והרווחה של הכנסת, בראשותו של ח"כ חיים כץ, תתכנס לדיון ולאישור סופי. זוהי בשורה לחברים רבים אשר היוונו את גמלתם וגם לאחר שהחזירו את כולה - ואף הרבה מעבר לכך - עדיין חוייבו בסכומים משמעותיים חודש בחודשו. הצדק נעשה, והגם שהפתרון מתבסס על חישובים של סך החזרים וגיל החבר - הוא בהחלט קידם אותנו מאוד, לעומת המצב הבלתי נסבל שהיה בנושא זה אצל אלפים מחברינו.

הקדמת תשלומי הגמלה לגילאי 70+

בימים אלה מסתיימת עבודת המטה להסדר הקדמה של חלק מתשלומי הגמלה לבני הגילאים המבוגרים (70+). עם סיום הליך מתקדם זה, יפיץ המנכ"ל, בתיאום עם גורמי יועכ"ל ואכ"א, הנחיות מפורטות ומסודרות לחברי "צוות" הזכאים והנמנים עם אוכלוסייה זו. אני רואה בכך שיפור חשוב לחברינו המבוגרים, שיוכלו לקבל חלק ניכר מן הסכומים המגיעים להם במרוכז ולאט.

התנדבות למען הקהילה והחברה

ארגון "צוות" הציב את נושא ההתנדבות גבוה בסדר יומו בקדנציה הנוכחית. לצורך כך אנו פועלים יחד עם המחוזות והסניפים לקידום מעורבות החברים בפעילות קהילתית-חברתית. בשיתוף פעולה עם המועצה הלאומית להתנדבות בישראל, בחרנו להתמקד במספר תחומים מרכזיים: חינוך/הכנה לקראת

שירות בצה"ל, מערכי חירום, בטיחות בדרכים והנהגת הפעילות ההתנדבותית ברשויות המקומיות. אנו שוקדים על גיבוש דפוסי הפעילות ועם סיום התוויתם יועבר לחברים מידע מפורט אודות האפשרויות שייפתחו בפניהם לעשייה התנדבותית. אני מאמין, כי כפי שתרמנו כל שנותינו בצה"ל - כך נסיף ונעשה זאת גם עכשיו. ארגון "צוות" וחבריו ראויים להימנות עם המובילים של תנועת ההתנדבות בארץ.

"צוות" בשטח

בהמשך לפעילות הענפה הנעשית בסניפים ברחבי הארץ - ממנה אתם יכולים להתרשם בכל גיליון של "רוח צוות" - בכוונתנו לקדם עוד יותר את העשייה במחוזות ובסניפים, תוך מתן יתר עצמאות ליושבי הראש, בדגש על נושאי תפעול וטיפול בפרט. ועדת הסניפים שהוקמה לראשונה ב"צוות", בראשות יו"ר סניף מכבים-רעות-מודיעין וחבר הוועד המנהל של הארגון, יעקב (יענקל'ה) לבקוביץ, תהווה את חוליית הקשר בין הנהלת "צוות" לבין הסניפים בשטח. אני סמוך ובטוח, כי חידוש זה יגביר את העשייה וימנף יוזמות מקומיות. הוקרתי שלוחה לכל העושים במלאכה ברוכה זו, למען כלל החברים ב"צוות".

שנה חדשה

סיומה המוצלח של סוגיית הגמלה בשלהי תשע"ב, מסמל את ראשיתה של הברכה המוכרת: "תכלה שנה וקללותיה..." ואנו מאמצים את המשך הברכה: "תחל שנה וברכותיה". אני מאחל לכל אחת ואחד מכם ולבני משפחותיכם בכל לב, כי תבוא עליכם שנה מבורכת, תזכו לבריאות טובה, תצליחו בכל מעשה ידיכם ותרוו נחת מהסובבים אתכם. מי יתן ועם ישראל ישכון לבטח ויבוא שלום על הארץ.

שנה טובה ומבורכת,

שלכם,

ד"ר ברוך לוי,
יו"ר ארגון "צוות"

לשנת תשע"ג

שלוחה לכל חברות וחברי "צוות"

**ברכת בריאות,
רוב נחת,
שלום והצלחה**

ד"ר ברוך לוי - יו"ר "צוות", דן נדיב - מנכ"ל "צוות",
חברי אסיפת הנבחרים, הוועד המנהל והעובדים

הבהרות בעניין התוספות הכספיות
הנובעות מחוק הגמלה החדש - באתר "צוות":
www.tzevet.org.il

משולחן המנכ"ל

אנו ממשיכים במאמצינו לחזק את פוליטת ביטוח הבריאות, תוך מתן דגש על גיוס הפורשים החדשים לגמלאות והתאמת הפרמיה ללא הצהרת בריאות ועם מירב הכיסויים.

תעסוקה - יחידת התעסוקה סיכמה את פעילותה במחצית הראשונה של 2012 ורשמה הישגים נאים הן בתחום ההשמה והן במספר הסדנאות, הקורסים וההכשרות המקצועיות לדורשי עבודה. כמו כן, הרחיבה היחידה את פעילותה בתחום הסבת אקדמאים להוראה וכיום פועלות תוכניות הסבה בשלוש מכללות - אורנים בצפון, בית ברל במרכז וקיי בדרום.

הלוואה החדית - הוועד המנהל של הארגון קבע כי "הלוואה החדית" תעמוד על סך של 6,000 שקל, בתוקף מ-15.7.12.

הוקרה והערכה - בקרוב נקיים טקס הוקרה והערכה לכל אלה שתרמו להשגת הסכם הגמלה, ובהם סגן שר האוצר יצחק כהן, יו"ר ועדת העבודה והרווחה של הכנסת ח"כ חיים כץ, ראשי מערכת הביטחון ואחרים.

"צוות" בדוא"ל - אנו עושים מאמץ רב לשמור על קשר רציף עם החברים, שלא רק באמצעות ביטאון זה. כמחצית החברים כבר מקבלים מידע שוטף ועדכני באמצעות הדואר האלקטרוני שלהם ומתעדכנים בנושאים השוטפים בזמן אמת. אנא העבירו את כתובת המייל שלכם ל: prashit@tzevet.org.il

כניסה לפורומים באתר האינטרנט - החל מ-1.10.12 תתאפשר כניסה לפורומים באתר "צוות" אך ורק באמצעות שימוש במספר אישי ושם החבר, כפי שמופיעים ברישומי "צוות". כל ניסיון לכניסה עם שם בדוי או מספר אישי מאולתר ייחסם.

הסכם הגמלה - ארגון "צוות" ממשיך

לטפל במגוון נושאים כפועל יוצא מהסכם הגמלה ובהם:
תקנת ההיוון - בימים אלה נמצאת "תקנת ההיוון" בשלבי חתימה, ותפורסם עם סיום סבב האישיורים והחתימות בכנסת ובמשרד הביטחון. בתקנה זו יינתן מענה לקבוצת חברים גדולה אשר היוונה את גמלתה "לכל החיים". הפתרון מבוסס על "שנות ותק" והתחשבות. פירוט התקנה והנובע ממנה יופץ בנפרד לחברים שהנושא רלוונטי עבורם.

דן נדיב

הקדמת תשלומי הסכם הגמלה (גילאי 70+) - אנו

פועלים להקדמת הפיצוי בגין שחיקת הגמלה עבור חברינו המבוגרים. בימים אלה אנו מסכמים את מנגנון הקדמת התשלומים, בשיתוף עם היועץ הכספי לרמטכ"ל ומופ"ת. פרטים מלאים ישלחו לחברים בקבוצת הגיל הרלוונטית.

גמלת אוגוסט - לתלוש השכר של חודש אוגוסט

צורפה איגרת מטעם ראש מופ"ת ובה הבהרות לתלוש וכן תשובות לשאלות שכיחות.

ביטוח בריאות - פוליטת הביטוח הסייעודי הוארכה עד

סוף 2013 בהתאם לסיכום בין הממונה על הביטוח ושוק ההון במשרד האוצר לבין חברת הפניקס. זאת, למרות החלטה של הממונה, שלא להאריך את כלל הביטוחים הסייעודיים הקולקטיביים.

מרכז לתפקיד עוזר מנכ"ל "צוות"

ארגון "צוות" מפרסם מכרז פנימי לתפקיד עוזר מנכ"ל הארגון (משרה מלאה)

תיאור המשרה: עיסוק אדמיניסטרטיבי במגוון תחומי פעילות הנהלת "צוות", בכפוף למנכ"ל, בהתאם להנחיותיו כפי שיוצגו מעת לעת, וכן ריכוז תחום ההתנדבות בארגון. המשרה כרוכה בהבנת מהות וערכי הארגון, מטרותיו ויעדיו, ובגישה שירותית הרואה לנגד עיניה את ייעודו של "צוות" - מתן שירותים לחברי הארגון באמצעות מוסדותיו השונים. **דרישות התפקיד:** תואר אקדמי, יכולת הבנה מערכתית, כישורי הפקה ולוגיסטיקה, יחסי אנוש מעולים, יכולת התנעת תהליכים, ידע וניסיון בשימוש בכלים ובמערכות טכנולוגיות, יכולת איסוף ועיבוד מידע, הוצאה לפועל של החלטות, ניסיון בתפקיד ניהולי אדמיניסטרטיבי ביחידה/ מערכת גדולה ופעילה, כושר הבעה וניסוח בעל פה ובכתב, רצון לסייע לחברי הארגון.

מועמדים יפנו **בכתב בלבד**, בצירוף קורות חיים, תעודות והמלצות, למטה "צוות", עבור מנכ"ל "צוות" בכתובת: "צוות", רח' ברוך הירש 14 בני ברק 51202. על גבי המעטפה נא לציין: **עבור מכרז עוזר מנכ"ל בארגון "צוות". המועד האחרון להגשת מועמדות: 24.10.2012.**

חברי ועדות הביקורת בארגון "צוות" בחירות 2012

ועדת הביקורת הארצית:

הר-גד יהודית - יו"ר הוועדה | קדרון שי - ס. יו"ר הוועדה
ארז עודד | מדינה רפי | ממן צ'רלי שלום | נוימן נחום |
צויקל זהבה | קיאני מרדכי | שגב יצחק | שקדי דני

ועדות ביקורת מחוזיות:

מחוז צפון

פידלמן אהרון | אקון אשר | מאדי אמל

מחוז שרון

זיכרמן אלי

מחוז דן

עבדי אלברט

מחוז יהודה

לוין אשר

מחוז ירושלים

אפטאר זאב | שפיצר נפתלי | גליקסברג אפרים

מחוז דרום

בן שושן יחיאל | בנדט שרה | כהן משה

משרדי "צוות" לשירותך

כתובות ושעות פעילות ברחבי הארץ

דואר אלקטרוני: [tz-org@tzevet.org.il](mailto:tz-org@tzevet.org)

אתר "צוות": www.tzevet.org

המשרדים הראשיים של "צוות"

במשרדים הראשיים פועלים המנכ"ל, סמנכ"ל, סמנכ"ל לתעסוקה, עוזר מנכ"ל, חשב, מנהל הביטוח הרפואי, המבקר.

משרדי "צוות" "בית סלע", רחוב ברוך הירש 14 בני ברק, מיקוד 51202 (ממזרח לקניון איילון).

כתובת למשלוח דואר: "צוות" ת"ד 2222 בני ברק, מיקוד 51121.

טלפון: 03-6173500 פקס: 03-6173520.

שעות פעילות: א'-ה' 08:00-17:00 ובימי שישי תורנות טלפונית.

מנהל הביטוח הרפואי של "צוות":

עמיר להב: טלפון 03-6173515, 03-3202152; פקס 03-6166260

אילנית: 03-6173544. **מוקד "בריאות בצוות":** 1-700-700-251

יחידת התעסוקה: הרשימה המלאה - טלפונים, פקס ודוא"ל - ראה מדור תעסוקה בגיליון זה.

משרדי המחוזות - שירות לפרט ותעסוקה

מחוז הצפון - מנהל המחוז אלי (אליקו) חן-חתוכה

דוא"ל: [mzafon@tzevet.org.il](mailto:mzafon@tzevet.org); "בית עופר" דרך בר יהודה 52 קומה ב' ת"ד 521 נשר 36306; טל/פקס' 04-8204567 רב-קווי.

מחוז השרון - מנהל המחוז אביהו סננבויס

דוא"ל: [msharon@tzevet.org.il](mailto:msharon@tzevet.org); רח' התע"ש 20 "בית הפעמון", ת"ד 177 כפר-סבא 44425; טל' 09-7667175/6, פקס' 09-7657318.

מחוז דן - מנהל המחוז אלי ינאי

דוא"ל: [mdan@tzevet.org.il](mailto:mdan@tzevet.org); דרך מנחם בגין 82 "בית אופקים" קומה ב', תל-אביב. כתובת למשלוח דואר: ת"ד 20807, תל-אביב 61205. טלפון 03-6243250, 03-6173522, פקס' 03-6243252.

מחוז יהודה - מנהל המחוז ראובן חמו

דוא"ל: [myehuda@tzevet.org.il](mailto:myehuda@tzevet.org); רחוב גאולה 4, ת"ד 1824 רחובות 76272. טל/פקס' 08-9467062.

מחוז ירושלים - מנהל המחוז שמעון מלכה

דוא"ל: [mjerusalem@tzevet.org.il](mailto:mjerusalem@tzevet.org); בית החייל, רחוב אלוף דוד שאלתיאל, ירושלים 94555. טלפון 03-6173524/5, 02-6221758, פקס' 02-6235713.

מחוז הדרום - מנהל המחוז אברהם לוגסי

דוא"ל: [mdarom@tzevet.org.il](mailto:mdarom@tzevet.org); בית החייל, רחוב בית לחם 2, ת"ד 521 באר שבע 84100. טלפון 08-9903106, 08-6431874, פקס' 08-6417188.

קבלת קהל

קבלת קהל במשרדי המחוזות בימים ראשון-חמישי בין השעות 08:30-12:30, 13:00-16:00. לפגישה עם מנהל המחוז, יש לתאם טלפונית.

חברי הוועד המנהל של "צוות"

ד"ר ברוך לוי - יו"ר "צוות"; **אהרן אופיר**; **ירמיהו אולמרט**; **שלום בן משה**; **מרדכי בר דגן** - סיו"ר "צוות" ויו"ר מחוז שרון; **יואל גוגן** - יו"ר מחוז יהודה; **אילן דולפין** - יו"ר סניף נס ציונה-רמלה-לוד-באר יעקב; **יחזקאל דסקל**; **יעקב דרעי** - יו"ר סניף אופקים-נתיבות; **יוסף וסרמן** - יו"ר מחוז ירושלים; **יצחק זמיר**; **יצחק חביו** - יו"ר מחוז צפון; **אלי חן**; **אברהם יב**; **לורנס יצחק** - יו"ר סניף ראשון לציון; **יצחק כחלון**; **יעקב לבקוביץ** - יו"ר סניף מודיעין-מכבים-רעות; **אפרים לפיד**; **רפאל פיליפסון**; **עזריאל פרל**; **יהודה פרץ** - יו"ר מחוז דן; **עליזה רז**; **נפתלי שגיא** - יו"ר סניף כפר סבא; **גדעון שני** - יו"ר מחוז דרום.

יהודית הר גד - יו"ר ועדת ביקורת

עו"ד **ברוך אברהמי** - יועמ"ש "צוות"
רו"ח **דוד כהן** - רו"ח "צוות"

מודעות ב"רוח צוות"

ארגון "צוות", מערכת ביטאון "רוח צוות" ומו"ל ביטאון "רוח צוות", אינם אחראים בשום אופן לתוכן ההצעות המתפרסמות במודעות הפרסום או לאמיתותן. אין בפרסום המודעות משום המלצה של ארגון "צוות", או בדיקה שעשה הארגון ביחס למידע המתפרסם ולא תחול על הארגון כל אחריות בקשר עם המודעות ופרסומן. אין ארגון "צוות" יזם, מעורב, או נוטל חלק, במבצעים המיועדים לחברי "צוות" המתפרסמים בגיליון, ועל כל חבר או חברה בבואם לרכוש מוצר או שירות כתוצאה מקריאת המודעה - לבחון את הדברים על-פי כללי צרכנות נבונה. במודעות המתפרסמות בצורת "כתבה" או "דיעה", רשומים במפורש המילים "פרסום" או "מדור פרסומי", ולכן יש להתייחס אליהן כאמור לעיל. כל צרופה ("אינטרטי") המצורפת לעיתון, הינה פרסום לכל דבר ולכן יש להתייחס אליהן כאמור לעיל.

חומרים הנשלחים ל"רוח צוות"

דעות, תגובות וכתבות מתפרסות לאחר עיון, עריכה, שיכתוב והגהה. המערכת שומרת לעצמה את זכות לערוך את השינויים הנדרשים בטקסטים המועברים אליה. המערכת אינה מחויבת לפרסם כלשונו חומר כלשהו שהועבר אליה. עצם משלוח החומר מהווה הסכמה מצד המעביר לשינויים הנדרשים.

ליד שמות חברי ארגון "צוות" המופיעים בחוברת זו מצוינת בסוגריים הדרגה האחרונה שלהם בשירות פעיל, ללא ציון מיל' או בדימוס.

ייעוץ בענייני הביטוח הלאומי

חברנו, משה פלד (אל"ם), שעבד בביטוח הלאומי, ממשיך במתן ייעוץ בהתנדבות בנושאי ביטוח לאומי במשרדו במחוז יהודה. לתיאום פגישה, יש להתקשר ל"צוות" רחובות/מחוז יהודה, טל' 08-9467062.

מתן וילנאי, השר היוצא להגנת העורף: "בכוחם של אנשי 'צוות' לעשות את ההבדל בעת חירום"

את אחד הראיונות האחרונים שלו לפני יציאתו לתפקיד שגריר ישראל בסין, העניק מתן וילנאי (אלוף) לעיתון "רוח צוות". "אתם, גמלאי צה"ל, יכולים לעשות את ההבדל בחזית האזרחית. לכם יש את הידע, הכלים, המודעות והיכולת לעשות את מה שעשיתם כל כך טוב בשירות הצבאי. זהו ערך מוסף שלא יסולא בפז". וילנאי גם מפרט ומסביר מה עשה בתפקידו כדי להבטיח שהחזית האזרחית תהיה מוגנת יותר מבעבר

מאת: אפרים לפיד ודוד גרין

כשתתפרסם כתבה זו, תהיה רחוק מכאן. המשרד שבראשו אתה עומד עושה רק את צעדיו הראשונים, ולמרות שאין ספק בחשיבותו, יש ספק בדבר עצם קיומו. אינך חושש שתוכניות ותשתיות שאחרי "שנות דור" התחלת בביצועם, פשוט יתמססו?

"זה לא יקרה, ויותר מכך, בגלל האיומים שרק מתגברים ומגיעים מכיוונים שבעבר לא צפינו להם - נחיצות המשרד להגנת העורף ששר עומד בראשו גדולה מאי פעם. כל כך הרבה פרויקטים יצאו לדרך, כל כך הרבה פעולות נעשות בשטח, אנו נמצאים בעיצומה של תוכנית רב-שנתית לעורף, נוספו תקציבים למשרד, חוק העורף יאושר בקרוב ויחליף את חוק הג"א מ-1951 ובעצם קיומו יהיה לו תוקף מחייב, ועוד ועוד. כל אלה מבטיחים ויבטיחו חזית אזרחית מוכנה יותר, מוגנת יותר, ובוודאי הרבה יותר מתואמת מבעבר".

- מלחמת המפרץ היתה "קו השבר", אם אפשר להגדיר זאת כך, בכל הקשור לתפיסת ביטחון העורף. אלא שעברו עוד קרוב ל-20 שנה עד הקמת המשרד להגנת העורף...

"אכן, מלחמת המפרץ היתה הגורם הבלעדי להקמת פיקוד העורף והחזירה לתודעה הציבורית את הצורך בהגנה הזו. אבל זה לא משהו חדש. בבית הקברות נחלת יצחק אפשר לראות שורות קברים של נפגעים כתוצאה מהפצצת חיל האוויר האיטלקי על תל אביב ב-1940 (איטליה היתה חלק ממדינות הציר במלחמת העולם השנייה - ד.ג.). בן גוריון היה מודע לאיום על העורף וחוקק את חוק הג"א ב-1951 תקופה בה הוקמו ההגמ"רים. במבצע קדש ב-1956 דאג בן גוריון שניכנס למלחמה רק לאחר שהגיע להסכם עם השותפות למבצע, לפיו מטוסים שלהן - אז עוד לא היה איום טילים - יגנו על שמי המדינה, כלומר, על העורף. כשבמלחמת המפרץ נחתו כאן כמה עשרות טילים, אמרו שזה 'משהו חדש' - אבל האיום אינו חדש. למערכת לקח שנים להבין כי המציאות השתנתה. חוסר ההבנה הזה בא לידי ביטוי גם בתהליך הקמת פיקוד העורף.

"אני אומר באחריות, המצב היום טוב לאין שיעור לעומת מה שהיה רק לפני שנתיים. זה לא פשוט לסגור פערים של 60 שנה. אנו נמצאים בעיצומה של בניית חזית אזרחית, שכבר היום מדברת באותה שפה ויודעת מה צריך לעשות ומתי"

הצבא התנגד לכך נמרצות - מה פתאום שיקחו ממנו את התפקיד? בדיעבד, לשמחתי, שר הביטחון מישה ארנס, שלא היה איש צבא, החליט באופן חד-צדדי על הקמת פיקוד העורף. היום קשה לתאר איך ייתכן בלעדיו - פיקוד מקצועי, מתפקד, בעל יחידות סדירות, עם תורת לחימה, שאפשר לסמוך עליו במאה אחוז".

- ואיפה היה פיקוד העורף כשנזקקו לו ב-2006, במלחמת לבנון השנייה?

"ראשית, אני מתנגד להגדרה מלחמה. מ-1973 לא היתה כאן מלחמה. מבצע קדש, של"ג, עופרת יצוקה - היו מבצעים גדולים, אבל נוח לפוליטיקאים להטעות את הציבור ולומר שהיתה מלחמה. מי שנמצא בקו הקדמי - נמצא במלחמה, אבל זה לא עושה את כל עם ישראל במלחמה. לשאלתך, היה פיקוד העורף, אבל לא היה מי שיכניס אותו לפעולה... שכחו לגייס את פיקוד העורף. למה? כי לא היה מי שיעשה זאת".

- היה צריך "להכפיף" את פיקוד העורף למשרד ממשלתי?

"בוודאי, להכפיף אותו למשרד לבטחון פנים, על כך דובר ונתקבלה החלטת ממשלה, ודבר לא נעשה. שוב הוחלט ושוב לא קרה דבר. והגיע העימות בצפון, ובעקבותיו דו"ח מבקר המדינה שקבע מפורשות: הגנת העורף מורכבת מאוד ופועלים במסגרת זו עשרות או מאות גופים, שלא יודעים 'לדבר' אחד עם השני. במצב דברים כזה, קבע המבקר, הממשלה לא תוכל לבצע את החלטותיה.

ראש הממשלה אז, אהוד אולמרט - שבמשמרת שלו זה קרה - החליט בניגוד לדעת יועציו, להטיל את המשימה על משרד הביטחון ולא על המשרד לבטחון פנים, באמצעות רשות חירום לאומית (רח"ל)".

- אולי בכל זאת הביקורת היתה מוצדקת והיה צורך שנושא העורף יהיה, כמו שהוחלט בעבר, במשרד לבטחון פנים?

"מי שמתח ביקורת על כך לא מבין מה זה עורף ומה זו חזית. כרמיאל זה עורף או חזית? יישובי עוטף עזה זה עורף או חזית? המטכ"ל בתל אביב, שהוא יעד מובהק, זה עורף או חזית?".

- אז עכשיו, כשיש משרד להגנת העורף, יהיה תמיד את מי להאשים בהפקרת העורף...

"בוודאי, וכבר מאשימים. פוליטיקאים קופצים כמוצאי שלל רב על כל נושא שנמצא גבוה בסדר היום הציבורי ותוקפים גם ללא סיבה מוצדקת. אני אומר באחריות, המצב היום טוב לאין שיעור לעומת מה שהיה רק לפני שנתיים. זה לא פשוט לסגור פערים של 60 שנה. אנו נמצאים בעיצומה של בניית חזית אזרחית, שכבר היום מדברת באותה שפה ויודעת מה צריך לעשות ומתי. חיזקנו את השלטון המקומי, קיבלנו תקציבים שלא היו כמותם בעבר וכבר דיברתי על חוק העורף

"למדתי היטב את האירועים בעוטף עזה בתקופות הקשות, כולל בעופרת יצוקה - ומסתבר שכל הנפגעים היו אלה שלא נשמעו להוראות. זה לא אומר שבמלחמה הבאה, בה ייפלו מאות טילים, לא יהיו נפגעים, אבל זה בהחלט אומר שאם כל אזרח יבצע את ההוראות - והן ברורות - נוכל להפחית מאוד את מספרם"

הרביעית, יש לקדם את חוק העורף שיתן תוקף לעשייתנו ולחזק את השלטון המקומי, תוך גיבוש תפיסת עולם המסבירה כיצד פועלים. היא אמנם מורכבת, אבל מי שזה עיסוקו - יודע איך לפעול".

- איפה היו הגופים הרלוונטיים בעת השריפה בכרמל?

"השריפה היתה אסון נורא, אבל צריך לראות את התמונה האמיתית: כניסת האוטובוס לאזור הסכנה היתה תקלה מבצעית - צריך ללמוד אותה, לתחקר, להבין למה זה קרה, להפיק לקחים ולעשות שלא תקרה שוב תקלה כזו. לגבי מערך כיבוי האש - היו החלטות ממשלה לשיפור ושינוי המערך ולא קרה כלום. צריך לבדוק למה הממשלה לא יודעת לממש החלטות. לא היינו ערוכים לשריפות יער, לא היינו ערוכים לנפילת טילים במלחמת המפרץ, אנו לא ערוכים לרעידות אדמה - רק כשה קורה מתחילים לחשוב מה לעשות, ההחלטות מתקבלות לאט, וגם כשהן מתקבלות הן לא מתבצעות..."

עם ובלי קשר - איך נכנסנו ליום הראשון של מלחמת יום הכיפורים? כאילו זה היה היום השביעי של מלחמת ששת הימים.

ואם נחזור לשריפה בכרמל, חמש רשויות מקומיות היו מעורבות בה - חיפה, טירת כרמל, עוספייה, דליית אל כרמל ומועצה אזורית חוף הכרמל - ופגנו עשרות אלפי תושבים. הן תפקדו פחות או יותר כהלכה וידעו מה לעשות. עיריית חיפה אפילו פתחה מרכז תקשורת בינלאומי. כמעט הכל עבד על-פי ההוראות וזו אולי ההוכחה שהרשויות יודעות לתפקד בעת חירום - אבל את מי זה מעניין? כאן כולם רוצים כותרות".

- אולי היה צריך לצד ראש העיר, למנות אדם בעל סמכות בעת חירום?
"אתה באמת חושב שהמשרד להגנת העורף, או רח"ל, או משרד הביטחון, או אפילו פיקוד העורף, יכול לקבוע מי יהיה עוזר ראש העיר לנושאי חירום, שאחר כך יתחרה בו בבחירות לראשות העיר? מבחינתי, חולדאי בתל אביב, גרמן בהרצליה, וגם יו"ר ומנכ"ל חברת חשמל, יידעו טוב יותר מכל אחד מאיתנו מה לעשות בעת חירום. אבל גם לא השארנו אותם לבד. הקמנו יחידות קישור (יקל"ר), שבהן נמצאים נציגי פיקוד העורף מהנפה המרחבית והם משמשים חולייה מקשרת בין ראש הרשות לבין פיקוד העורף. בעת תרגילים או בעת חירום מצטרפים אנשי היקל"ר לחמ"ל של הרשות המקומית".

- האם לא הכל מתחיל ונגמר בכסף?

"בוודאי, אבל זו לא חוכמה לבוא ולצעוק שצריך 20 מיליארד שקל כדי למגן את כל המדינה... לפעמים צריך לחשוב שהחוסן של העורף זה לא רק מקלט, אלא גם צעירים ששירתו בצבא ועושים מילואים וחשים בצדק שהם הנושאים העיקריים בעול, וצריך לסייע גם להם. בפעם הראשונה הועברו מאות מיליוני שקלים למשרד להגנת העורף. היעד שלי בנושא זה הוא תקציב רב-שנתי חכם. לכן בנינו תוכנית ארוכת טווח והגיוינית למיגון. למשל, בטווח של 4.5 ק"מ מרצועת עזה מיגנו הכל, כי זה טווח בעייתי: כל פצצת מרגמה עלולה להותיר נפגעים. לגבי מיגון מוסדות חינוך - הטווח הוא עד 7 ק"מ, ונמשיך כך לפי סדרי עדיפויות".

- לומר סדרי עדיפויות לתושבי אשקלון או אשדוד ואולי אפילו תל-אביב, זה לא פשוט...

והתוכנית הרב שנתית".

- שאלת את עצמך למה אתה צריך את זה?

"אם לא הייתי מבין את חשיבות העניין והמשקל שלו בחברה הישראלית - לא הייתי כאן. אתה חושב ששתם כך אף אחד לא לקח את הנושא? איזה פוליטיקאי ייכנס למקום שבו הוא יהיה תמיד אשם. איזה פוליטיקאי ייכנס למשרד בו לא ניתן לחלק ג'ובים? וככה זה התגלגל כל כך הרבה שנים..."

- מה היו התובנות שלך כשנכנסת למשרד והאם הן השתנו?

"התובנה הראשונה היתה שאין גוף במדינת ישראל שיכול לטפל בחזית האזרחית מלבד ממשלת ישראל.

השנייה, העורף שייך למערכת הביטחון - ולו כי מדינת ישראל ברוב קטנותה' כולה חזית.

השלישית, כל גוף שפועל בשגרה - רשות מקומית, חברת חשמל, כיבוי אש, מד"א - צריך להיות אחראי גם על פעולה בעת חירום, ולכן תפקיד המשרד הוא להסדיר את פעילות המערכת ולקבוע כללי עבודה.

מתקן אימונים של פיקוד העורף (צילום: דו"צ)

“זו לא חוכמה לבוא ולצעוק שצריך 20 מיליארד שקל כדי למגן את כל המדינה... לפעמים צריך לחשוב שהחוסן של העורף זה לא רק מקלט, אלא גם צעירים ששירתו בצבא ועושים מילואים וחשים בצדק שהם הנושאים העיקריים בעול, וצריך לסייע גם להם”

גם על החיזוק. צריך למצוא מודל ראוי ושוחחתי עם ראש הממשלה בנושא. גם כאן צריך לתת עדיפות לחיזוק מוסדות ציבור ולאפשר לשלב חיזוק עם מיגון. יש לעודד ראשי ערים בעזרת תמריצים כספיים להשקיע בכך יותר.”

- רבים מעמיתי “צוות” משתלבים בתרגילי חירום או מתנדבים בתחום הביטחוני ברשויות, ברח”ל, בפיקוד העורף ועוד. האם זה אכן המקום המתאים להם בעת חירום?

“אתה אומר רבים, ואני אומר לא מספיק. אני פונה לכל חבר ‘צוות’ גמלאי צה”ל: אתם אלה שיכולים לעשות את ההבדל בעת חירום בחזית האזרחית. לכם יש את הידע, הכלים, המודעות והיכולת לעשות את מה שעשיתם כל כך טוב בשירות הצבאי. הרשות המקומית שלכם זקוקה לכם. התייצבו והתנדבו, היו מעורבים בהיערכות ובתרגילים, התגייסו למשימה החשובה הזו. יש לכם ערך מוסף שלא יסולא בפז.

אני פוגש אתכם בתרגילים ורואה במו עיניי את היכולות ואת רמת התפקוד. אבל, כאמור, זה לא מספיק. אנא קבלו את פנייתי אליכם כפנייה אישית - ועשו מעשה.

אני קורא לכם גם להשתלב בתוכנית ‘חוסן אזרחי’, אליה הצטרפו כבר מספר רשויות, ואני מתכוון להרחיבה. התוכנית מנסה לתת מענה להתמודדות עם מצב חירום המחייב ריכוז מאמץ לאומי, תוך תיאום בין כלל המערכות האזרחיות בעורף וחלוקת אחריות בין מערכת השלטון המרכזית לרמת הרשות המקומית. 18 רשויות כבר עברו את התוכנית שהובילו המשרד להגנת העורף, רח”ל, פיקוד העורף, המרכז לשלטון מקומי ואוניברסיטת חיפה. המחזור הראשון החל באפריל 2010. התוכנית עוסקת בהיבטים שונים של בניית חוסן אזרחי בתחומי חינוך, בריאות, מידע וקהילה. התוכנית מכוונת לשיפור המוכנות בשלבי ההיערכות וכוללת הכשרה, הפעלה והטמעה של מערך רב-ארגוני ורב-מבצעי ברשויות, לרבות צוותים עירוניים העוסקים בתחומי הביטחון, החינוך, הרווחה והקהילה. במהלכים כאלה, שהם מהלכי תשתית בעלי השפעה רחבה ועמוקה, אני בהחלט רואה מקום חשוב, מרכזי וייחודי לאנשי ‘צוות’, יוצאי צה”ל, בעלי אוריינטציה ביטחונית ומעורבות חברתית.”

הראשונה נפלו 44 טילים - אדם אחד נהרג וגם הוא לא ישירות כתוצאה מהנפילה. במלחמת לבנון השנייה ירו עלינו 4,000 טילים - רבע מהם נפלו באזורים בנויים. איבדנו 45 אנשים - אף לא אחד מהם בתוך בניין. למדתי היטב את האירועים בעוטף עזה בתקופות הקשות, כולל בעופרת יצוקה - ומסתבר שכל הנפגעים היו אלה שלא נשמעו להוראות. זה לא אומר שבמלחמה הבאה, בה ייפלו מאות טילים, לא יהיו נפגעים, אבל זה בהחלט אומר שאם כל אזרח יבצע את ההוראות - והן ברורות - נוכל להפחית מאוד את מספרם.”

- על איזה תרחיש מדובר?

“האיום הוא אכן של מאות טילים בשטח ישראל - חלקם כבדים כמו במלחמת המפרץ, 21 עד 30 ימי לחימה וכמה מאות הרוגים. לגבי מספר הנפגעים,

אני חושב שמפחידים את הציבור. ועדיין, ההיערכות היא בהחלט לפגיעה באנשים, כמו גם, כמובן, במתקנים אסטרטגיים.”

- ל-40% מהתושבים אין ערכות מגן.

“ראשית, הגענו למצב בו לכל בני משפחה אחת - הורים וילדים - יש ערכות. נמנענו ממצב של ילד אחד כן וילד אחר לא ואמא אולי... שנית, כדי שיהיו ל-100% מהאוכלוסייה ערכות מגן, צריך עוד מיליארד וחצי שקל ובמציאות של היום קשה מאוד להשיג אותם.”

- מעט לאחר ראיון זה צפוי להיערך תרגיל המדמה רעידת אדמה. משרדך מופקד גם על נושא זה.

“מה שקובע את מספר הנפגעים בעת רעידת אדמה הוא חוזק המבנים. ביפן לא מתמוטטים בתים, גם אם הם גורדי שחקים, כי הם בנויים כהלכה. לעומת זאת, ראינו מה קרה בהאיטי.

תמ”א 38 יכול היה להיות פתרון, אבל יש שלוש בעיות: בירוקרטיה ברשויות המקומיות, תמריץ כלכלי ליוזמים לביצוע החיזוק רק באזורי ביקוש ולא בכל המקומות המועדים ובהם יישובים הנמצאים סמוך לקו השבר הסורי-אפריקני, ושלישית - תוספת קומות אשר מכבידה

“העורף שייך למערכת הביטחון - ולו כי מדינת ישראל ברוב קטנותה כולה חזית. כל גוף שפועל בשגרה - רשות מקומית, חברת חשמל, כיבוי אש, מד”א - צריך להיות אחראי גם על פעולה בעת חירום. לכן תפקיד המשרד הוא להסדיר את פעילות המערכת ולקבוע כללי עבודה”

צבי זמיר, ראש המוסד 1972:

גם אחרי הרצח לא נעשה מאמץ לסכל את הטרור באירופה

כשהאולימפיאדת לונדון יצאה לדרך, ולאחר שמארגניה בחרו שלא לציין בפתיחתה את טבח הספורטאים באולימפיאדת מינכן 1972, אומר צבי זמיר (אלוף) בראיון מיוחד ל"רוח צוות": "המדינות שפעלנו בהן לסיכול טרור אחרי מינכן, הבינו שאנחנו יודעים לעשות טוב יותר את המלאכה"

על מה ומי שנדרש - גם לאסוף מידע וגם לסכל. סידורי הביטחון הללו פגעו במידה מסוימת בתפקוד של השגרירויות".

לאורך כל השנים האלה, זמיר חוזר ואומר, לא מדובר היה בפעולת נקם וראש הממשלה גולדה מאיר לא הטילה על המוסד משימה שכזו. אלה היו פעולות הרתעה ומניעה: "סיכול של איומים צפויים", כפי שהגדיר זאת פעם. זמיר גם מעולם לא הודה בקיומה של ועדת אקס - ועדת שרים מפורסמת שהיתה אחראית, כביכול, לאישור של כל חיסול.

לדברי זמיר, אחרי הטבח במינכן, הפעילות האינטנסיבית שקיים המוסד ברחבי אירופה "הבריחה" מהיבשת קבוצות וארגונים שונים שעסקו בפעילות טרור. "אז פעלו באירופה קבוצות קצת פחות מאורגנות וכאשר הבחינו שמסכלים את הפעילויות שלהן - הן עזבו את אירופה.

עוד לפני מינכן סברנו במוסד שזה יתפתח לכיוונים כאלה. ראש הממשלה הסכימה ש'נלמד את המצב באירופה' ובחודשים עד לאירוע במינכן השקענו באיסוף מודיעין. היחידה המבצעית למדה היכן יש כשלים ובעיות ותיקנה אותם בהתאם. במוסד היו חילוקי דעות, אבל אנחנו לקחנו את המשימה

מאת: אפרים לפיד ומוריה בן יוסף

לפני מספר ימים חיסל חיל האוויר בעזה פעיל ג'יהאד עולמי ואחר נפצע, לאחר שתכננו פיגוע בגבול ישראל מצרים. חיסולים כאלה הם כבר לא דבר נדיר, הם חלק בלתי נפרד ממדיניות הביטחון שמטרתה סיכול פיגוע. המתכנן, המפקד או המסייע להובלת פיגוע - לאחר קבלת מידע אמין על כך - אחת דינו.

צבי זמיר

נקודת המפנה האסטרטגית בתחום זה היתה לפני 40 שנה, לאחר טבח הספורטאים באולימפיאדת מינכן (ספטמבר 1972), אז פעל המוסד במבצע "זעם האל" לחיסולם של מפקדי ארגון הטרור "ספטמבר השחור", שנשאו באחריות לפיגוע.

ראש המוסד באותה עת צבי זמיר (אלוף), אומר כיום כי הטבח במינכן היה ראשון מסוגו שבוצע על-ידי ארגון הפת"ח. "זה היה אירוע טרור בינלאומי על אדמת גרמניה. עד אז פעלו ארגונים קטנים יחסית, על בסיס אידיאולוגיה שמאלנית קיצונית, לעיתים פרו-פלסטינאית.

עד מינכן, נקטה ראש הממשלה גולדה מאיר בגישה לפיה יש להגיע להבנה בין ישראל למדינה המארכת, מתוך הנחה שאותה מדינה תדאג לביטחון אזרחים זרים בתחומה - כולל נציגים ישראלים. האירוע במינכן ריסק את ההנחה הזו. למרות מידע מוקדם והערכות שהיו למערכת הביטחון הגרמנית ולגורמי האבטחה, הם בקשו לקיים אולימפיאדה ברוח יוון העתיקה, ובין היתר - שומרים גרמנים שמסתובבים עם אלות במקום עם רובים".

לדבריו 11 הספורטאים הישראליים נרצחו בגלל אוזלת יד מרתחה את הדעת. "היו התראות על כוונות לפגוע בישראלים בודדים או בנציגויות ישראליות ואני חייב לומר שנציגי הביטחון הישראליים עשו כל שביכולתם לדאוג לאבטחה ראויה. היה אפשר לצפות מהגרמנים להתכונן לדבר כזה. לנו לא היתה אפשרות לפעול על אדמת גרמניה. הרצח במינכן גרם לזעזוע בעולם כולו ובמיוחד באירופה. אולם גם אחרי לא ראונו שנעשה מאמץ מיוחד במדינות האלה. האחריות נפלה עלינו ואנחנו לקחנו על עצמנו להגן

על עצמנו ועשינו את העבודה. המדינות שבהן פעלנו, נהנו בסופו של דבר מהמידע שסיפקנו. בכל זאת, היינו קצת יותר טובים בהתעסקות עם דוברי ערבית..."

אחת הפרשיות שהכתה אז גלים, היתה התקרית בעיירה לילהאמר בנוורבגיה. היעד היה עלי חסן סלאמה ראש ארגון "ספטמבר השחור" (אשר חוסל מאוחר יותר על-ידי לוחמי המוסד) אך זוהה בטעות אחמד בושיקי, מלצר ממוצא מרוקני, כעלי חסן סלאמה.

- איך השפיע אירוע זה על פעילות המוסד באותה העת?

"בין השניים היה דמיון מדהים במראה. סלאמה היה מטרה ראויה והיתה התרשמות שבושיקי הוא הדבר האמיתי. הטעות היתה גדולה מאוד אך לא ברחנו מאחריות ופיצינו את אלמנטו של בושיקי עד כמה שניתן. כשעוסקים בטרור צריך להגיב מהר, כי האיש יכול להיעלם. הדרך הטובה ביותר היא לחטוף את האדם ולהביא אותו למשפט בארץ, אבל הרי גם כשהבאנו את איימן למשפט לא סלחו לנו. הצטערנו מאוד על מה שקרה בלילהאמר ובהמשך נקטנו משנה זהירות".

כתבה מלאה תפרסם בגיליון ישראל דפנס הקרוב ובאתר "צוות": www.tzevet.org.il

wikipedia/kurt stumppf

רב-שיח מרכזי של "צוות": השפעת המלחמה על הצבא והחברה בישראל

במסגרות שונות של ותיקי מלחמות, התקיימו לאחרונה אירועים וכנסים לציון שלושים שנה למלחמת לבנון הראשונה (של"ג). "צוות" יזם אירוע מרכזי: רב-שיח שנושאו השפעות מלחמת של"ג על צה"ל ועל החברה הישראלית. האירוע התקיים בנוכחות חברי "צוות" רבים בהיכל התרבות של כפר סבא, במעמד ראש העיר המארחת, יהודה בן חמו

הלחימה ביבשה

ראשון הדוברים במושב הראשון של רב השיח היה **איציק מרדכי** (אלוף) מפקד אוגדה 91 במלחמה ולימים שר הביטחון, שסקר את המצב בצפון ערב המלחמה: "ק"ץ '81 היה סוער במיוחד, 2,400 טילי קטיושה ופגזי תותחים על יישובי גבול הצפון, כל מערך החיים בצפון היה משובש. המחבלים המשיכו להתעצם, להתחמש ולהתבצר. עקבנו וראינו מקרוב כל מה שקורה. כל מי שעניינו היו בראשו הבין שזה רק עניין של זמן עד שנצטרך להילחם בלבנון. בתקופה הזאת עלו הכוחות הסדירים כמעט כל שבועיים-שלושה לצפון עם כוננות ומוכנות - 'אורנים קטן', 'אורנים

גדול', 'אורנים בינוני'. היה ברור שזה רק עניין של זמן עד שניכנס לשם". מרדכי פירט את הלחימה של האוגדה בלבנון וסיכם את התוצאות בגזרתו: מעל 300 מחבלים הרוגים; 6,000 מחבלים שבויים; 70 משאיות של נשק; 500 משאיות של תחמושת, בעיקר קטיושות ופגזי תותחים; 215 משאיות של ציוד לחימה. לכוחותינו 36 חללים. וכמובן - הוסר איום הקטיושות.

לקחי המלחמה בעיני מרדכי הם קודם כל מתן חשיבות עצומה להבנת המשימה. בהתאם לכך, יש להתכונן ולהכין את הכוחות. יש ללמוד את השטח ואת האויב, לתרגל על מודל ולהכין את הכוחות בצורה מאסיבית. בלחימה עצמה צריך להבין את צורת הלחימה של המחבלים, לחקור שבויים, לאסוף מודיעין תוך כדי לחימה - ובהתאם למודיעין הזה להפעיל את הכוחות.

לדבריו, השיטה היתה נכונה: "לרוץ בקצב מהיר לתפוש את הנקודות החיוניות, לכתר את השטח הבנוי ואחר כך לראות היכן 'שטחי המפתח' - המפקדות, צמתי הפעילות המרכזיים - ואז לפגוע. אחר כך, לטהר בצורה שיטתית ואיטית, תוך הימנעות מפגיעה בכוחותינו ובאזרחים". על הטיפול באוכלוסייה אזרחית אמר מרדכי: "היו מאות אלפי אזרחים

האירוע המרכזי - 30 שנה לשל"ג

יזם, תכנן והפיק - **אפרים לפיד**.
סיועו במסירות - **אבי לחיאני וגיטה גופר**.
הנחיה - **אפרים לפיד, רון כתר, זהר ולוסקי**.
סיוע לוגיסטי - "צוות" **מחוז השרון**, יו"ר המחוז **מוטי בר-דגן** ומנהל המחוז **אביהו טננבוים**.

אביאם סלע: מפתח המערכת המבצעית להשמדת הטילים - בוגר ישיבה מבני ברק

"מבצע תקיפת הטילים הצליח בזכות מעורבות מכוון ויצמן, שהשקיע מכספו ומטובי אנשיו בפיתוח מערכת שתוכל להתמודד עם איום הטק"א. אחד מהם היה מתכנת המערכת, מנחם קראוס, יהודי דתי בוגר ישיבה, שלא ראה טיל, לא ראה מטוס ולא היה בצבא. הוא זה שתכנת וכתב את כל התוכנה. בסוף שנות ה-70 גייסנו אותו לחיל אוויר כאזרח עובד צה"ל. והנה קוריוז: יוני 1982, ואנחנו מנהלים את המלחמה בלבנון בבור של חיל אוויר. מאות אנשים, איזה 500 חיילות, כולל עם חצאיות מיני... ומנחם קראוס עם הפאות, המעיל השחור והקיפול במכנסיים. במהלך המבצע, בתא השליטה שאני פיקדתי עליו, הוא יושב בצד השני - איש שפיתח לבד את המערכת, והוא שקט ובטוח. איש מדהים, לא פוגשים אנשים כאלה בכלל".

לא קיבלנו - יצרנו אותו בעצמנו. דגלנו - וכך גם יישמנו - במגע קרוב, דהיינו מארבים על הקרקע, פשיטות טיבוע אוניות מחבלים במעגנים. בתקופתי כמפקד החיל טיבענו שבע אוניות כאלה ולכדנו 23 אוניות מחבלים בלב ים. נמנענו מתקשורת ומפרסומים, לא זכור לי שאי פעם היתה תגובה בינלאומית לפעולות שלנו - למרות שמדובר ב-80 מבצעים כאלה.

הקפדנו הקפדה יתרה על החוק הימי הבינלאומי, שלמדנו אותו היטב - כמובן על טוהר הנשק. הגישה שלי היתה, שאם אנחנו לא נוהגים בהתאם לערכים האלה, כוחותינו לא יתמידו, לא ימשיכו בלחימה העיקשת הזאת".

הזירה האווירית

אביאם סלע (אל"ם) תאר לנוכחים, בין השאר, את שהתרחש "מאחורי הקלעים" של מבצע "ערצב 19" לחיסול סוללות הטילים הסוריות בבקעת הלבנון: "השמדנו 25 סוללות טילים, את כל מערך הטק"א בלבנון, ולמעשה השגנו עליונות אווירית מוחלטת. לא איבדנו אף מטוס ואף טייס - לא בקרבות האוויר ולא בהשמדת הטילים.

השמדנו את הטילים, עם אנשים מצוינים באוויר ועל הקרקע ובסיטואציה חריגה לחלוטין, בתהליכים לא מובנים ולא שגרתיים. לשבור את כל הקירות: פיתחנו מערכות חימוש, פיתחנו הכוונה ומזל"טים. כל זה בזכות שני אנשים שנתנו את התמיכה המלאה: בני פלד, שאחרי התמודדות לא מוצלחת של חיל האוויר הישראלי עם טילי האויב ב-73' נתן מנדט ללכת לפיתוחים של שיטות חשיבה ומערכות שליטה. השני

מימין: איתן הבר, עמוס ירון, אלון קדיש, רון כתר

בשטח האוגדה שלא היה לה אפילו אגד תחזוקה. הכל היה מאולתר... היינו צריכים לטפל ב-6,000 מחבלים, לתחקר אותם, לאסוף מודיעין דרך חוקרי שבויים ולהעביר אותו לכוחות הלוחמים. בנוסף, היינו צריכים גם לדאוג לאוכלוסייה אזרחית, כולל לחם וחלב וכולל הפניה של יולדות לארץ".

בנושא פיקוד ושליטה הוסיף: "לא פשוט לשלוט על מרחב לחימה כזה, 100 ק"מ על 40 ק"מ - ולהיות במקומות הנכונים עם החפ"ק האוגדתי ועם החפ"קים החטיבתיים. זו המנהיגות ושם אתה מכריע את הקרב. המשימה היתה 40 ק"מ והיא הורחבה. היה ברור שהיא תורחב - פעם אחת, לצורך הוצאת הסורים מתוך לבנון, ופעם שנייה להוצאת מפקדות המחבלים. חשוב מאוד שהמשימות האלה יוגדרו מראש, ילובנו, וגם אם הן ניתנות תוך כדי שלבי הלחימה - הן חייבות בדיקת המשמעות שלהן: מה אפשר להשיג באמצעים צבאיים ומה אי אפשר".

באשר להיערכות מחדש אמר מרדכי, כי "היו הנחיות מדיניות שלא יוצאים מלבנון אלא נערכים בקו מסוים שמאפשר להגדיל את צד"ל, להתבסס עליו בגיבוי צה"ל ולהיות במרחבים שימנעו ירי קטיושות. התוצאה, כמובן, היתה שצד"ל לא יכול היה לעמוד בפני עצמו, צה"ל נשאב לתוך הלחימה בלבנון, והשיעים - החיזבאללה - הפכו להיות הגורם הדומיננטי. כך מצאנו את עצמנו עוד שנים נלחמים בתוך לבנון".

הזירה הימית

זאב אלמוג (אלוף), מפקד חיל הים בעת המלחמה, סקר את הסיוע של החיל לכוחות הלוחמים: "חיל הים סייע בשל"ג לכוחות היבשה בהנחתת כוחות ובסיוע באש, בהיקף הגדול ביותר בתולדות צה"ל"

מימין: עמוס גלעד, זאב אלמוג, איציק מרדכי, אביאם סלע, אפרים לפיד

בסיוע מן הים. הכוח מנה 22 סטי"לים; 2 צוללות; 15 'דבורים'; ספינת עזר שהובילה 34 סירות גומי עם גודד הצנחנים; 3 נחתות; 6 סירות 'סער' של שיטת 13 'וסנוניות'.

בין 6 ביוני, תחילת המבצע, ל-7 בספטמבר, הונחתו והועברו 1,087 כלי רק"מ, כולל 513 כלי רק"מ לנוצרים. שיטת 13 תפסה ראש חוף כדי לאבטח את נחיתת הנט"קים ולאפשר לגדוד הצנחנים להגיע לחוף ולהרחיב את ראש החוף. לא היתה לנו אבידה אחת או נזק אחד. זה עניין לא כל כך שכיח במלחמות".

אלמוג סיפר לנוכחים, כי כבר ב-79' שונו האסטרטגיה והמדיניות בטיפול במחבלים. "החלטתי לא עוד שימוש בכוחות מאסיביים גדולים, אלא לחימה בטרור בכוחות מיוחדים. חוד החנית היתה שיטת 13. מאז אפריל '79 עברו 33 שנה - ויש תוצאה טוטאלית. אין לזה אח ורע בשום גזרה אחרת. היינו סבורים, ואנו עדיין סבורים, כי לחימה בטרור צריכה להיעשות על-ידי כוחות קטנים, מיוחדים. היישום הוא מערכת, אבל הכוחות הכבדים - סטי"לים, צוללות, מטוסים - צריכים לשמש רק לתובלה, לסיוע, לחילוץ ולמודיעין.

בנינו על הפתעה. המחבלים אף פעם לא ידעו איך ומאיפה אנחנו מגיעים. הלכנו רק על מטרות שהיה לנו מודיעין קונקרטי עליהן, ואם

אביאם סלעי: "השמדנו 25 סוללות טילים - כל מערך הטק"א בלבנון. השגנו עליונות אווירית מוחלטת. לא איבדנו אף מטוס ואף טייס"

זאב אלמוג: "חיל הים סייע לכוחות היבשה בהנחת כוחות ובסיוע באש בהיקף הגדול בתולדות צה"ל והנחת 1,087 כלי רק"מ מהם 513 לנוצרים"

איציק מרדכי: "אוגדה 91 פגעה בכ-800 משאיות תחמושת וציוד לחימה של המחבלים בדרום לבנון. נעצרו 6,000 מעורבים בטרור לחקירה"

עמוס גלעד: "מלחמת ברירה המכוונת לשינוי משטרים, היא לא ב-DNA שלנו, אלא אם כן באמת עשינו עבודת הכנה יוצאת מן הכלל"

כזה, שהתחברנו לחבורת נוכלים שפלים, שכל מה שהם רצו זה שנעקור את הסורים ואת המחבלים בשבילם, תוך שהם מביטחים לנו סיוע צבאי? אני לפעמים לא בטוח שאנחנו כל כך נבונים כמו שמתארים... אני אומר את זה בכאב, כי ככה חשתי אז - אני משקף לכם מסקנות שלי לא מהיום, אלא מה שאמרתי בדיוק אז. תחושת כאב נורא שהתחברנו עם חבורה של נוכלים שהשלתה אותנו, כי ניתן לעשות 'סדר חדש' במזרח התיכון. אני חושב שיש פה לקח מר: אתה חייב לדעת עם מי אתה מתחבר. אי אפשר סתם להתחבר על סמך איזו רומנטיקה לא מבוססת. בשיר ג'ומאייל ידע לבסס אותה, ואני לא מאשים אותו. אנחנו היינו צריכים להפעיל טכניקות בסיסיות של מודיעין, שבהן אתה קורא את הנתונים, מבין את הנתונים, מפיק מזה הערכה, עושה הערכת מודיעין - הקברניט עושה הערכת מצב וממנה מסיקים את המסקנות. כל החיזיון הזה היה בעייתי מאוד.

גלעד התייחס גם להתעצמות החיזבאללה בשנות ה-80'. לדבריו, השיעים היו אחת העדות העלובות, קראו להם "מחרומים", "מזלומים", כל מיני שמות נוראיים. הם חיו תחת משטר פיאודלי. בכל המבצעים בלבנון הם נראו הכי עלובים. "תראו איפה השיעים האלה נמצאים היום? 60 אלף רקטות שמגיעות לתל-אביב, צבא, מנגנון פיגועי חו"ל ועוד. אני חושב שהיתה יותר מדי התקרפות אז, אני בטוח שהרבה אנשים ראו את הדברים האלה. לא הסיקו את המסקנות ונכנסנו למלחמה מאוד בעייתית, בלי הבנה אסטרטגית מי השותף, עם אשליות שלא היה להן מקום מול עובדות, שהיו די ברורות, שאסור היה להיכנס למלחמה הזאת. מלחמת ברירה המכוונת לשינוי משטרים, היא לא ב-DNA שלנו, אלא אם כן באמת עשינו עבודת הכנה יוצאת מן הכלל. אני חושב שכדאי לחזור למודלים הקלאסיים, שחלקכם הגדול עוד היה שותף להם בצורה מוצלחת, של מלחמת אין ברירה, בה מפעילים את צה"ל כשצריך - רק כשצריך - כשזה מחובר למטרה אסטרטגית, המחוברת לביטחון לאומי."

"שתי אצבעות מצידון" נולד במקרה...

המושב השני של הכינוס עסק ב"השפעות המלחמה על החברה הישראלית". המושב נפתח בסקירתו של **אלי כהן**, במאי הסרט "שתי אצבעות מצידון", שסיפר על הכנת הסרט, שהיתה די מקרית: "זה היה בזמן המלחמה. הראיון המרתק ביותר שזכינו לו, היה בסביבת בחמדון. היתה שם פלוגת צנחני מילואים, וכשבאנו הם קמו על רגליהם ואמרו: תלכו, תלכו, אתם לא רוצים לשמוע מה שיש לנו להגיד. אמרתי: אחרי שאמרתי את הדבר הזה, אז ודאי שאנחנו רוצים לשמוע מה יש לכם להגיד.

מה שיצא זה מין כתב אישום חריף מנקודת המבט של הפלוגה הזאת, כפי שהם ראו את ההתנהלות של המפקדים מעליהם ומה שעבר עליהם.

הוא דוד עברי, שיישם את המהלך."

עוד ציון סלעי, כי מאז 1985 הסורים לא משקיעים יותר בחיל האוויר. הם גם לא השקיעו במערך ההגנה האווירית שלהם. כלומר, במשך 30 שנה חיל האוויר הסורי לא עשה כלום במטוסים ובטילים. שום דבר. זהו הישג אסטרטגי שעוד לא מובן."

ההתקשרות האומללה עם הנוצרים בלבנון

עמוס גלעד (אלוף), ניתח את ההיבט המודיעיני והמדיני ובעיקר את ה"קרדיט" שניתן לפלנגות הלבנוניות: "המלחמה הזאת, ברמה האסטרטגית, לקתה בעיוורון מוחלט. התחברנו לאיזה שותף שלא קיים, למרות שביומני שרת כתוב "תזרו מהפלנגות" ולמרות שרבין המנחם אמר "ניתן להם סיוע חומרי, אבל לא נתחבר אליהם". איך הגענו למצב

עמוס ירון: "שוויון בנטל" גרסת 1983

"אני זוכר היטב את החברה הישראלית ואת צה"ל בשנות שלו במשך 18 שנה בלבנון. היו אוכלוסיות, ובמקרה זה אוכלוסיות חלשות, ששרתו 120 יום. אני כראש אכ"א, כרגיל, מקבל דיווח על הנפגעים. אחד מהם היה על חייל מילואים, נהג, שנהרג. מה היה הרקע שלו? עולה מארגנטינה, 3 שנים בארץ. נשוי, 3 ילדים. נתתי מכה על השולחן, אמרתי: דבר כזה לא יכול לקרות! קראתי לסגן שלי ולרמ"ח תכנון ואמרתי: אני רוצה עכשיו רשימה של כל הקצינים עד דרגת סרן, עד גיל 30, שיש להם רישיון נהיגה ושלא עשו מילואים בחמש השנים האחרונות. הסתכלו עליי כמו על איזה משוגע - מה הוא רוצה מאיתנו? לקח להם יומיים והביאו לי אלפי קצינים. אמרתי להם: עכשיו תארגנו לי את כל האנשים האלה במחוזרים. אנחנו נאמן אותם ונשלח אותם להיות נהגים בלבנון. במחזור הראשון הופעתי בפניהם. הם היו בהלם, עוד לא ידעו מה קורה. פתחתי ואמרתי להם לשם מה גייסנו אותם לשירות מילואים. שבוע ימים עשינו להם אימון באליקים, ושלחנו אותם. כשחזרו מהמילואים, עשיתי גם שיחת סיכום. חוץ מלזרוק עליי עגבניות, עשו הכל. צעקות מפה ועד הודעה חדשה. היו איזה 12 או 13 מחזורים כאלה. לקראת סוף המחזורים האלה, מי היו האנשים שהלכו לשרת כנהגים? יוסי שריד, אהוד אולמרט, אלי לנדאו ועוד שורה של אנשים מפורסמים שהבינו שיש בעיה וצריך להירתם."

של שנה-אהבה, ובמשך עשרות שנים, ידענו עליות ומורדות. היחסים האלה, לאורך כל הדרך, השפיעו על עבודתי ככתב צבאי. הם הגיעו לשיאם במלחמת לבנון. המלחמה הזו העניקה לתקשורת - שאף פעם לא הייתי מחסידיה הגדולים - את תעודת הבגרות עם הציונים הטובים ביותר. מבחינתי היתה זו מלחמה ללא תכלית ראויה. היו מקרים דומים אצל שרי ביטחון וראשי ממשלות אחרים - היו גם היו. אבל אני חושב שחשפנו כולנו בתקשורת גם את אישי המלחמה, גם את מטרותיה וגם את עליבותה."

לא היתה אמונה בצדקת הדרך

עמוס ירון (אלוף), שהיה מפקד אוגדת הנחיתה במלחמה ומאוחר יותר ראש אכ"א, הזכיר לנוכחים את הרקע לתחילתה: "זה היה בלתי נסבל לחיות בצפון... נכון, בתל-אביב לא היתה שום בעיה, אבל בצפון זה היה בלתי נסבל לחיות. המנהיגות, בסופו של דבר גם טועה, כי היא חולמת חלומות, שהיו חלומות אידיויטיים. אילו היו מסתפקים אך ורק בסילוק אש"ף מלבנון, מנחיתים מכה ניצחת על הטרור ונסוגים חזרה לקו הבינלאומי - כל הסיפור היה נראה אחרת. אבל זה לא קרה.

לא היתה אמונה בצדקת הדרך, וכיוון שהמטרות לא היו ברורות היה די קשה להחזיק את צה"ל באותה תקופה. המסקנה שלי היא, כי אם אין הסכמה ואם החיילים לא מאמינים בצדקת הדרך, הם בסופו של יום לא יסתערו - אני אומר זאת בצורה הכי בוטה. הם לא יסתערו. אולי ביום הראשון כן, אבל זה ילך וידעך

הם אמרו: אתם הרי לא תפרסמו את זה. אמרתי: אני לא יודע, אני חושב שיש לנו מסמך, מסמך חשוב. כשחזרנו, נתתי ליעקב אבן (דובר צה"ל דאז), את החומר ואמרתי לו: אני לא נוגע בו, אני לא עורך אותו, אני לא מפרשן אותו, קח את זה ותחליט מה אתה עושה. שלוש שנים אחרי, התבקשתי להכין סרט לקורסי מפקדים בצה"ל בנושא בעיות של כוח צבאי הפועל בקרב אוכלוסייה אזרחית. אמרנו: אם כך, נעשה סרט. הזדמנות. צילמנו בתנאי אמת, והתוצאה היתה מעבר למצופה. אף אחד לא ציפה לסרט מהסוג הזה. היה לו אימפקט חזק. הקבוצה הראשונה שראתה את הסרט היתה חבורה של סמלים 'בוגרי לבנון', והתגובה שלהם היתה בתחום הפסיכולוגי - אנשים רעדו, הם חוו מחדש את התקופה בה הם שירתו בלבנון.

אחרי לבטים בצבא, עם לחץ של הדובר החדש אפרים לפיד ולאחר שצפה בסרט נשיא המדינה חיים הרצוג, אישר הרמטכ"ל משה לוי את הסרט להקרנה לציבור הרחב והוא זכה למאות אלפי צופים. חלק צפו יותר מפעם אחת. הלך מעניין: כשמבטאים משהו בצורה אמנותית - הוא מספק תובנות, דבר שחדשות לא מספקות."

איך צה"ל מפיק לקחים?

פרופ' **אלון קדיש**, רמ"ח היסטוריה, עסק בחוסר הלימה בין תוכניות למציאות: "אם מכניסים את מלחמת לבנון לתוך איזשהו רצף של ההיסטוריה של מדינת ישראל במזרח התיכון, השאלה היא איך מלחמת לבנון 'שברה' את התפישה הרומנטית לגבי 'ברית המיעוטים' - אותו

עמוס ירון: "אם אין הסכמה ואם החיילים לא מאמינים בצדקת הדרך, הם בסופו של יום לא יסתערו. אולי ביום הראשון כן, אבל זה ילך וידעך"

אלי כהן: "את הגרסה הראשונה של הסרט ראתה חבורה של סמלים 'בוגרי לבנון'. אנשים רעדו, הם חוו מחדש את התקופה בה הם שירתו בלבנון"

פרופ' אלון קדיש: "איך צה"ל יתמודד עם מצב שצריך להגביל את התכנון המבצעי שלו אל מתחת למיצוי מלוא הכוחות"

איתן הבר: "המלחמה העניקה לתקשורת את תעודת הבגרות עם הציונים הטובים ביותר. חשפנו את אישי המלחמה, את מטרותיה ואת עליבותה"

והניצנים של זה היו לקראת סוף מלחמת של"ג. לכן, אם המנהיגות חושבת שהדרך היחידה להמשיך את המדיניות היא באמצעים צבאיים - עליה להכין את המדינה לכך. כשאנחנו חיים היום עם תקשורת כל כך משוכללת - בלתי אפשרי שלא להכין את העם למלחמה. זה לא ילך."

ליסיון - נדרשת קצת צניעות

את האירוע סיכם ד"ר **ברוך לוי**, יו"ר "צוות": "כשהאזנתי לדוברים הגעתי לשלוש מסקנות: האחת, צריך להיות קצת יותר מציאותי, עם הרגליים על הקרקע. צצו כל מיני פנטזיות, שבסופו של דבר הביאו לבכייה לדורות. השנייה, קצת צניעות. צניעות בכל מה שנוגע למטרות כה גדולות שהציבו פה - לעשות סדר במזרח התיכון, סדר בלבנון, אולי סדר בעוד מקומות אחרים. זה לא בשבילנו, זה אולי גדול עלינו. השלישית, הקשר בין הצבא לחברה. תמיד אמרו שכל הארץ חזית וכל העם צבא - כל מיני סיסמאות כאלה שהן נכונות. במילים אחרות: הצורך בקונצנזוס, בצדקת הדרך ובהבנה, החל מהפיקוד ועד אחרון החיילים, כדי שאותה המטרה שהמנהיגות תציב - הצבא יהיה זה שיוכל לבצע."

חלום אסטרטגי של בן-גוריון, של ברית בין היהודים לבין הנוצרים, לבין הדרוזים, הברית הדרומית עם החבשים ועם הסודאנים - ברית שמדינת ישראל השתדלה מאוד ליישם אותה, עד כדי ראייה רומנטית, שלא לומר בלתי מציאותית.

הבעיה של חוסר הלימה בין כוונות למציאות היא כרונית וחוזרת אחרי כל מלחמה אחרי מלחמה. איך צה"ל יתמודד עם מצב שצריך להגביל את התכנון המבצעי שלו אל מתחת למיצוי מלוא כוחות. זאת בהנחה, שכנראה עם לפחות חלק מהאויבים שלנו אנחנו לא יכולים להגיע להכרעה מתוכננת מראש.

זה לא קרה במלחמת ההתשה המתמשכת עם הפלסטינאים לגבי השליטה בארץ ישראל כבר זמן רב לפני מלחמת העצמאות ועד היום. כנראה גם שלא עם חזבאללה, שפועל כארגון לא מדינתי, אם כי הוא מודרך על-ידי מדינה אחרת. יכול להיות שאין טעם להכניס את צה"ל למצב של שחיקה על-ידי מיצוי מלוא כוחו למטרה שלא תביא הכרעה."

של"ג בעיני התקשורת

איתן הבר, כתב צבאי באותה תקופה, סיפר בהומור על יחסיו עם אריאל שרון, שר הביטחון בעת המלחמה: "היו בינינו יחסים מאוד מיוחדים

נקודת מפנה בחיל התותחנים

מאת: אורי מנוס (תא"ל)*

קרב עין זחלתא - בגזרה המרכזית נעה חטיבה 500, כדי להשתלט על כביש ביירות דמשק. בכפר עין זחלתא היא הותקפה על-ידי כוח קומנדו סורי. למזלה של החטיבה, מפקד הסיוע החטיבתי רמי בוסי (אל"ם), הכין מבעוד מועד את משימות אש הסכנה שישנו על מרחב החטיבה - ומיד עם הפתיחה באש של הסורים תותחינו שיתקו אותם. דורון רובין (אלוף), אז מח"ט 500, מצהיר מעל כל במה: "בקרוב עין זחלתא נכרתה ברית דמים ביני לבין התותחנים".

קרב המסולעת - כוח גולני בפיקודו של הסמח"ט גבי אשכנזי, לימים הרמטכ"ל, אמור היה לכבוש את הגבעה המכונה "המסולעת", בה החזיק גדוד קומנדו סורי. זאת, בקרב פנים אל פנים קשה, כאשר הסורים נלחמים בחירוף נפש. כדי להכריע את הקרב, מפקד הסיוע הארטילרי הנחית את האש שלנו פחות מתחום הביטחון. זה היה הסרן הצעיר, לימים קתמ"ר, דני כסיף (תא"ל), כיום יו"ר עמותת יד התותחנים. גבי אשכנזי מעיד: "לאחר הקרב הזה אני לא זזתי לשום מבצע ללא תותח צמוד".

קרב סולטאן יעקב - קרב שהתרחש בגזרה המזרחית, בו נקלע גדוד טנקים למארב סורי ורק סיוע ארטילרי מרוכז של 18 גדודי ארטילריה חילץ אותו בשלום. מפקד הגיס הצפוני, יאנוש בן גל (אלוף), שבגזרתו פעל גדוד השריון, אינו מוכר כאיש המרובה במחמאות, אבל בערב העצרת שיבח את התותחנים והודה להם.

כיתור ביירות - בכיתור העיר הופעל ריכוז אש של כ-30 גדודי ארטילריה. חלק גדול מהסוללות פעלו בירי כינון ישיר, ולעתים היו בראש הכוח. מערכת האיכון שפעלה למופת, היוותה מאוחר יותר את הבסיס "למרכז האש" הופעל כיום בכל עוצבה בצה"ל. עמוס ירון (אלוף), ששימש מפקד אוגדת הצנחנים בכיתור ביירות אמר: "הפעילות המקצועית של התותחנים ומערכת התצפיות והאיכון שפעלה למופת, סייעו לנו רבות בהשגת המשימה".

בסיום העצרת עלו לבמה מפקדי העבר, יחד עם הקצינים הסדירים, ושרו את "נקודת מפנה" - שיר שחיבר במיוחד לאירוע מפיק העצרת רוני אבירם.

ותיקי חיל התותחנים התכנסו יחד עם לוחמי הסדיר לעצרת לציון שלושים שנה למלחמת שלום הגליל. מלחמה זו, לדעת רבים, היוותה נקודת מפנה בחיל התותחנים, כפי שאמר רמטכ"ל אותה מלחמה, רא"ל רפאל איתן: "במלחמה הזו אף אחד לא זז ללא התותחנים".

כיצד נעשה המפנה?

במלחמת יום הכיפורים היה חיל התותחנים מצויד בתותחים ישנים ובערב רב של סוגי קנים. מספר הגדודים המצומצם לא נתן מענה להרישות האש של הכוחות. נתי שרוני (אלוף) שהיה הקתמ"ר במלחמת יום הכיפורים, ידע לממש את חלון ההזדמנות שהציעה לו מערכת הביטחון, אשר הבינה כי את האש במלחמה אין להפקיד רק בידי חיל האוויר או השריון. שרוני השכיל לבנות סד"כ גדול של גדודי תותחים מתנייעים חדישים מסוג m-109. מחליפו בתפקיד, אברהם בר דוד (תא"ל), המשיך בתהליך של התעצמות החיל. אריה מזרחי (תא"ל) כקתמ"ר ידע להכין את הסד"כ שעמד לרשותו למלחמת שלום הגליל.

מפגש מפקדים: מימין אהוד בכר (אל"ם), רן כהן (אל"ם), דני אבירם (אל"ם), אורי מנוס (תא"ל)

מפקדי יחידות התותחנים בשלום הגליל הגיעו למלחמה זו עם זיכרונות קשים ממלחמת יום הכיפורים. הם היו חדורי מוטיבציה לבצע את השינוי ולהוכיח לעצמם ולצה"ל - "אנחנו מסוגלים לתת תשובה לכל דרישה". זו היתה המלחמה המתוכננת ביותר מכל מלחמות ישראל שנערכו עד כה. גדודי התותחנים הסדירים, וגם המילואים, היו בני בית בגזרת לבנון. מאז שנות השבעים, הם שולבו בכל פעולה מבצעית מוסקת או קרקעית.

העצרת שנערכה בבית התותחן בזכרון יעקב, מעבר להיותה מפגש חברתי, היתה מפגן גאווה בהישגי חיל התותחנים - חיל שבמשך שנים רבות חש כ"בן חורג" בתוך משפחת כוחות היבשה. היסודות שהושתתו בשל"ג הביאו לתוצאות של היום, כאשר בחיל יש גם מערך חימוש מונחה ומדויק ומערך מטוסים ללא טייס.

מפקדי העוצבות שנהנו מהסיוע העוצמתי והמדויק של התותחנים במלחמה, ידעו לחזק בדבריהם את הישגי התותחנים.

החילוץ ב"מיוערת" - שי אביטל (אלוף) פיקד בעת המלחמה על סיירת מטכ"ל ומשימתו היתה לתפוס בגזרה המזרחית גבעה שלטת בשם "המיוערת". את הסיירת הפתיע כוח קומנדו סורי, מתוגבר בכוח נ"ט. הפעלה מהירה של הארטילריה שיתקה את הסורים וחילצה את הכוח. על כך מעיד אביטל: "ללא התותחנים, אני לא יודע איך היינו יוצאים משם...".

* אורי מנוס שימש כמפקד התותחנים של פיקוד הצפון במלחמת של"ג. קישור לשיר "נקודת מפנה" - <http://www.youtube.com/watch?v=0978ebQjmmY>

שיר הסיום: נקודת מפנה בחיל התותחנים

ותיקי התותחנים ממלחמת של"ג

צילומים: איציק רובין

חטיבה 500 זוכרת את לוחמיה

עצרת חטיבה 500 נערכה ביד לשריון בלטרון, במלאת 30 שנה לשל"ג ■ לקראת האירוע נפתחה קבוצה בפייסבוק, באמצעותה נאספו עשרות סיפורים אישיים מרתקים

מאת: פנינה שניצר (סא"ל)

באירוע התקיים שילוב חווייתי ומרגש של קטעי הקלטות אותנטיות מרשת הקשר החטיבתית, צלילים, תמונות וזיכרונות נוסטלגיים מזוויות שונות, סרטונים מקוריים, ראיונות אישיים ותיעוד ארכיוני נדיר. כאשר עלה לבמה המנחה אבי סגל (סא"ל), קצין השלישות החטיבתית במלחמת שלום הגליל, רעד קולו כשפתח ואמר: "התאספנו כאן הערב להיזכר, לזכור, להוקיר, להודות ובעיקר להיות ביחד לאחר תקופה כה ממושכת שחלפה... נדמה שעברו מאז שנות נצח; אך לכל מי שהיה שם, זהו פרק חיים שצורב בלבו לעד. לוחמי חטיבה 500: אנחנו היינו שם!". אחרי ברכת הרמטכ"ל בני גנץ הושמעו הקולות בקשר, עת חטיבה 500 הגיעה ראשונה ל"שחור" - כביש ביירות דמשק. בעצרת הוקדש פרק משמעותי להנצחתם של הנופלים. שמות 46 הלוחמים שנפלו במערכה הוקראו בליווי מנגינה שכתב רב טוראי שי לנדרר ז"ל, אשר נפל בקרב בעין זחלתא ביום הרביעי למלחמה. האב השכול אברהם בר שלום, אביו של אוריה ז"ל, נשא דברים בשם ההורים השכולים. זקוף קומה, זיק של גאווה בעיני התכולות, עלה לבמה דורון רובין (אלוף) ששימש מח"ט 500 במלחמת של"ג, שאמר בין היתר: "אני גאה בכלכם ומודה על הזכות הגדולה שניתנה לי ללחום לצדכם ולפקד עליכם. אני רוצה לומר לכלכם תודה ענקית, אתם רשאים ללא ספק להיות גאים במעשיכם."

ב-27.12.12 התקיימה באתר "יד לשריון" בלטרון עצרת לוחמי חטיבה 500 לציון 30 שנה למלחמת שלום הגליל. את האירוע תכננו וארגנו זמן רב בהתנדבות קבוצת מפקדים (בדימוס) של החטיבה. חטיבה 500 (הידועה גם בשם עוצבת "כפיר") פעלה כחטיבה חצי סדירה במיתקן צאלים בין 1972 למלחמת יום הכיפורים (1973) - ומאז כסדירה עד לפירוקה בשנת 2003. במלחמת שלום הגליל לחמה החטיבה בגזרה המרכזית (בציר ההררי), תחת פיקוד עוצבת הפלדה - אוגדה 162. לשלושת גדודי השריון (430, 433 ו-195) חברו גדוד נח"ל (932), גדוד הנדסה (601), גדוד מילואים של הצנחנים ("סלע"), ופלוגת ווקנין. החטיבה הגיעה ראשונה לכביש ביירות-דמשק באזור העיירה צופר וחסמה אותו. היה זה הישג בעל השלכות אסטרטגיות נרחבות. משם גלשה לבחמדון ולעלי והגיעה עד ביירות. בשלב מאוחר יותר לחמה החטיבה במרכז ביירות, עד ההשתלטות על העיר ופינוי ארגוני המחבלים משם.

במסגרת ההיערכות לאירוע נפתחה קבוצה בפייסבוק - כפיר בשל"ג 1982 - המונה כיום 363 חברים, בעיקר לוחמים ובני משפחותיהם. הקבוצה הפכה

אתם הייתם ונלחמתם שם! מצדיע לכלכם, המח"ט!". אחד הרגעים המרגשים בעצרת היה בעת שקובי ולבר, סמ"פ ז' בגדוד 430, ועודד לנדנר, מ"פ מ' בגדוד 195, מן הפצועים הקשים ביותר במערכה זו, העניקו תעודת הוקרה לצוקית אהרון (רס"ן), שהיתה עוזרת רמ"ד נפגעים בשריון וטיפלה במסירות בפצועים ובמשפחות השכולות. מאז העצרת ממשיכים הלוחמים ובני המשפחות להעלות את רשמיהם בקבוצת הפייסבוק. מפגשים פלוגתיים נוספים התקיימו ועוד רבים מתוכננים. היטיב לבטא את התחושות בפייסבוק אביאל ג'ראפי (סא"ל), ששימש במלחמה קמ"ן חטיבתי: "לוחמי חטיבה 500, עברו יומיים ואני עדיין נרגש ונפעם מהעוצמה של הכנס. זה היה אירוע שחיבר זיכרונות לוחמים, אחוות לוחמים, התרגשות עד כדי דמעות, אהבה, ופרגון הדדי שאין לו אח ורע בשום מסגרת שהכרתי עד היום, כנס שיישאר בזיכרונו לעוד שנים רבות". הכתבה המלאה באתר "צוות": www.tzevet.org.il

להיות מקור מעולה להעלאת זיכרונות, תמונות ואיתור חברים לנשק. בזכות הקבוצה חודשו קשרים והתקיימו מפגשים גדודיים ופלוגתיים, בהם נטלו חלק לוחמים רבים. המפגשים הקבוצתיים והחלפת הרשמים בפייסבוק יצרו גל של ציפייה והתלהבות, שהגיע לשיאו בעצרת החטיבתית. במהלך העצרת התקיימו מפגשים יחידתיים במתחם יד לשריון, בהם חולקו מגיני הוקרה למשפחות השכולות. בעצרת השתתפו כ-1,500 לוחמים ובני משפחותיהם, שעברו בין החברים, התחבקו, הצטלמו, טפחו על השכם ומחו דמעה. את האירוע כיבדו בנוכחותם מפקדים רבים, ובהם מח"טים לדורותיהם: אלוף סמי תורג'מן - מפקד מז"י, אלוף עוזי מוסקוביץ - ראש אגף התקשוב, תא"ל אבי אשכנזי - מפקד מל"י, חיים ארז (אלוף) - יו"ר "יד לשריון" והמנכ"ל - מנשה ענבר (תא"ל), סמח"ט 500 בעברו. את העצרת ביים דוד שלזינגר (סא"ל) ("שוהם הפקות") וכל עבודת התחקיר, כתיבת התכנים וספר הבמה נעשתה על-ידי פנינה שניצר (סא"ל) ("מילים נוגעות").

יוסי גנץ (סא"ל), הרס"ר של הנח"ל: "את העשייה להבטחת עתיד הנוער בסיכון אסור להפסיק"

כשהוא נושק לגיל 80, ממשיך יוסי גנץ, הרס"ר המיתולוגי של הנח"ל, את עשייתו בתחום בעל השפעה לאומית, העוסק בדיוק בנושא אותו הוביל בצה"ל לפני 35 שנים במסגרת "נערי רפול" - גיוס בני נוער שוליים לצה"ל והפיכתם לחיילים ולאזרחים מועילים. במסגרת פרויקט "נכונות לשירות והכנה לצה"ל" לו שותפים צה"ל, משרד הביטחון, משרד החינוך ורשויות מקומיות, הביא גנץ תוצאות מרשימות באחוזי הגיוס לשירות משמעותי

ומדריכות חיילות, אשר עשו רבות להעצמת הנוער ולשילובו המוצלח בצה"ל.

על פועלו המשמעותי והמסור כתב איתן טימן, מנהל האגף החברתי והקהילתי במשרד החינוך, בהמלצתו לוועדה שבחנה את המועמדים ל"אות הנשיא למתנדב":

"בגילו המופלג השאיר אותנו יוסי פעורי פה מול החריות, המוטיבציה, שעות ההשקעה והתוצרים הערכיים והנפלאים, והוכיח לנו כי אין דבר העומד בפני הרצון של מתנדב חסר גבולות כיוסי גנץ".

דברים אלה אינם מפתיעים, שכן גם בעת שירותו של גנץ בנח"ל נקשרו בשמו לא מעט סיפורים ואגדות. הרס"ר המיתולוגי, שתחת ידיו עברו אלפי נחלאים, ידע להיות מפקד קשוח וקפדן - אך גם אב רחמן וחבר נאמן.

את חותמו הטביע גנץ, וכאמור הוא עושה זאת גם כיום, בחינוך הנוער - ובעיקר בפעילות בקרב אוכלוסיות מיוחדות אשר שילובן בצה"ל פתח בפניהן אופקים חדשים. בזכות עשייתו, כמובן עם רבים וטובים, הפכו בני נוער שגורלם נחרץ מראש להימצא בשולי החברה, או ליפול כעול עליה - לאזרחים טובים ומועילים.

זה התחיל ב-1977, כאשר היה גנץ האיש שעליו הוטלה המשימה להרים את פרויקט יחידת הרווחה בצה"ל מאפס. "חשוב לומר", אומר גנץ, "כי חלק מנוער השוליים גויס לצה"ל גם לפני שהתחלנו בפרויקט. נכון, זה נעשה במשורה, אך בכל שנותי בנח"ל טיפלתי בחיילים שכוננו אז רם 4 ב. ראיתי בקידום מלאכת קודש ועשיתי הכל כדי שיימו כראוי טירונות וישתלבו במיגון תפקידים בנח"ל. לכן, כשהוצע לי התפקיד להקים את יחידת הרווחה של צה"ל בבקו"ם אמנם לא היססתי, אבל גם לא ידעתי בדיוק לקראת מה אני הולך. אחר כך נודע לי איך הגעתי לשם. מסתבר כי המשימה הוטלה אז על מפקד הבקו"ם, **משה גורן** (אל"ם). הוא זה שאמר לראש אכ"א דאז, **משה נתיב**, שהוא מוכן לקבל את המשימה 'יק אם גנץ

"הרחבנו משמעותית את פעילות הנוער במסגרות הבלתי פורמליות, חיזקנו ופיתחנו פעילויות בתחומים חברתיים וקהילתיים, הכשרנו מנהיגות צעירה בקרב בני נוער, וכמובן - עודדנו הצעירים לגיוס ולשירות משמעותי בצה"ל. את המשימות הללו הטלנו על גרעיני הנח"ל העירוניים, המשתלבים ביישוב כחלק בלתי נפרד ממרקם החיים בו"

מאת: דוד גרין

גם היום, 35 שנים לאחר שקיבל על עצמו להקים את יחידת הרווחה בבקו"ם (מה שכונה מאוחר יותר פרויקט "נערי רפול") ואחר כך מקא"ם (מרכז קידום אוכלוסיות מיוחדות), ממשיך **יוסי גנץ** (סא"ל) כמעט בן 80, לפעול ללא לאות למען אותם נערים ממש. בשבע השנים האחרונות הוא ממוביל פרויקט לאומי - נכונות לשירות והכנה לצה"ל - העוסק בשילוב בני נוער בחברה ובצבא. בפרויקט שותפים משרד החינוך, משרד הביטחון, רשויות מקומיות וכמובן צה"ל, באמצעות הנח"ל וחיל החינוך.

ממרומי גילו עושה יוסי את דרכו פעמיים בשבוע בשלחות הפרויקט - לקרית מלאכי ולפרדס חנה. "מה אני עושה שם בדיוק?" אומר יוסי גנץ וחיוך ממזרי על פניו, "אני דואג שכל אחד יעשה את מה שהבטיח. בדיוק. בלי לעגל פינות, בלי כמעט, בלי אבל. כמו בצבא. יש משימה - אז מבצעים. אני בעצם מתאם בין כל הגורמים המעורבים".

היום, בחלוף שבע שנים לעשייה החינוכית, נחשבים שני הישגים למובילי שיתוף הפעולה עם הצבא. בקרית מלאכי נבנה מרכז הכנה לצה"ל, אחוזי הגיוס עלו, שיעור הנשירה תוך כדי שירות ירד וכן עלה מספר היוצאים למסלולי פיקוד מקרב המתגייסים. נתונים זהים נרשמו גם מפרדס חנה. חשוב לציין, כי מדובר ברשויות עתירות עלייה מאתיופיה. גנץ דאג ביישובים האלה לשילוב מוצלח של גרעיני הנח"ל

תמונה ראשונה: לי לא תלשו את הפאות...

1933, העיירה איורב בטרנסילבניה. בן שני נולד למשפחת גנץ החרדית (חסידי ברסלב) שמנתה שבע נפשות ושמו יוסף. פאות, כיפה, ציצית, לימודים ב"חדר", שפת היידיש, אנטישמיות ופגיעה ביהודים היו חלק מילדותו. הוא זוכר היטב את ההתנכלויות של ילדי העיירה הגויים, ש"תחביבם" היה לתלוש את פאותיהם של הילדים היהודיים. כבר אז, כילד, הבין יוסי כי אם לא יגן על עצמו - איש לא יעשה זאת במקומו. "היה לי מקל גדול, ומי שהתקרב אליי בדרך המהדר, הרבצתי לו. בפאות שלי אף אחד לא נגע...".

תמונה שלישית: הנקמה במרצחים

כניסתם של הרוסים לאזור בסיום המלחמה היתה עבורו הזדמנות לנקום במרצחים הגרדיסטים (אנשי צלב החץ) שהיו ידועים באכזריותם), והיא נקרתה בדרכו באופן מקרי. "מצאתי עבודה במאפיה שסיפקה לחם לחיילים הרוסים, תמורת כיכר לחם אחת ליום. תוך זמן קצר כבר דיברתי רוסית מצוינת ויצרתי קשר עם חיילים ועם קצינים רוסיים שביניהם היו כמה יהודים. יום אחד שאל אותי קצין רוסי אם אני מכיר משפחה יהודית שיכול לעשות איתה את השבת. אמרתי לו וביום שישי לקחתי אותו אליה. בדרך, סיפרתי לו בידיש מה הגרדיסטים עשו ליהודים. כששאל אם אני מכיר אותם - פשוט הצבעתי על הבתים שבהם הם התגוררו. בשבת בבוקר כשקמתי ויצאתי לרחוב, ראיתי שכל הבתים עליהם הצבעתי היו שרופים...".

"בדרך" היה יוסי מיוזמי ומקימי אתר ההנצחה לחללי הנח"ל בפרדס חנה, בו מונצחים למעלה מ-1,300 חללים ועד היום הוא משקע מזמנו בעמותה. לאחר שחרורו, במשך 14 שנים, ניהל גנץ את מתקן רשף - מחנה נוער של משרד החינוך בחוף הרצליה, אותו פקדו עשרות אלפי תלמידים, בכללם נוער שוליים. הם למדו מהי אהבת הארץ, קיבלו שיעורים בידיעת הארץ, נחשפו לסיפורי מורשת והעפלה, עסקו באימונים ועוד. כשנסגר המתקן יוסי כבר היה בן 70, בריאותו התרופפה, אך לרגע לא זנח את הנושא החינוכי והטיפול בנוער. "נתבקשתי על-ידי משרד החינוך להוסיף ולתרום במסגרות

מהנח"ל יועבר אליו' - וכך היה. נתיב קרא לי לשיחה קצרה, בה אמר: 'אני יודע מי אתה, למה אתה מסוגל, שמעתי על הלב הגדול שלך, בגלל זה אתה כאן, אבל תזכור - אתה תשקיע בלי סוף ולמרות זאת אתה יכול למצוא את עצמך בלי אף חייל אחד...'. יוסי עבר את כל חבלי הלידה של היחידה, אשר ברבות הזמן הוכפפה לקצין חינוך ראשי. הוא נדבק בחיידק ובשמונה השנים בהן פעל במסגרתה, זכה להצלחות עצומות. "כשהגיע זמני להשתחרר קרא לי ראש אכ"א עמוס ירון ואמר: 'עשית מספיק ולא הספקת בשנות השירות הרבות להשלים לימודים לתואר אקדמי. הנה לך צ'ופר על השנים הרבות והאינטנסיביות בצבא". גנץ סירב. "לא יכולתי לעזוב את הילדים האלה. הם נכנסו לי לנשמה. הנוער הזה, הגם שלא שפר גורלו, אפשר היה לשנות את עתידו. אם לא היו 'מכריחים' אותי אחר כך להשתחרר, אולי הייתי שם עד היום...".

על חשיבות פרויקט "נערי רפול" אמר בזמנו משה פלד (אל"ם) בדברי הספד שלו לרמטכ"ל **רפאל איתן**: "פרויקט נערי רפול הוא המעשה הגדול ביותר שלו. פרויקט בעל משמעות ערכית שהשאיר בהיסטוריה של מדינת ישראל. רפול אמר בשעתו שהמדינה חייבת לנערים האלה - ויצר את ההזדמנות האחרונה עבורם".

יוסי היה גאה להיות חלק מהמעשה הזה והוא המשיך, גם לאחר שחרורו בשנת 1988, בעשייה החינוכית במסגרות שונות למען הנוער בכלל ונוער במצוקה בפרט.

תמונה שנייה: זכרונות מלחמה

בשנות המלחמה סבלה משפחת גנץ רדיפות, גירושים והתנכלויות, חוותה רעב והפצצות. יוסי זוכר היטב את העיר אלבה יוליה, אליה נסו וממנה יצאו טרנספורטים ליעד שרק לאחר המלחמה הבינו מהו. "היינו מיועדים להישלח באחד הטרנספורטים האחרונים", הוא נזכר, "אבל אני לא יודע איך ולמה הטרנספורט הזה לא יצא...". גירוש מכפר הולדתו, הונגרים הנסוגים מפני הצבא הרוסי ובדרך ממשיכים לטבח ביהודים ללא רחם, "מה שעברנו זו הישרדות, מאבק יומיומי למצוא מקלט, לחם, להימלט מהפגזות, מהונגרים, להחזיק מעמד".

אתר ההנצחה לחללי הנח"ל בפרדס חנה

קשר אישי ומחייב עם רבים מבני הנוער במסגרות השונות. הם מחזקים בקרב הצעירים את הדימוי החיובי של צה"ל והמשרתים בו, מעוררים מוטיבציה לגיוס, ומתגברים את המערכות השונות בנושאי חינוך ערכי ומעורבות תורמת לקהילה.

ההצלחה לא איחרה לבוא. בהמלצתו ל"אות הנשיא למתנדב" כתב חיים געש, ראש המועצה המקומית פרדס חנה כרכור: "הכרנו את גנץ ב-2006, כאשר בשיתוף פעולה עם עמותת הנח"ל יזם תהליך של הבאת גרעין נח"ל ליישוב בפרק המשימה בקהילה. מצאנו את עצמנו עם אדם שעל אף גילו המתקדם לא נח לרגע, דוחף ומקדם

תמונה שיטית: הארץ המובטחת

לאחר שלושה חודשים מתאחדים שלושת האחים לבית גנץ בכפר פינס עם בני הגרעין שלהם - 450 בני נוער חברי תנועת בני עקיבא. לא חולף זמן רב ובמינוים על-פי גילם נשלחו ברלה לכפר הרא"ה ויוסי ויחזקאל לכפר חסידים. עבודה חקלאית, שמירות, לימוד עברית, חפירת שוחות ותעלות, מלחמת העצמאות בעיצומה וזיכרון בולט: "שמרתי על המגדל בכפר, פתאום אני רואה שכולם רצים לכיוון המרפאה. נבהלתי. לאחר זמן קצר הם יצאו משם בריצה, שרים ורוקדים. בן גוריון הכריז על הקמת מדינת ישראל".

את הפרויקט מאז ועד היום. הוא מבלה שעות רבות ביישוב, במשרד החינוך, באגף הבטחוני-חברתי של משרד הביטחון, עושה הכל כדי להבטיח שבכל שנה יגיע ליישובנו גרעין שמשלב בבתי הספר, בחינוך הפורמלי והבלתי פורמלי. פעולה זו דורשת מאמץ נפשי ופיזי גדול. גנץ נמצא בקשר הדוק עם חברי גרעיני הנח"ל, בודק שתנאי המגורים שלהם הולמים, שהם מקבלי את הנדרש כדי שיוכלו לבצע את משימותיהם, נמצא בקשר חם עם החיילים והמפקדים ומנהלת יחידת הנוער היישובית, ועושה את כל זאת ללא תמורה. החיילים העוסקים לצדו בפעילויות ביישוב רואים בו דמות מופת לחיקוי - מיצוי המילה התנדבות בכל מובנה.

* יוסי גנץ נשוי לבת עמי (סא"ל), חברת "צוות"

"מה אני עושה שם בדיוק? אני דואג שכל אחד מאלה שהתחייבו למשימה החשובה הזאת, יעשה את מה שהבטיח. בדיוק. בלי לעגל פינות, בלי כמעט, בלי אבל. כמו בצבא. יש משימה - אז מבצעים. אני בעצם 'רק' המתאם בין כל הגורמים המעורבים בפרויקט"

תמונה רביעית: מגיעים לארץ ישראל... כמעט

1947. האחים ברלה (8), יחזקאל (10) ויוסי "המבוגר האחראי", בן 13 בלבד, עולים על האנייה פאן יורק. בלב ים בדרך לארץ ישראל הם נקראים לסיפון לתדריך. נמסר להם שייתכן שייעצרו על-ידי אוניות בריטיות. "עוד טרם סיים האיש לדבר אני רואה באופק שתי משחתות בריטיות... בימים הבאים הן שטו ממש לצדנו. לאחר שהתקרבו לחופי הארץ, סגרו עלינו שתי משחתות נוספות. הורדנו את הדגל הפנמי והנפנו את דגל ישראל. הם קראו לנו ברמקול שניכנע ונשליך נשק מהסיפון. למפקדים לא היתה כוונה להיכנס לעימות עם הבריטים, ולכן שטו במצוותם לנמל פמוגוסטה בקפריסין.

המוכרות לי - הנח"ל והעבודה הקהילתית עם בני נוער", הוא אומר, "משנת 2006 אני מלווה את פרויקט נכונות לשירות והכנה לצה"ל בפרדס חנה ובקרית מלאכי".

"יוסי קיבל על עצמו בהתנדבות להבנות את הפעילות בשני יישובים לא פשוטים מבחינה סוציאקונומית - קרית מלאכי ופרדס חנה", כתב טימן. "הוא נרתם ליצירת שותפות בין הרשות המקומית

יוסי גנץ

על מערכתיה, הצבא ומשרד החינוך. בהיותו איש צבא, שגדל על ערכי הנח"ל, רתם את ראשי הרשויות הללו למשימה והחל לפעול מול המנהיגות החינוכית ביישובים. הוא פעל להבניית יחידות שיקחו אחריות על נושא ההכנה לצה"ל. הוא יצר קשר עם הצבא וסייע לכל רובדי הפיקוד של מפקדת קצין חינוך ראשי להתחבר למשימה".

גנץ רואה את צה"ל - ובנושא פעילותו את הנח"ל - כגורם מפתח להצלחת הפרויקט. "קבענו לעצמנו מספר משימות מרכזיות: הרחבת פעילות הנוער הנורמטיבי ביישוב, מניעת הידרדרות וחיזוק הקשר החברתי עם בני נוער מכל שכבות האוכלוסייה. זאת, כמובן, נוסף על איתור והכוונה של בני נוער בסיכון. עשינו זאת על-ידי הרחבה משמעותית של פעילות הנוער במסגרות הבלתי פורמליות, חיזוק ופיתוח פעילויות בתחומים חברתיים וקהילתיים, הכשרת מנהיגות צעירה בקרב בני נוער, וכמובן - עידוד הצעירים לגיוס ולשירות איכותי ומשמעותי בצה"ל, תוך הכנה מתאימה וליווי תומך. את המשימות הללו הטלנו על גרעיני הנח"ל העירוניים, המשתלבים ביישוב כחלק בלתי נפרד ממרקם החיים בו, תוך שהם יוצרים

תמונה חמישית: המחנה בקפריסין

סעודה דשנה ראשונה אחרי שנים רבות בחדר האוכל של המחנה, "הר" של שמיכות שנתנו להם הבריטים ונערמו עד מעל לראשם, ארבעה בחורים מתנועת בני עקיבא שנטלו את שלושת הילדים תחת חסותם, רחצו אותם במים חמים והשכיבו אותם יחד במיטה אחת - והלילה בו הוחלט להעלות ארצה את קבוצת הנוער ביריה, בה היה יוסי חבר - ולהשאיר את אחיו במחנה. "בכיתי, צעקתי, התנגדתי לעזוב את האחים שלי... המדריכים הרגיעו אותי והסבירו לי שכאן ישמרו עליהם ובעוד כמה חודשים גם הם יגיעו לארץ. נפרדתי מהם בדמעות בפברואר 1948 והגעתי לארץ".

שוכב נישא

השוכב הנייח בגבעת ברנר

שוכבים ניידיים על גבי רכב במצעד צה"ל, 1948

כשהיונים גוייסו לשירות...

נצורי גוש עציון דיווחו באמצעותן על מצבם הנואש, הלוחמים של גדוד 890 צירפו אותן לצניחות שלהם והן השתתפו בתרגילים ובמבצעים צה"ליים. ב-1953 היו "מגוייסות" לא פחות מ-1,000 יונים לצה"ל. 95 שנים אחרי שיונה הביאה לחשיפתה של מחתרת ניל"י, סוקר חגי גרי את השימוש ביוני דואר לצורכי קשר ומודיעין, ומספר על עלילותיה של יחידת היונאים המיתולוגית של חיל הקשר

את סכומי הכסף הדרושים וחזר לארץ עם 144 יונים. השוכב הראשון הוקם בירושלים והיונים טופלו על-ידו. השוכב השני הוקם בתל-אביב על גג ביתו של צבי לוי, שגם טיפל בהן. בהמשך הוקמו שוכבים אזוריים בקרית חיים, בכפר מנחם, ביגור, בגבעת ברנר, בגדרה ובמקומות נוספים. מכאן ואילך השימוש בקשר יונים הלך והתרחב ונועד בעיקר לקשר בין יישובים, במבצעי ההתיישבות, בפעולות ה"הגנה", במסעות הפלמ"ח ועד לשימוש מבצעי במלחמת העצמאות ובראשית ימי צה"ל. ב"ליל הגשרים" (ב-17 ביוני 1946) - בו פוצצו בו-זמנית על-ידי כוחות ה"הגנה" והפלמ"ח 11 גשרים בגבולות א"י - תוכנן כי אחד מאמצעי הקשר יהיה יוני דואר. בסופו של דבר רק היחידה שפוצצה את גשר אלנבי (בפיקודו של חיים בר לב, לימים הרמטכ"ל), הצטיידה בזוג יונים ושחררה אותן בעת הנסיגה הסבוכה. אחת היונים הגיעה לשוכב בכפר מנחם עם הידיעה על תוצאות הפעולה. מסעות הפלמ"ח היו מן האימונים המפרכים והמפורסמים ב"הגנה". הפלוגות נהגו לקחת איתן יוני דואר על מנת לדווח על המצב. בתום מסע כזה לאום רשרש (אילת) נשלחה יונה והגיעה בשלום לשוכב בכפר מנחם - טווח של 240 ק"מ. באחד ממבצעי ההתיישבות הגדולים לפני קום המדינה, ב-6 באוקטובר 1946 (מוצאי יום הכיפורים), עלו על הקרקע בו-זמנית 11

הפרשיות הדרמטיות שחווה היישוב העברי בארץ ישראל במהלך מלחמת העולם הראשונה - חיסולה של מחתרת ניל"י. היו אלה אנשי המחתרת שעשו את הניסיון הראשון בארץ להשתמש ביוני דואר. 13 יוני דואר שוגרו מזכרון יעקב ומעתלית לעבר הכוחות הבריטיים שחנו בפורט-סעיד בין החודשים יולי לספטמבר 1917, והעבירו להם מידע מודיעיני על מצב הצבא הטורקי, ששלט אז בארץ. שלוש היונים האחרונות שוגרו ב-3 בספטמבר 1917. אחת מהן נחתה לרוע המזל בחצר המושל הטורקי בקיסריה, נתפסה וגרמה לחיסולה של מחתרת ניל"י בידי השלטונות העותומניים ולמותה הטרגי של שרה אהרונסון "גיבורת ניל"י".

■ ■ ■

קשר היונים היווה את אחד מאמצעי הקשר ב"שירות הקשר" של ה"הגנה". אברהם עץ-הדר מירושלים וד"ר צבי לוי (צ'רלי) מתל-אביב היו "נושאי הדגל" בתחום זה. ב-7 ביוני 1939 ערך עץ-הדר "ניסוי שכנוע" בפני צמרת פיקוד ה"הגנה". הוא הפריח יונת דואר עם טוטף ויונגרמה בתוכו מבית הוועד הפועל בת"א שהגיעה בשלום לשוכב בירושלים. בניסוי נכחו ישראל גלילי ומפקדי ה"הגנה" הבכירים, שהמליצו בפני בן גוריון לרכוש יוני דואר. בן גוריון הקציב 75 לירות ארצישראליות ושלח את עץ-הדר לבלגיה לרכוש יונים. זה גייס שם

מאת: חגי גרי (סא"ל)

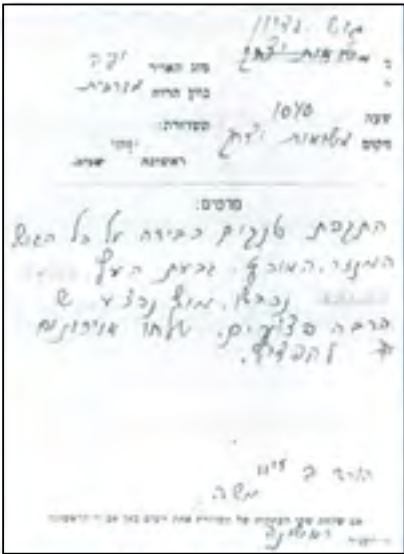
נוח היה, כנראה, הראשון שהפעיל את היונה כאמצעי קשר, כדי לקבל מידע על המבול. מאז, המשיכה היונה לאורך ההיסטוריה לשמש כאמצעי להעברת מידע, החל בימי קדם, עבור בימי הביניים, בעת החדשה ועד תחילת שנות החמישים של המאה העשרים.

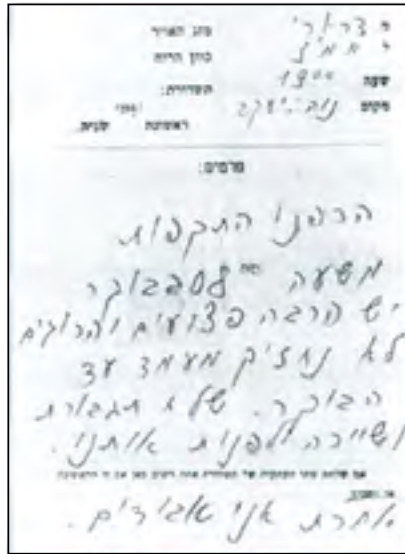
אנדרטה ליונה האלמונית בה"ד 7, 1956

תורת היונאות להעברת מידע מבוססת, כפי הנראה, על הרצון הטבעי של היונה לחזור לשוכב המוצא שלה, כשהיא מונחית על-ידי חוש טבעי. המשמעות היא שדואר יונים יכול לפעול רק כשהשולח מחזיק את היונים של המקבל. יונת דואר מאומנת ומאולפת היטב מסוגלת לעוף לטווח של עד 1,000 ק"מ, במהירות של כ-70 קמ"ש ולגמוא מרחק של כ-750 ק"מ ביום. התשדורות שהעבירו יוני דואר נכתבו על נייר דקיק ("נייר יונים" בפי הממלוכים), הוכנסו לתוך גליל קטן - טוטף - והוצמדו לרגליהן. תשדורת כזו בתקופת ה"הגנה" כונתה בשם "יונגרמה" (מלשון טלגרמה - מברק). השימוש ביוני דואר עמד במרכז של אחת

יונגרמות ממלחמת העצמאות

התשדורת האחרונה מגוש עציון הנצור

התשדורת האחרונה מנווה-יעקב ערב נפילתה

נקודות יישוב בנגב. ידוע על חמש נקודות מתוך האחת עשרה שבהן היו יוני דואר ואלה העבירו תמונת מצב על הנעשה ביישובים החדשים. שימוש נפוץ ביונים נעשה במלחמת העצמאות. בשיירת יחיעם המפורסמת שעלתה לקיבוץ הנצור ב-27 במרס 1948, היו גם 14 יונים מאולפות והן נהרגו בצומת כברי יחד עם 47 חללי השיירה.

ב-12 במאי 1948, ביום הקרב האחרון לפני נפילת גוש עציון, נשלחו מהגוש הנצור שתי יונים. שתיהן הביאו פריטים על התקפת טנקים כבדה על יישובי הגוש ובקשה לסיוע אווירי. ב-14 במאי 1948 שוגרה יונה מעטרת הנצורה, ועל אף הסערה והגשם, היא הגיעה לירושלים תוך 14 דקות בלבד, והביאה ידיעה כי בשל תקלה נשאר היישוב ללא קשר אלחוטי. ב-16 במאי 1948 שוגרה יונה מנווה יעקב לירושלים עם בקשה לפנות אותם כי לא יחזיקו מעמד עד הבוקר. באותו לילה נסוגו אנשי עטרת ונווה יעקב לעבר הר הצופים.

עם הקמת צה"ל הוקמה גם יחידת היונאים של חיל הקשר, שכללה כ-800 יונים. היחידה שכנה במטה חיל הקשר בשרונה (כיום הקריה) ובחודש מרס 1949 הועברה לבה"ד 7 (גבעת האלחוט" דאז). ליחידה נקבעו תקנים, דרכי טיפול ביונים, תורת הפעלה, ספרות מקצועית, אימונים ושגרה.

בראשית דרכו עשה צה"ל שימוש נרחב בקשר יונים, הן באימונים והן במבצעים. בתרגיל הצה"לי הדו-צדדי הגדול הראשון - תרגיל "צמד" - שהתקיים בשנת 1951, הופעל קשר יונים והנושא אף זכה לכיסוי תקשורתי בשבועון "במחנה", לרבות תמונת שער. בשנת 1953 היו ביחידה כ-1,000 יונים. השוכן המרכזי היה בה"ד 7 ושובכים אזוריים מוקמו

שהגיע הזמן לשחזר את האנדרטה ולהקימה מחדש. המפקד הכריז מיד שהוא "מרים את הכפפה".

בחודש מרס 2012, במסגרת ערב הוקרה למפקדי בה"ד 7 לדורותיהם, נערך טקס הסרת הלוח מעל האנדרטה שהוקמה מחדש. להפתעתי הרבה, הוצב גם לוח זכוכית גדול ליד האנדרטה ועליו חרוטות מילות השיר. אכן, הפתעה נעימה ומרגשת, אך מעבר לכך, חשוב ביותר ששמל מורשת לתקופה מרתקת הושב על כנו למען הדורות הבאים.

היונגרמה עבור תעבור

ההרים ירעמו והדרך תחול יונה אלמונית חוצה את הגבול לרגלה טוסף ובו תשדורת חשובה ובלבה תפילה אחת ויחידה היונגרמה עבור תעבור.

מניצנים הנצורה ומרמת רחל מגוש עציון לעטרות ולהראל גם בימים של קרבות ושל אש המטען היקר לא יינטש היונגרמה עבור תעבור.

מעל ערבות הנגב והרי הגליל משק כנפי יונה משמיע צליל מעל שדות הקטל, מחושך לאור עושה יונה אלמונית דרכה אלי דור היונגרמה עבור תעבור.

מה יפה היונה בפשטות מעופה מרחפת ביום ובליל, בשרב ובקרה מקורה אל על וכנפיה פרוסות לרווחה בשומרה על תקשורת אמינה היונגרמה עבור תעבור.

חגי גרי

הכתבה המלאה באתר "צוות" www.tzevet.org.il

בנצרת, בירושלים, בבאר שבע, באילת וביחידות צה"ל, לרבות בגדוד 890.

הצנחנים התאמנו בצניחה עם יונים, באמצעות סל נשיאה שנקשר לחגורת הצנחן, והיונים שוחררו מהסל עם נחיתת הצנחן על הקרקע. במבצע "קדש", הצנחנים במיתלה צנחו עם יוני דואר. קצין הקשר של גדוד 890 באותם ימים, אשר הפעיל את היונים, היה קלמן מגן (לימים אלוף, מפקד אוגדה 252 שנפטר באופן פתאומי בתום מלחמת יום הכיפורים).

ככל שחיל הקשר התקדם ואמצעי הקשר השתכללו, הלך והצטמצם השימוש ביונים בצה"ל, עד לחיסולה הסופי של יחידת היונאים בסוף שנות החמישים.

עם חיסול היחידה הוקמה בבה"ד 7 אנדרטה ליונה האלמונית, שהתנוססה לתפארת כל באי הבסיס והחיל. אולם בעת הרחבת הבסיס, הדחפורים עלו כנראה על האנדרטה וכך נעלם מן העולם שריד מורשת אחרון לתקופה המרתקת.

ובאופן אישי: בשנים האחרונות נעשו ניסיונות לשחזר את האנדרטה, אך הם לא צלחו. בתחילת שנת 2012, במסגרת טקס השקת ערכת מורשת על בה"ד 7 שנערך בעמותה להנצחת חללי חיל הקשר והתקשוב, סיפרתי, בין היתר, על נפלאות השימוש ביוני דואר וגם קראתי שיר שחיברתי במיוחד לרגל האירוע, המבטא את רוח התקופה. פניתי למפקד הבסיס, אל"ם מיקי בוסקילה, ואמרתי

האנדרטה ל"יונה האלמונית" שהוקמה מחדש עם השיר "היונגרמה עבור תעבור"

חושבים כל העת איך אפשר לעשות יותר

לא מעט - אנו מוציאים יותר מאוטובוס אחד, כך שיש מקום. כמוכן, אם מילאנו אוטובוס ונתרו שני אנשים שאין להם מקום, לא נזמין הסעה מיוחדת רק עבורם.

שונים מכך הם הסיורים שאנו עורכים בבסיסי צה"ל - שלדעתי זו פעילות ייחודית לנו. לסיורים אלה אכן יש הרשמה מוקדמת, אך יכול לצאת אוטובוס אחד בלבד. במסגרת זו ביקרנו לא מזמן בבסיס נבטים, קודם לכן בתל נוף, בבסיס חיל הים בחיפה ועוד. אלה סיורים נהדרים, מקבלים אותנו בזרועות פתוחות והחיבור בין גמלאי צה"ל למשרתים מתהדק". החתך הסוציאקונומי של חברי הסניף הוא ממוצע - אין אמנם הרבה חברים הנזקקים לסיוע, אך הם גם לא נמצאים בין העשירונים העליונים. "ראשל"צ כיום היא העיר הרביעית בגודלה בישראל וחתך החברים מאפיין לא רק את מצב הרוב בעיר - אלא אף במדינה", אומר לורנס. "בין חברינו איתרנו 22 הזקוקים

לורנס יצחק

באירועים; וכמובן, בני ה-65 ויותר, שהם הפעילים ממש ומחציתם נוטלים חלק כמעט באופן קבוע בכל אירוע.

לדברי לורנס, החברים האלה פעילים מאוד ו"לעתים קרובות", הוא אומר בחיור, "כשאנו מפרסמים הודעה על טיול למשל, או מסיבה, הם מגיעים כבר בשמונה בבוקר ועומדים בתור עד עשר כשנפתח הסניף... אני מנסה להסביר להם שלרוב האירועים יש מספיק

2,250 חברים מונה סניף ראשון לציון, מספר המעיד כי הוא הגדול בין סניפי "צוות" בארץ ובוודאי בין הפעילים שבהם. תחת "פיקודו" של **לורנס יצחק** (אל"ם), יו"ר הסניף זה 12 שנים, (בתפקידו האחרון בצה"ל מפקד מצ"ח) - הפעילות בו מתרחבת ולדבריו "כל העת אנו 'שוברים את הראש' מה עוד לעשות, איך עוד לשפר, מה עוד ליזום ואיך לרתום יותר חברים לפעילות".

לדברי לורנס, קצת מתסכל לראות מספר כל כך גדול של חברים כאשר רק כרבע מהם אפשר להגדיר פעילים. "הרי ההוצאה כבר ניתנת, המסיבה כבר נערכת, הטיול כבר יוצא לדרך וההוצאה כבר נעשתה - חבל שאין לנו יותר משתתפים ובאותו הכסף יכלו יותר אנשים ליהנות".

ובנשימה אחת הוא גם אומר: "במקרה שלנו, הפרה רוצה להיניק יותר משהעגל רוצה לינוק, ואנו עושים ככל יכולתנו כדי להביא יותר חברים לפעילות. ייתכן כי פעילות במסגרת 'צוות' אכן הולמת ציבור מסוים. לא צריך לוותר על האחרים, אבל גם לא לחוש מתוסכלים כשהם לא מגיעים. לאחרונה אף נערך בסניף מבצע לאיתור כתובות המייל של החברים, וכל אחד מחברי ההנהלה התחייב להתקשר למאה חברים. בעת השיחה גם דורשים בשלום וגם מעדכנים את המייל. עד כה עודכנו כתובות המייל של כ-60% מהחברים. כמו כן, אנו מוציאים עלון שבו מפורטת הפעילות, הנשלח לבתי החברים באופן קבוע. חברי הנהלה גם פונים לחברים בטלפון כדי לעודד אותם להשתתף בפעילויות, שולחים איגרת ברכה ליום הולדת של כל חבר ועוד".

לורנס מחלק את חברי הסניף ל"צעירים" - עד גיל 55, העסוקים מאוד בקריירה שנייה, ועדיין יש להם חברים מהצבא ופעילויות במקום העבודה החדש; בני 55-65 שמוכנים קצת יותר לשמוע על "צוות" וחלקם משתתף

חברי הסניף בסיור באגם תמנע

לסיוע, אנו מבקרים אותם, מעניקים להם שי לחגים ואני דואג באופן אישי שגם יקבלו סיוע מעמותות אחרות. יחד עם זאת, אני מאמין גדול ב'מתן חכות במקום דגים', אומר לורנס, "ולכן הקמנו ועדה בראשות סגני רמי חדד, שיעודה לאתר חברים מבין אותם 22 היכולים בכל זאת לצאת לעבודה. בדקנו אחד לאחד, ומצאנו חמישה כאלה - ולחלקם כבר מצאנו תעסוקה. השגנו להם שני דברים: גם תוספת הכנסה וגם גאווה בלבם והשבת הכבוד העצמי. הם פשוט חזרו לחיים. יש גם חברים שנזקקים לא רק לתמיכה

מקום, לא צריך לחכות וחבל על זמנם - אבל כנראה שזו גם הזדמנות עבורם לצאת מהבית ולפגוש בחבריהם".

אבל מספר המשתתפים בטיול מוגבל?
"בדרך כלל כשיש הרשמה רבה - וזה קורה

"אנחנו אנשים שתורמים למדינה. עשינו זאת בשירות ואנו צריכים לעשות זאת גם עכשיו. יש לנו כיום 120 מתנדבים בחירום, ולשמחתי יש ביניהם גם צעירים המשובצים במערך העירוני. אני מקבל פניות מעמותות שונות ואם אני מצליח לגייס עבורן מתנדבים - אין מאושר ממני. נושא ההתנדבות עומד בראש סדר יומנו"

חושבים כל העת איך אפשר לעשות יותר (המשך מעמוד קודם)

מיכאלה דקל ורחמים קרונו - האחראים על טיולי חו"ל, קורסים, חוגים וסדנאות; **יצחק כחלון** - אחראי לנושא הפרט; **בלה סולומון** - גזברית ואחראית על נושא הכספים. לורנס עצמו עוסק בארגון הרצאות וערבי זמר - "לפחות פעם בחודש", הוא אומר, "וברוב המקרים יותר מכך".

לורנס חושב, שלא כל החוכמה נמצאת אצל איש אחד, ולכן יזם עם תחילת הקדנציה "סיעור מוחות" בין חברי ההנהלה כדי להעלות הצעות ויוזמות חדשות. כמו כן, הוא קורא בכל דף מידע לחברים להביע את דעתם על הנעשה ולהציע הצעות לפעילויות.

הוא אף מעודד אלמנות של חברים להשתתף בטיולים ובאירועים, ולאחר ששמע מהן כי הן לא חשות נוח במצבן, עשה מעשה ונתקבלה החלטה בהנהלת הסניף לאפשר לאלמנה להזמין עימה את מי שתרצה - בן, חברה, חבר, אחות. "זאכך", מציין לורנס, "רואים יותר השתתפות שלהן בפעילות".

- **מה דוחף אותך לעסוק כל כך הרבה שנים בהתנדבות בכלל וב"צוות" בפרט?**
"אהבת האדם באשר הוא. זה המוטו המוביל אותי, נותן לי סיפוק רב, מה גם שאני יודע שעיסוקי חשוב ומשמעותי לאנשים".

החייל, חבר הנהלת האגודה למען הקשיש, שופט בבית דין לעבודה, חבר ועדות במשרד הביטחון, חבר הוועדה הצבאית לעיון בעונש כנציג שר הביטחון ועוד. במועד הוצאת גיליון זה, עורך לורנס כנס הצדעה למתנדבים בהיכל התרבות בעיר בהשתתפות ראש העיר, מנכ"ל העירייה (שהוא חבר "צוות") ראשי "צוות", יו"ר המחוז ואחרים, בו יוענק אות הוקרה למתנדבים ותעודה המעידה על תרומת עץ על-שםם לנטיעה ביערות הקרן הקיימת.

לורנס סבור, כי ללא שדרת המתנדבים הסניף היה מתקשה לבצע את מטלותיו. "יש לנו שמונה חברים נפלאים בסניף העושים מעל ומעבר. הם עמוד התווך שלנו - רציניים, מסורים, תורמים, והם אלה המקבלים חברים בסניף ומטפלים בענייניהם השוטפים: **חיים ויין, יעקב כץ, דוד זייד, עופרה בן עלי, דוד מיני, חיים ריבק, אלכס עטיה ויעקב חיללי**, לשעבר חבר הנהלת הסניף".

עוד הוא מציין את הסיוע הרב לו הוא זוכה מי"ר המחוז ואל גונן, וממנהל המחוז ראובן בן חמו, "המסייעים ככל יכולתם ופותרים כל בעיה שאינה ברמת הסניף".

לצידו של לורנס פועלת הנהלת הסניף: **אליהו יוס טוב ויעקב בקשי** - הממונים על האירועים;

כלכלית, אלא גם לאוזן קשבת. יעקב חילל מהנהלת הסניף מתקשר אליהם מדי שבוע, דורש בשלומם, מתעניין אם הם זקוקים למשהו, הם משוחחים בענייני דינמא ועבור אותם אנשים זו ממש ברכה".

לורנס, נשוי, ואב גאה לשלושה: הבן רונן, דוקטור למזרחנות, מרצה במכללת הגליל המערבי, הבת איילת, דוקטורנטית ללשון עברית, מרצה במכללת אשקלון והשלישית רונית, היא גרפולוגית. לדבריו, הציב לעצמו מטרה מרכזית בקדנציה הנוכחית: להרחיב את מעגל המתנדבים. "זה הערך המוסף שלנו", הוא אומר, "אנחנו אנשים שתורמים למדינה. עשינו זאת בשירות הצבאי ואנו צריכים לעשות זאת גם עכשיו. יש לנו כיום 120 מתנדבים בחירום, ולשמחתי יש ביניהם גם צעירים המשובצים במערך העירוני המחולק לרובעים. לרוב, כל סגן מפקד רובע וכן בעלי תפקידים נוספים הם אנשים שלנו. מעבר לכך, אני מקבל פניות מעמותות שונות ואני מצליח לגייס עבורן מתנדבים - אין מאושר ממני. נעמיד את נושא ההתנדבות בראש סדר היום ונעודד חברים ליטול בה חלק".

לורנס בעצמו הוא "מתנדב סדרתי". בין השאר הוא חבר האסיפה הכללית של האגודה למען

מחברים לחברים מחויבים לשירות

אנו ב"צוות" פועלים עבורך במספר תחומים: שמירה על הזכויות, ביטוחי בריאות וחיים, סיוע לפרט, סיוע בתעסוקה וקיום פעילויות חברה ותרבות הפנאי.

אנו רואים עצמנו מחויבים למתן שירות יעיל, רלוונטי ובזמן אמיתי. לצורך כך, אנו שואפים לקיים קשר רציף ועדכני עם החברים.

בעידן הנוכחי האינטרנט וכתובות דוא"ל הם תנאי הכרחי לקיומו של קשר זה.

אנו פונים אליך בבקשה לסייע לנו להעניק לך את מירב ומיטב השירותים. אפשר לנו לעדכן אותך במידע חשוב ורלוונטי עבורך.

הנך מוזמן להתחבר אלינו - העבר אלינו עוד היום את כתובת הדוא"ל שברשותך.

הכתובת למשלוח הדוא"ל:

prashit@tzevet.org.il

מעסיקים חברי "צוות" קולטים אנשי "צוות": הם מקצועיים, מסורים, רציניים ועתירי ניסיון

ניסים כהן (סא"ל), מנהל אגף אחזקה בבית הלוחם בבאר שבע, לא מוותר על הרצינות והמקצועיות של פורשי צה"ל, ומבסס את רוב כוח האדם באגף על אנשי "צוות" ■ שחר תורג'מן (סא"ל), מנכ"ל הדקה ה-90, החליט לשלב את פורשי הצבא במערך מכירות חו"ל של החברה, כשהוא מוקיר את הבשלות, הניסיון האישי והאחריות שלהם ■ יחד אנחנו "צוות" לעניין

להתעניין בעבודה הולמת. הגעתי כמוכּן למשרדי 'צוות' בבאר שבע והשארתי את פרטיי. עוד לפני שקיבלתי מהם הצעה, התפנתה משרת רכז תפעול באגודה למען החייל מרחב דרום, ומנהל המרחב שהכיר אותי אישית הציע לי אותה."

כשנה וחצי עשה ניסים בתפקיד ולמרות העניין והגיוון חש, לדבריו, שהתפקיד קצת קטן עליו, ולכן "כשנפתח מרכז למנהל אגף אחזקה של בית הלוחם באר שבע, הצגתי את מועמדותי וזכיתי בתפקיד."

לניסים היה ברור, כי הצלחתו בתפקיד תושפע, בראש ובראשונה, מצוות האנשים שיעמוד לרשותו ובאופן טבעי ראה בפורשי צה"ל

מועמדים ראויים. "אף על פי כן, פרסם

בית הלוחם מודעות דרושים הפתוחות

לכל. במקביל פניתי לשרית רוזנצוויג, אז

מנהלת התעסוקה במחוז, והעברתי לה

את רשימת בעלי התפקידים הדרושים לי,

על-פי המקצועות השונים - חשמלאות,

בינוי, מיזוג אוויר, מסגרות ועוד. תוך

זמן לא רב קיבלתי לראיון מועמדים,

הן כאלה שפנו בעקבות המודעה והן

מ'צוות'. במקביל, כאמור, עניינתי בנושא

אנשים שהייתי מפקדם בצבא. ראיינתי

את כולם ואת המתאימים - גם בקרב

אלה שנענו למודעה - שלחתי למיונים.

עם קבלת התוצאות קיבלתי החלטות."

- החלטת לקבל את כל המועמדים שהיו

קודם בתפקידים דומים בצבא?

"את רובם, מהטעם הפשוט - הם היו

המתאימים ביותר, מה גם שיכולת העבודה שלי מולם היתה מראש

טובה יותר. אני לא צריך לומר כל הזמן לאיש שהיה בצה"ל מה בדיוק

לעשות. הוא יודע - כי הוא ערני, מודע למה שקורה מסביב, מבין את

התהליכים, ומספיק לו מבט אחד שלי כדי להבין מה נדרש. אני לא

צריך להכביר מילים כדי להבהיר את הדברים לאנשים הללו. תראה,

הם גדלו בצבא, יש בית ספר טוב מזה?"

- וזה הוכיח את עצמו?

"הוכיח מאוד, קודם כל כי אם זה לא היה כך, הם לא היו כאן היום.

שנית, העבודה מתבצעת לעילא ולעילא ואנו מקבלים רק שבחים

על פעילותנו. זה לא כל כך פשוט לעבוד בבית הלוחם - כי אף פעם

לא מדובר רק בתיקון המזגן או הקצר בחשמל. המקום פתוח שבעה

ניסים כהן, בית הלוחם באר שבע: יחידת התעסוקה הפנתה אליי מועמדים מצוינים

כמעט כל אנשי אגף האחזקה בבית הלוחם בבאר שבע - ובכללם

מנהל האגף **ניסים כהן** - הם חברי "צוות". "שיהיה ברור", אומר ניסים,

"כל המועמדים מקרב חברי הארגון שהגיעו לכאן דרך יחידת התעסוקה

של 'צוות' במחוז הדרום - גם כאלה שהכרתי באופן אישי - ידעו כי

לפני הכל יש תנאי חשוב: לעבור את מבחני ההתאמה החיצוניים

צוות אגף האחזקה בבית הלוחם באר שבע הכולל ששה חברי "צוות" ויוצא שב"ס

בחברה עימה עובד בית הלוחם, בדיוק כמו כל מועמד אחר. לשמחתי,

המועמדים שהעדפתי עמדו במבחנים.

לא הופתעתי מכך משתי סיבות: האחת, כאנשי צבא לשעבר, הם מאוד

מקצועיים, מסורים ונאמנים והיה לי ברור שבאותה רוח בה מילאו את

תפקידם בצבא, ינהגו גם כאן. השנייה, כאמור, את חלקם הכרתי באופן

אישי וידעתי שהם מתאימים לתפקיד המוצע. באשר למועמדים אחרים

שקיבלתי מיחידת התעסוקה ב'צוות' - הם עברו מיונים מוקדמים, כך

שהגיעו אליי כבר כמי שאופיינו כמתאימים לתפקיד."

ניסים, 50, נשוי ואב לשלושה, תושב באר שבע, השתחרר בדרגת

סא"ל, כשתפקידו האחרון בצה"ל היה ראש ענף הפעלה ביח"ש 653.

"בגיל 46 היה לי ברור שלא אשב בבית. לאחר חופשה קצרה התחלתי

"אני לא צריך לומר כל הזמן לאיש שהיה בצה"ל מה בדיוק לעשות. הוא יודע - כי הוא ערני, מודע למה שקורה מסביב, מבין את התהליכים, ומספיק לו מבט אחד שלי כדי לדעת מה נדרש. האנשים האלה גדלו בצבא, יש בית ספר טוב מזה?"

"זו עוד 'מסננת' יעילה שעובדת עבור המעסיק וחוסכת לו זמן ומשאבים. במקום לקבל עשרות קורות חיים ולהתחיל לבדוק כל פנייה, ביחידת התעסוקה מבצעים את המיון הראשוני ואתה מקבל רק את המתאימים לתפקיד. מעבר לכך, גם לאחר שקיבלת לעבודה מועמד מ'צוות', נציגי היחידה ממשיכים להתעניין, מבררים את מידת שביעות הרצון ומוודאים שהקליטה היתה מוצלחת - גם עבורי וגם עבור המועמד. זה WIN-WIN אמיתי".

אנשי הקבע - שהפכו לגמלאים - נמשכת כבר יותר משני עשורים. היה לי ברור מהרגע שהגעתי לכאן, לפני למעלה משנתיים, שפורשי צה"ל יהיו חלק מרכזי בקרב סוכני המכירות בחברה. הדבר התעכב כי רציתי לעשות כאן 'שידוד מערכות' ולהנחיל לסוכנים שיטת עבודה מהבית, אבל הגענו למסקנה שאנשים דווקא רוצים לצאת מהבית. בהמשך, הדבר הראשון שעשיתי זה לפנות ל'צוות', למנכ"ל דן נדיב ולסמנכ"ל 'צוות' לתעסוקה שרית רוזנצוויג, כדי לשתף פעולה".

שרית: "פנייתו של שחר התקבלה ביחידת התעסוקה בשמחה. שלא כמו מעסיקים שאינם חברי 'צוות', לא היינו צריכים לשכנע אותו - הוא ידע איזה אנשים הוא הולך לקבל, כך שהפתעות לא היו לו. זו עבודה שמתאימה

ימים בשבוע, כמעט כל השנה, האוכלוסייה לא פשוטה וכוללת נכים קשים, נכים שאינם נראים כנכים, פגועי נפש ועוד. עלולות להיווצר אינטראקציות לא קלות... לשמחתי, כולם ממלאים אחר ההנחיות שלי: להיות סבלני, לגלות הבנה, לא להיכנס לוויכוחים או עימותים. כולם יודעים שאצלנו לפני שמגיבים לא סופרים עד שלוש, אלא סופרים עד עשר... הצוות שלנו בנה את המעמד שלו במקום, הגיע להישגים וזוכה להערכה".

- מה תאמר למעסיקים מבין חבריך, או למעסיקים בכלל בשוק האזרחי, שאינם רוצים לקלוט את פורשי צה"ל מסיבות כאלה ואחרות? שהם עושים טעות. זו זכות גדולה עבורי כמעסיק לעבוד עם האנשים הללו, וזו זכות להמשיך באזרחות את מה שעשית בצבא - ולעשות אפילו טוב יותר. האנשים האלה לא יכולים להפסיק להיות אכפתיים, רציניים, מקצוענים. גם אם ירצו, זה לא יצליח להם...".

- איך היית מגדיר את העבודה עם יחידת התעסוקה?

שחר תורג'מן, מנכ"ל "הדקה ה-90": חברי "צוות" שדרגו מאוד את איכות השירות במוקד ההזמנות

12 חברי "צוות" השתתפו לאחרונה בקורס סוכני מכירות בתחום הנסיעות והתיירות של חברת "הדקה ה-90". כולם כבר עובדים בחברה, בשיא העונה, עונים לפונים, מוכרים חבילות נופש, שירותי קרקע, טיסות וכו' - והכל על הצד הטוב ביותר, אומר **שחר תורג'מן**, מנכ"ל "הדקה ה-90", שרבים מחברי "צוות" ואנשי הקבע מכירים כמי שהיה המנכ"ל הקודם של "חברי".

"בחודש ינואר 2013 ייפתח קורס נוסף לחברי 'צוות' ואני מקווה להגיע בתוך שנה למצב בו 50% מסוכני המכירות בחברה יהיו גמלאי צה"ל. החברה מונה כיום למעלה ממאתיים איש, מתוכם כמאה אנשי מכירות. זאת היתה המגמה שלי כבר כשהגעתי לחברה - לדרג מאוד את מוקד המכירות ולעשות זאת בעזרת פורשי צה"ל. זאת גם הסיבה שכבר כאשר הגיעו לקורס - שלושה שבועות לפני שנכנסו לעבודה בפועל - שילמנו להם שכר כאילו עבדו. המהלך הזה לא היה הימור בשבילי, אלא מתכון בטוח להצלחה".

"מדובר בקורס שאנו עורכים במסגרת פנימית, כדי להכשיר את פורשי צה"ל לתפקיד סוכני מכירות בתחום תיירות חו"ל", אומרת **דנה לביא**, סמנכ"לית שיווק וסחר של החברה. "הרעיון של פנייה לפלח אוכלוסייה זה נבע מהרצון שלנו לגייס כוח אדם איכותי, חרוץ, בעל מוטיבציה כמו גם בעל ניסיון חיים ורצון

חברי "צוות" שהשתתפו בקורס סוכני מכירות בתחום התיירות

לחלק מדורשי העבודה שלנו, הן מבחינת העיסוק והן מבחינת המסגרת. אני מאמינה שנמשיך לפעול יחד עם הדקה ה-90 גם הלאה".

- אמרת שהכרת אותם מהשירות הצבאי. הרי לא מדובר בהיכרות אישית עם כל אלה שהגיעו לקורס, ומעבר לכך, בצבא כלל לא עוסקים בתחום המכירות..."

שחר: "הכוונה שלי היא, כמובן, להיכרות עם הרצינות, המסירות, המקצועיות, והרצון העז להצליח בכל תפקיד. אם יש למועמד את התכונות הללו - עניין ההכשרה הוא כבר שולי. ואומר עוד דבר בעניין הזה: העובדה שבצבא עושים תפקיד תקופה מוגבלת ועוברים לתפקיד הבא, מעניקה לאנשים יכולת משופרת לעבור מקצועית מנושא לנושא בלי משברים. לכן אני לא מופתע שכל מי שעבר את הקורס עובד כאן, וככל הידוע לי הוא אפילו מרוצה."

ליציבות תעסוקתית. מדובר באנשים לא צעירים שרכשו ניסיון חיים רב ובין היתר טיילו בחו"ל - עובדה המאפשרת להם לא אחת לדבר עם לקוח על מה שחוו בפועל ולא רק בתיאוריה. אנו מכירים ביכולותיהם של אנשי 'צוות', כמו גם בקושי לשללב במעגל העבודה באזרחות ושמחים להציע להם אפשרות תעסוקתית הולמת. עבורנו הם מהווים אוכלוסייה המתאימה מאוד למוקד מכירות תיירות חו"ל".

- כיצד נוכחת כבר לדעת בתקופה הקצרה בה הם משמשים בתפקידם כי העסקתם היא אכן הצלחה?

שחר: "ראשית, כבר בקורס הבחנתי כי יחסית לקורסים אחרים שאנו עורכים עקומת הלמידה של פורשי צה"ל גבוהה יותר. שנית, הם אמנם עובדים בחברה תקופה קצרה, אבל ההיכרות האישית שלי עם ציבור

"אני עורך האזנות לשיחות נכנסות לצורכי בקרה, ובכנות אומר שלא ניתן להשוות בין מה שמביא אדם בוגר ומנוסה בחיים, לבין בחור צעיר. החברים שלנו שקולים, קולם סמכותי, חלקם היו באופן אישי באתרים שהם מציעים ללקוח והם מספרים לו על כך מתוך החוויה שלהם. זה פשוט עולם אחר..."

ובהחלט אפשר להשתכר לא מעט, בחורף פחות. אבל, מה מתאים יותר לאיש 'צוות' - הרי הפנסיה נכנסת מדי חודש בחודשו והתלות בשכר קבוע אינה כה גדולה. זו עוד סיבה להתאמה של אנשי 'צוות' לעבודה הזו."

- לאור התחלופה הגבוהה, האם אפשר לראות בדקה ה-90 מקום עבודה שאפשר להתמיד בו? האם החברה יציבה כלכלית בעידן כה תחרותי בתחום התיירות?

"התשובה שלי קשורה לתשובה הקודמת. אנשי 'צוות' בהחלט יכולים להרשות לעצמם להתמיד בעבודה בדקה ה-90, ולכן, כאמור, אני רוצה להגדיל מאוד את מספרם. מבחינה כלכלית החברה יציבה ויש לה בעלים חזקים: קבוצת ידיעות אחרונות, היזמים אילן כהן וצביקה מושקוביץ וגם קבוצת משקיעים מצרפת. הדקה ה-90 היא מובילת שוק - ובכל הסקרים בנושא חופשות היא נמצאת במקום ראשון. יש לנו 100,000 גולשים לאתר ביום, ו-12,500 שיחות נכנסות מדי יום בשיא העונה. החברה מתקדמת מאוד מבחינה טכנולוגית - כ-50% מהמכירות נעשות ישירות דרך האתר - כפול מבכל התעשייה. טיפול בנושא המחשוב והאינטרנט היה יעד מרכזי כשהגעתי לעבודה בחברה, כפי שקודם לכן היה יעד מרכזי ב'חבר'."

- מה אתה אומר לעמיתך, חלקם מעדיפים לא להעסיק "גנרלים מבוגרים" ...
 "אני אומר לא רק לעמיתי ששירתו בקבע והיום הם מנהלים במשק, אלא לכל מעסיק באשר הוא: גמלאי צה"ל הוא נכס ולא תמצאו דומה לו במועמד אחר. אוסיף עוד דבר: אני יודע כמה השוק מתאכזר לגילאי 40 וצפונה. גורמים עוול לאנשים מצוינים אשר בגיל הזה יכולים להביא לידי ביטוי את כל המטען והניסיון שצברו - ובמיוחד בצבא. אני לא מבין למה הם לא עושים זאת."

באשר למכירות, אז גם בצבא - לפחות בעשרים השנים האחרונות - יש מודעות גדולה יותר להיבטים כלכליים, לניהול תקציב, לשימוש מושכל במשאבים - ומכירות הוא המשך טבעי לכך. אני לא חושב שהנושא זר להם."
- האם יש הבדל בין סטודנט בן 24 שעובד במוקד המכירות של החברה לבין איש "צוות" מבחינת יכולתו לתת תשובות לפונים? הרי כל הנתונים נמצאים מולם במחשב...

"קיים הבדל גדול מאוד - ולכן גם ייעדתי מראש את כל אנשי 'צוות' לעבוד במוקד מכירות חו"ל ולא תיירות פנים. אני עורך האזנות לשיחות נכנסות, לצורכי בקרה, ובכנות אומר שלא ניתן להשוות בין מה שמביא איתו אדם בוגר ומנוסה בחיים, לבין בחור צעיר - ללא קשר למהות המענה הניתן. החברים שלנו שקולים, קולם סמכותי, חלקם היו באופן אישי באתרים שהם מציעים ללקוח, והם מספרים לו על כך מתוך החוויה שלהם: 'ביקרתי שם, לפני במלון הזה, עשיתי את המסלול שאתה עומד לעשות...' זה פשוט עולם אחר. הלקוח חש כי מישהו אמין ניצב מולו וזה נוסף בו ביטחון לקבל החלטה. 12 אנשי 'צוות' היו זריקת אדרנלין למוקד הדקה ה-90."

- האם בתחילת הקורס לא היו ציפיות גבוהות מדי של המועמדים, אשר בסופו של דבר הם "רק" אנשי מכירות?

"שקיפות וגילוי נאות הם נר לרגלי כל איש צבא ואני בכללם. הגיעו 42 מועמדים, נבחרו תריסר, ערכנו כנס תיאום ציפיות, כל אחד ידע בדיוק מה תהיה עבודתו, מה מצופה ממנו, ממה מורכב שכרו וכו'. לא אמרנו לאף אחד שהוא הולך להיות מנכ"ל טיולים בחו"ל..."

- אתה יכול לאפיין איש "צוות" שמתאים לתפקיד?

"יש לנו קצינים - אל"ם אחד, שני סא"לים, רבי סרנים ונגדים. כל אחד הגיע מסיבותיו הוא - חלקם מתוך עניין בתחום התיירות וחלקם בחיפוש אחר תעסוקה. אני לא בודק למה, אבל כשאני מסתובב ביניהם אני רואה את הברק בעיניים ולי זה מספיק. נכון, לכאורה זה לבוא מאיגרא רמא, אבל זו בהחלט עבודה דינאמית, הזמן חולף מהר, עיסוק באנשים הוא מעניין ותיירות גם היא גורם משיכה."

- בעצם, האם זו לא עבודה עונתית?

"ברור שיש עונתיות בעבודה הזו, וכמובן השכר נגזר מכך, שכן הוא בנוי על שכר בסיס פלוס עמלות על-פי הצלחה. תקופה זו היא שיא העונה

מצפונותים באמצעות יחידת התעסוקה רבעון שני 2012

נצח לוי (רס"ב) - מונה לאב בית ואחראי אחזקה בקבוצת פישמן. יוצא חיל הים, תושב ראשל"צ.
גדעון שריקר (רנ"ג) - מונה למנהל מוסך מטוסים בכנפי תחזוקה. יוצא חיל האוויר, תושב אשדוד.
מייקל בן ישראלי (רס"ב) - מונה למבקר איכות בחברת סיניבר. יוצא חיל האוויר, תושב רמלה.
אילן יונתן (סא"ל) - מונה לעוזר מנהל לוגיסטי בחברת שפיר הנדסה. יוצא חיל חימוש, תושב רעות.

מחוז מרכז:

אורי סוגבקר (רנ"ג) - מונה לבקר לוונינים בתעשייה אווירית. יוצא חיל האוויר, תושב כפר סבא.
ישראל לונקורן (רס"ן) - מונה לעוזר משפטי במשרד עו"ד זלצברג אהובה. יוצא חיל כללי, תושב תל אביב
נאוה וייס (רס"ן) - מונתה למנחת ערים גדולות ברשות הלאומית למלחמה בסמים ובאלכוהול. יוצאת חיל המודיעין, תושבת ראש העין.
יצחק ספיר (רס"ן) - מונה לקב"ט במשען רמת אביב. יוצא חמ"ן, תושב גבעתיים.

מחוז צפון:

יורם תירם (רס"ן) - מונה לממונה בטיחות בעבודה בכרמל מערכות מינרלים. יוצא חיל האוויר, תושב חדרה.
שמעון ביטון (רס"ב) מונה למנהל מחסן בחברת די.פי.אל - תעשיות מוצרים חד-פעמיים. יוצא חיל החימוש, מתגורר בקרית שמונה.
עמר יעיש (רס"ב) - מונה לממונה בטיחות בעבודה בגילי ויואל עזריה בע"מ. יוצא חיל האוויר, תושב קרית אתא.

מחוז דרום:

מוטי טובי (רס"ב) - מונה למנהל מחסן בחברת "שבירו" ב"ש. יוצא חיל האוויר, תושב באר שבע.
לידיה חן (רס"ן) - מונתה למנהלת אדמיניסטרטיבית בקבוצת עשת הנדסה בע"מ. יוצאת חיל לוגיסטיקה, תושבת עומר.
יוסף דהן (רס"ב) - מונה למשגיח כשרות בקריה למחקר גרעיני - דרך חברת "מואב". יוצא חיל האוויר, תושב דימונה.

מחוז יהודה:

אברהם חאינה (רנ"ג) - מונה לערביסט - מתרגם בבירון כתיבה טכנית. יוצא חיל המודיעין, תושב רחובות.

פעילות מתוכננת

יריד הכשרות במחוז יהודה ב-3.9.2012 - ביום שני, 3.9.2012, בין השעות 15:30-19:00, יתקיים באשכול פיס באשדוד יריד הכשרות עבור חברי "צוות" דורשי עבודה. זאת, במסגרת שיתוף הפעולה של יחידת התעסוקה ב"צוות", מינהל הפרישה בצה"ל, שירות התעסוקה, ומשרד התמ"ת - פרויקט הקצינים והנגדים. מטרת יריד ההכשרות, המתקיים בפעם הראשונה במחוז יהודה, הינה לחשוף בפני חברי "צוות" את מייגוון הקורסים וההכשרות המוצעים מטעם התמ"ת ושירות התעסוקה. כלל הקורסים ממומנים על-ידי משרד התמ"ת, אגף בכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כ"א. ביריד יוצגו הקורסים וההכשרות וכן יינתנו לחברים ייעוץ אישי ותעסוקתי.

קורסים והכשרות מקצועיות - יחידת התעסוקה ב"צוות" בשיתוף "מכללת גישות", מינהל הפרישה ופרויקט הקצינים והנגדים, ממשיכה בימים אלה בריכוז מועמדים לקורסים ולהכשרות לחברי "צוות" דורשי עבודה. הקורסים יתקיימו במחוז הצפון (כחיפה) באוגוסט 2012 ובמחוז יהודה (ברחובות) בספטמבר 2012. נושאי הקורסים: הנחיית קבוצות, ייעוץ ארגוני, ליווי אישי למנהלים.

קורס קניינות ורכש ייפתח בקרוב במחוז הצפון במכללת "סטטוס גרופ" כחיפה. פתיחת הקורסים מותנית ברישום מינימום משתתפים.

פעילות שוטפת

כנס "נטוורקינג" לפורשי צה"ל בצפון - חברי "צוות" ומעסיקים מצפון הארץ השתתפו במפגש נטוורקינג של פורטל "ביטחונט", בניהולו של חבר "צוות" אבי פרנקל. המפגש נערך בחיפה ב-11.6.2012 בשיתוף מחוז הצפון יחידת התעסוקה ומינהל הפרישה בצה"ל.

באירוע סקרה מנהלת תעסוקה מחוז צפון דליה סלוצקי את פעילות היחידה, ומנהל המחוז אליקו חן (חתוכה) הציג את כלל פעילות המחוז. מרצים חיצוניים: שוש גל פוגלמן בנושא "הכנה לפגישה מנצחת", ואורלי

אדלר בנושא "סגנונות תקשורת" להצלחה בעסקים. כמו כן, ניתנו "טיפים" להתנהלות פיננסית אפקטיבית בקריירה שנייה, על-ידי נציגת חברת הביטוח "מגדל".

יריד התעסוקה הגדול של הגליל - ב-10.7.2012 התקיים בפארק רבין במגדל העמק "יריד תעסוקה גלילי" בחסות משרד התמ"ת, שירות התעסוקה והרשות לפיתוח הגליל, בהשתתפות מפעלים, מעסיקים וגופי הכשרה מקצועית. ביריד הוקצה ביתן ל"צוות", שאויש על-ידי מנהלת תעסוקה מחוז צפון דליה סלוצקי, רכזת התעסוקה אהובה אברט ורכזת התעסוקה של סניף העמקים מאיר מעתוק. כיבד בנוכחותו יו"ר מחוז הצפון יצחק חביו. בביתן הוצג חומר על השירותים הניתנים על-ידי יחידת התעסוקה, חולקה חוברת ובה הצעות לאלפי משרות פנויות בתחומי הייטק, תעשייה, חקלאות, תיירות, שירותים ועוד, וכן רשימת

מעסיקים שהשתתפו ביריד.

חברי "צוות" דורשי עבודה זכו לקבל ייעוץ, סיוע והכוונה תעסוקתית ונחשפו למעסיקים רבים מהצפון.

סיור ועדת תעסוקה במחוז הדרום - ב-28.6.2012 נערך סיור מקצועי של חברי ועדת התעסוקה במחוז הדרום בראשות יו"ר הוועדה לורנס יצחק, שמטרתו היתה לחשוף בפני המשתתפים את פעילויות יחידת התעסוקה בהשמת חברי "צוות" ובהשתלבותם במעגל העבודה. השתתפו בסיוור: יו"ר ומנכ"ל "צוות", יו"ר ועדת הביקורת הארצית יהודית הר-גד, יו"ר מחוז הדרום גדעון שני, מנהל המחוז אברהם לוגסי, סמנכ"ל "צוות" לתעסוקה שרית רוזנצוויג, מזכירת יחידת התעסוקה רונית אזולאי, מנהלת תעסוקה מחוז דרום דניס אוחנה ורכזת התעסוקה רונית אזולאי.

כתובת הדוא"ל שלך אצלנו?

האם אתה מקבל מ"צוות" אחת לחודש בדוא"ל את ה"צוותון" - המידעון האינטרנטי של "צוות"? אם לא - נא שלח את פרטיך האישיים בדוא"ל אל:

bitaon@tzevet.org.il

חברי "צוות" מוזמנים לקרוא מידע רב ומגוון באתר "צוות":
www.tzevet.org.il

קורס אקסל במרכז להב"ה

קורסים "תומכי תעסוקה" לחברי "צוות" - יחידת התעסוקה קיימה לאחרונה מספר קורסים בשימושי המחשב בשיתוף "עמותת להב"ה" (לצמצום הפער הדיגיטלי בחברה הישראלית) בכלל מחוזות הארגון. חברים המעוניינים להצטרף לקורסים אלה יפנו למנהל התעסוקה במחוזותיהם.

סדנאות העצמה לחברי "צוות" - יחידת התעסוקה בשיתוף משרד התמ"ת, אגף בכיר להכשרה מקצועית ופיתוח כ"א - "פרויקט הקצינים והנגדים", קיימה במהלך החציון הראשון מספר סדנאות העצמה לחברי "צוות" דורשי עבודה בכל המחוזות, בהשתתפות דן ארז, המרצה בנושא

סדנה במחוז השרון

שכר והיבטים פנסיוניים ומכון "שיפור בע"מ". מטרת הסדנה לפתח ולשפר את מיומנות השיווק העצמי בתהליך חיפוש עבודה ומתן כלים לניצול הזדמנויות לתעסוקה. ממושב החברים עולה, כי הסדנאות תרמו רבות והשיגו את מטרתן - השתלבות החברים במעגל העבודה.

סל הכשרה - החברים המבקשים לעבור הכשרה מקצועית לשם הסבה מקצועית או לשם יצירת אפשרויות תעסוקה נוספות יכולים לבקש סיוע במימון ההכשרה מ"סל ההכשרה" שבתקציב יחידת התעסוקה. הסיוע ניתן על-פי קריטריונים (מצב אישי/כלכלי וכו') ובאישור ועדת "סל הכשרה". חברי "צוות" דורשי עבודה המעוניינים בפרטים נוספים, מתבקשים לפנות למנהלי התעסוקה במחוזותיהם.

נמצא תפקיד לחבר "צוות" ביוזמת אישתו

כאשת גמלאי צה"ל פניתי לרונית מיחידת התעסוקה הארצית, והעליתי בפניה את סוגיית העסקת בעלי דרך צוות מזה כשנה וחצי. מיד הופנית למחוז יהודה לגב' ציונה ולמר ארנון ולמרות אי ידיעתו של בעלי טופלנו במהירות, מסירות ואדיבות למציאת מקום עבודה לבעלי. נמצאה לו עבודה כמנהל שירות. עליי לציין שבלעדיכם בעלי היה יושב עדיין בבית. אני ממליצה בחום לכל אשת גמלאי צה"ל או גמלאי לא להתבייש ולא להסס, לפנות לצוות ובקשתכם תענה בחום ובחיוב. אני מודה לכם מקרב לב, כה לחי. בתודה, מיכל ע. רחובות

יחידת התעסוקה - היחידה שעובדת בשבילך

mtasuka@tzevet.org.il	טל': 03-6173535 פקס: 03-6165268 נייד: 050-4509801	ברוך הירש 14, בני ברק 51202	שרית רוזנצוויג סמנ"לית "צוות" לתעסוקה
ptasuka@tzevet.org.il	טל': 03-6173537 פקס: 03-6169568 נייד: 052-3255278	ברוך הירש 14, בני ברק 51202	רונית אזולאי מזכירת יחידת התעסוקה
ptasuka@tzevet.org.il	טל': 03-6173518 פקס: 04-8200326 נייד: 050-2819533	דרך בר יהודה 52, נשר 36603	דליה קוקוש סלוצקי מנהלת תעסוקה, מחוז צפון
awzafon@tzevet.org.il	טל': 03-6173540 פקס: 04-8200326 נייד: 050-2760218	דרך בר יהודה 52, נשר 36603	אהובה אברט רכזת תעסוקה, מחוז צפון
wcenter@tzevet.org.il	טל': 03-6173536 פקס: 03-6169568 נייד: 050-9340426	ברוך הירש 14, בני ברק 51202	אילנה שורר מנהלת תעסוקה, מחוזות דן ושרון
awcenter@tzevet.org.il	טל': 03-6173538 פקס: 03-6169568 נייד: 050-2542055	ברוך הירש 14, בני ברק 51202	רחל נחמני רכזת תעסוקה, מחוזות דן ושרון
wyehuda@tzevet.org.il	טל': 03-6173533 פקס: 08-9471239 נייד: 050-3329726	גאולה 4, רחובות 76272	משה ארנון מנהל תעסוקה, מחוז יהודה
awyehuda@tzevet.org.il	טל': 03-6173545 פקס: 08-9471239 נייד: 050-2776350	גאולה 4, רחובות 76272	ציונה דן רכזת תעסוקה, מחוז יהודה
wdarom@tzevet.org.il	טל': 03-6173541 פקס: 08-6439293 נייד: 050-8211052	בית לחם 2, בית החייל באר שבע 84100	דניס אוחנה מנהלת תעסוקה, מחוז דרום
awdarom@tzevet.org.il	טל': 03-6173542 פקס: 08-6439293 נייד: 050-2741698	בית לחם 2, בית החייל באר שבע 84100	רונית אזולאי רכזת תעסוקה, מחוז דרום
mjerusalem@tzevet.org.il	טל': 03-6173524 פקס: 02-6235713 נייד: 050-9895263	האלוף שאלתיאל, בית החייל ירושלים 94555	שמעון מלכה מנהל תעסוקה, מחוז ירושלים
pjerusalem@tzevet.org.il	טל': 02-6221758 פקס: 02-6235713	האלוף שאלתיאל, בית החייל ירושלים 94555	סיון ניסים פקידת מחוז ירושלים

במהלך הביקור ניתנה סקירה על-ידי מנהל מחוז הדרום של שירות התעסוקה דוד קלדרון בנושא "התעסוקה בדרום ומינוף הגג בשנים הקרובות". קלדרון ציין את שיתוף הפעולה הפורה בין יחידת התעסוקה לבין שירות התעסוקה. בהמשך נערך ביקור בחברת כנפי תחזוקה, בבסיס חצרים ובאלביט. סקירה על עבודתן ופעילותן של החברות ניתנה על-ידי מנכ"ל כנפי תחזוקה שמואל אבירם, ועל-ידי מנהל אתר הטיסה למסוקי ביה"ס לטיסה באלביט גבריאל אדרי שהינם חברי "צוות".

חברי "צוות"
התנדבו למשימות התנדבות!!!
לעזרת צה"ל, לעזרת הנוער, לעזרת מערכי העורף
הרשמה בסניפי "צוות"

ביטוח הבריאות ב"צוות": ממשיכים להפעיל את הביטוח המשלים ושומרים על הפוליסה

מאת: אילן דולפין יו"ר ועדת הבריאות, ועמיר להב מנהל תחום הבריאות

להוריד את הטופס מאתר "צוות", או לבקשו דרך מוקד בריאות "צוות" במדנס).

2. תביעה לניתוח:

יש לצרף בנוסף לטופס 1 גם טופס מס' 2 (המלצת רופא). במקרה זה ניתן לצרף במקום טופס זה מכתב אחר של המנתח, המסביר את הצורך וסוג הניתוח. מומלץ לשלוח למוקד לפחות **שבוע** לפני ביצוע הניתוח בפועל.

3. תביעות להחזרים של תרופות:

א. בתביעה הראשונה יש לצרף המלצה רפואית (מרופא מומחה או מרופא משפחה), העתק מרשם וקבלה (מקור בלבד).

ב. לאחר אישור עקרוני ניתן לשלוח העתק מרשם וקבלה (מקור בלבד).

4. תביעות ליעוץ רפואי:

א. יש לשלוח קבלה מקורית בלבד (בצירוף טופס מס' 1).
 ב. במידה והקבלה הוגשה לקבלת החזר מקופת החולים, יש לשלוח העתק קבלה ומכתב אישור מקופת החולים על גובה החזר

5. תביעות לבדיקות אבחוניות, אביזרים רפואיים, פיזיותרפיה לאחר ניתוח:

יש לצרף קבלה מקורית בלבד, בצירוף המלצה של רופא מומחה (גם במקרה זה, אם הוגשה תביעה לקבלת החזר מקופת החולים, ניתן להגיש העתק קבלה ואישור הקופה על גובה החזר).

6. תביעות לרפואה משלימה:

יש לצרף קבלה מקורית בלבד, המלצה של רופא (מספיק רופא משפחה) ופירוט על תאריכי הטיפולים שנעשו בפועל (אין החזרים על טיפולים שטרם בוצעו). אם הטיפולים נעשים במרפאות פרטיות או אצל מטפל פרטי ולא בקופת חולים, יש לצרף צילום דיפלומה של המרפאה או המטפל.

הערה: כאשר שולחים תביעה ובה קבלות מקוריות, יש לשלוח בדואר רשום בלבד! הכתובת למשלוח תביעות: מוקד "בריאות בצוות" - מדנס, רח' השלושה 2, תל אביב, 67060.

חשוב: לפי תנאי הפוליסה (פרק א' סעיף 6.3) החזר תשלום ייעשה כנגד קבלה מקורית בלבד!

אם הקבלה אבדה, יידרש המבוטח לחתום על הצהרה שלא נעשה שימוש בקבלה לקבלת החזר ממקום אחר, בצירוף אישור מקופת חולים שהקבלה לא טופלה על-ידם וכן חתימת נוטריון / עו"ד.

מבדיקת נתוני האקטואריה של הביטוח הרפואי של "צוות" לתקופה שבין דצמבר 2011 ליוני 2012 מסתמנת מגמה של עלייה בהוצאות בגין תביעות. שני התחומים בהם קיים גידול ניכר הם סיעוד וניתוחים. על-פי התפלגות הנתונים, ניתן לראות כי הפעלת קופות החולים לנושאי הניתוחים מתבצעת באופן חלקי בלבד. מבוטחים רבים הזקוקים לניתוח פרטי עדיין לא פונים לקופות החולים כדי לבדוק מהי הזכאות במסגרת הביטוח המשלים בקופה.

כיצד מפעילים את קופת החולים?

כאשר למבוטח נודע כי קיים צורך בניתוח, מומלץ לפנות קודם כל למוקד "צוות" במדנס (1-700-700-251) לקבלת הנחיות. במקביל, מומלץ להתקשר לביטוח המשלים של הקופה, ולבדוק: האם המנתח המיועד נמצא ברשימת ההסדר של הקופה, והאם הקופה מכסה את מלוא או חלק מעלות הניתוח. יש לבקש להקפיד לקבל את "סיכום דברים" בכתב.

אפשרות לביצוע הניתוח

א. הרופא המנתח נמצא בהסכם עם ביטוח השב"ן בקופת החולים - במקרה זה יוצאת התחייבות מלאה של השב"ן (עם השתתפות עצמית), הכוללת הן את בית החולים הפרטי והן את שכר טרחת המנתח. ביטוח "צוות" מחזיר למבוטח את מלוא ההשתתפות העצמית וכן פיצוי בגובה 25% מעלות הניתוח - לפי מחירון משרד הבריאות.

ב. המנתח אינו נמצא בהסדר של קופת חולים - במקרה זה יש אפשרות שהשב"ן יוציא התחייבות לבית החולים הפרטי בלבד. במקביל, תועבר למנתח התחייבות דרך ביטוח "צוות" (במידה והמנתח נמצא ברשימת רופאי ההסכם ב"הפניקס"). במקרה זה יכסה ביטוח "צוות" את ההשתתפות העצמית, הנדרשת דרך השב"ן.

ג. קיימים מקרים, בהם הרופא המנתח אינו נמצא בהסדר של קופת החולים, אולם זו מחזירה חלק מעלות הניתוח לפי קבלות. במקרה כזה, התחייבות לבית החולים הפרטי והמנתח שבהסכם תועבר על חשבון ביטוח "צוות", והמבוטח יגיש את הקבלות לקבלת החזר מקופת החולים.

כדי לבדוק האם רופא נמצא בהסדר של חברת הביטוח ניתן להיכנס לאתר "הפניקס" www.fnx.co.il - איתור רופאים, או לחילופין לבדוק מול מוקד הבריאות של "צוות" בטלפון: 1-700-700-251.

חשוב: רק שיתוף פעולה של עמיתי "צוות" יקטין את העלויות ויאפשר המשך קיום הפוליסה ללא צורך בהגדלת הפרמיה!

נהלי הגשת תביעות למוקד

כדי לקצר את זמן הטיפול בתביעות, מובא בזאת פירוט של מסמכים, קבלות והמלצות לפעולה בכל תביעה:

1. טופס תביעה:

בכל סוג של תביעה יש לצרף טופס תביעה מס' 1 (ניתן

ביטוח השיניים ב"הראל"

רופאת האמון ד"ר בתיה אמדור טל': 03-7545088,
 פקס: 03-7545018. ניתן ליצור קשר בימים א' ג' ו-ה'
 בין השעות: 13:00-16:00. אימייל: BatiaA@hvr.co.il

ההיסטוריה שלנו בתמונות

במדור זה אנו מפרסמים צילומים מהעבר של חברי "צוות". חלק מהדמויות המופיעות בתמונות אינן מוכרות או אינן זכורות. נשמח אם תדכנו אותנו בפרטי המופיעים בתמונות

חברי "צוות" מוזמנים לשלוח תמונות מהשירות הצבאי ולציין את האירוע ואת שמות המצולמים. יועדפו תמונות מאירועים מיוחדים, אישיים או בעלי משמעות היסטורית.

מי המופיעים בתמונה? (תודה לשלמה פסטרנק - צ'צ'ו)

פתרון חידת "מי האיש" (גיליון 101): איתן נאוה ז"ל

איתן נאוה נהרג בקרב על גבעת התחמושת. להלן קטע מהשיר "גבעת התחמושת", מאת יורם טהר-לב, בו מסופר על איתן: "באותו רגע נזרק רימון מבחוץ. בנס לא נפגענו. חששתי שהירדנים יזרקו רימונים נוספים. מישהו היה צריך לרוץ מלמעלה ולהשגיח. לא היה לי זמן לשאול מי מתנדב. שלחתי את איתן. איתן לא היסס לרגע. עלה למעלה והתחיל להפעיל את המקלעון. לפעמים היה עובר

אותי והייתי צריך לצעוק לו שישאר בקו שלי. ככה עברנו איזה שלושים מטר. איתן היה מחפה מלמעלה ואנחנו טיהרנו את הבונקרים מבפנים, עד שנפגע בראשו ונפל פנימה".

זכו בפרס: שושי קריצ'מן, חדרה; מור שלום, נצרת עילית; יצחק מצא, עשרת.

פתרונות לחידת "מי היה" ותשובות לזיהוי התמונה, יש לשלוח לדוא"ל bitaon@tzevet.org.il או בדואר לביטאון "צוות", רח' ברוך הירש 14, ת"ד 2222, בני ברק 51121, או בפקס 03-6166260 (נא לציין על המעטפה: "חידת צוות"). בין הפותרים יוגרלו שלושה ספרים.

כתובת הדוא"ל שלך אצלנו?

האם אתה מקבל מ"צוות" אחת לחודש בדוא"ל את ה"צוותון" - המידעון האינטרנטי של "צוות"?

אם לא - נא שלח את פרטיך האישיים בדוא"ל אל:

prashit@tzevet.org.il

חידת "צוות" מי היה?

בשמו יש רמז לבירה וגם מעט הארה, הוא היחיד ששרד ממשפחה שהייתה וכאוד מוצל מאש הוא נותר לפליטה.

בעודו נער, לפרטיזנים ביערות הוא הובר, במהרה לשורות הצבא האדום הוא עובר וממשיך בנחישות בשנואי נפשו ללחום.

הוא מגיע לארץ על גבי סיפון רעוע ומכאן הוא מגורש לאי הידוע, וחוזר - בעמק המעיינות הוא מוצא שלוה ומצטרף לחטיבת-גבעתי כחייל בצבא. למסדרים הוא מגיע יחד כל הזמן - וכששאלוהו מדוע? ענה: "הרי אני פרטיזן!".

לאורך המלחמה הראשונה מצה"ל נבצר, לכבוש בניין משטרה שהוגדר כיעד מבוצר. המצודה העיקשת חלשה על צירי הדרום, וכוחות סיוע מצריים החלו אליה לזרום.

הפעם - הפעולה אמורה להיות קצרה, יש לחדור בשקט - לפוצץ ולחזור בחזרה. אך החבלנים מתגלים וחוטפים אש צולבת מכל הכלים!

ואז הוא חש שעכשיו הכל מוטל על שכמו, ומחליט על "פעולת-התאבדות" בעצמו. הוא אוסף את כל הרימונים מחייליו, חוגר בשקית למותו - ואת השרוך מחבר לנעליו.

לחרך של הבונקר הוא משלשל את הרימונים, כשמלמטה את רגליו דוקרים בסכינים. וכשההכרה נעלמת לטר"ש הצעיר - מתפוצץ הבונקר בקול רעש אדיר!

ואז זורמים לשם שאר הכוחות כולם וכיבוש ה'מפלצת' הזאת סוף סוף הושלם! הוא על גב הבונקר שוכב בלי מילים - ומפונה במצב אנוש לבית החולים. וכאשר סיפור גבורתו ברבים מתגלה, הוא מקבל לידייו את העיטור הנעלה.

אך למרות הכל - נותר צנוע ועניו ובקושי מספר זאת לאשתו ולבנותיו. במשך כל חייו הוא מהפציעות סובל ומן השנואים הוא מסרב שילומים לקבל.

את מחאתו הביע והשמיע קול זעקה כשניגנו את ונגר בעיר ללא הפסקה. ולא מזמן רק לאחרונה כבה נר-חייו ולמחלה הוא נכנע...

ואם אנו תוהים היכן הם הגברים, המוכנים להקריב עצמם למען יחיו אחרים? נבוא אל המצודה שלחטיבה מוזיאון משמשת, ומספרת לדורות, מהי מלחמה עקובה מדם ועיקשת.

מאת: זהבה צויקל (רס"ן)

מהירדן ההררי ועד מרום הגליל

מאת: שבתאי קו *

הפעם נטייל בגליל העליון בשני אזורים מרתקים מבחינת נוף הטבע, המורשת והרקע ההיסטורי-ארכיאולוגי. נפתח את סיורנו באזור הירדן ההררי, לשם נגיע מצומת גולני בנסיעה צפונה בכביש 65 עד צומת קדרים - ושם, בכביש 85, נפנה מזרחה עד החיבור לצומת עמיעד בכביש 90.

נצפין עד צומת מחניים ושם נפנה מזרחה בכביש 91 לכיוון המבצר הצלבני מצד עתרת. המבצר הוקם בשלהי ממלכת ירושלים הצלבנית על-ידי מסדר הנזירים הלוחמים הטמפלרים, במטרה לשלוט על גשרי בנות יעקב על נהר הירדן, הנמצאים מצפון למבצר. הטמפלרים לא הצליחו להשלים את בניית המבצר טרם שהמציבא המוסלמי צלאח-א-דין כבש אותו. זאת לאחר שכל ניסיונותיו לפתוח את הצלבנים להפסיק את בניית המבצר תמורת תשלום כסף רב - כשלו. הסיור במבצר מדגים בצורה יפה את הארכיטקטורה של בניית מבצרים צלבניים ברחבי הארץ, אשר הושפעה בראש ובראשונה ממאפייני המבצרים באירופה של ימי הביניים.

גשרי בנות יעקב על הירדן ההררי נקראו על שם נזירות שהתגוררו בצפת. מסי המעבר בבית המכס הסמוך, השולט על דרך הים המפורסמת, נועדו לכסות את הוצאות המנזר.

יש לשים לב לקו השבר בחומה הצפונית של המצודה, שנגרם כתוצאה מרעידת אדמה. יש לציין, כי הירדן ההררי נוצר כתוצאה מהתפרצות בזלתית מאוחרת מבחינה גיאולוגית, שגרמה לנהר להסיט את מסלולו ולהתחתר בשולי מערב רמת הגולן.

נמשיך בסיורנו ב"מעלית הזמן" ונגיע לשרידי המושבה משמר הירדן, שהוקמה בתקופת העלייה הראשונה וממוקמת בשולי רמת כורזים. ניתן להתרשם מההרס הרב של בתי המושבה, אשר הוחרבה במהלך מלחמת העצמאות על-ידי הצבא הסורי. במקום נמצאות אנדרטה מרשימה ועמדת שמע לזכר הנופלים. עד היום קיימת מחלוקת באשר לסיבות שהובילו לנפילתה של המושבה ולאי הקמתה מחדש.

ממשמר הירדן ניסע מערבה לחורבת ירדא. לאחר שנחלוף על פני

קיבוץ גדות והמושב משמר הירדן החדש, נפנה ימינה לכיוון צפון בעקבות שילוט ברור עם שם המקום. המבנה המרשים של חורבת ירדא שימש כאחוזת חקלאית בשליטת אפנדי לבנוני, שמכר את האחוזת והשטחים החקלאיים לקרן הקיימת. נתרשם ממבנה האחוזת, הכולל שרידים מרשימים מהתקופה הרומאית-ביזנטית והצלבנית. במלחמת העצמאות התחוללה שם סדרת קרבות עקובים מדם עם יחידות הצבא הסורי שהגיעו עד למקום. במהלך מבצע "ברוש" הצליחו כוחותינו, במחיר אבדות כבדות בנפש, להסיג את הצבא הסורי מזרחה ואולם זה"ל לא הצליח לעקור את המובלעת הצבאית הסורית ממערב לירדן. במקום מצויות אנדרטאות לזכר הנופלים. מחורבת ירדא ניסע מערבה לצומת מחניים ומשם נפנה צפונה בכביש 90 - עד צומת מצודת כ"ח והכביש לסאסא. נבקר במצודת כ"ח שעל רכס הררי של הגליל העליון המזרחי השולט על כביש 90. במהלך המרד הערבי (1936-1939), החליטו הבריטים לסלול את כביש הצפון ולבנות שורה של מצודות משטרה המכונות טיגרטים, על-שם היועץ הבריטי, סר צ'ארלס טגארט. לקראת תום תקופת המנדט הבריטי בא"י הועברה תחנת המשטרה לידי הערבים. זה"ל הצליח לכבוש את המצודה רק לאחר שלושה ניסיונות, שגבו את חייהם של כ"ח לוחמים מיחידות הפלמ"ח ויחידות נוספות. בין הנופלים היה דודו צ'רקסקי ("היש עוד פלמחניק כמו דודו").

מדרום לתחנת המשטרה ניתן להתרשם משרידי הכפר הערבי השיעי נבי יושע - על-פי המסורת הערבית המקומית במקום קבור יהושע בן נון. נמשיך את טיולנו בנסיעה מערבה לתל קדש, שם נתרשם משרידי המקדש הרומאי הייטורי היחידי בארץ. הייטורים היו עם ערבי שהתנחל למרגלות החרמון, בקעת הלבנון וצפון הגליל העליון. נסיים את טיולנו בנסיעה מערבה בכביש הצפון לכיוון קיבוץ סאסא. ממערב לקיבוץ ממוקמת שמורת טבע קטנה ומקסימה ובה עצים עבותים האופייניים לגליל העליון, כמו עוזרר ואלונים. במקום מערה שנוצרה כתוצאה מתהליכים קרסטיים.

טיול נעים!

* הכותב הוא מדריך מוסמך ומלווה קבוצות "צוות" רבות בטיוליהן

צילומים: משרד החירות

עמק הירדן: הגשרים הישנים על הירדן

שרידי כנסייה ביזנטית ליד שפת הכנרת

נוף גלילי

אלול - חודש של הכנה וחשבון נפש

צילום: משרד התורה

מאת: הרב חניאל פרבר

זהו הזמן בו אנו עוצרים, לוקחים צעד אחד לאחור ובוחנים את עצמנו במבט אובייקטיבי, ביקורתי, כפי שנהגו אבותינו מימים ימימה בדרכם אל תכלית השלמות האישית.

חודש זה פותח תקופת התעלות בת 40 יום, ששיאה מגיע ביום הקדוש ביותר - הוא יום הכיפורים - ומהווה הזדמנות אדירה להיטהרות הלב והנפש. בתקופה זו רבים מאיתנו מגבירים את לימודי התורה והמוסר ומדקדקים יותר בשמירת המצוות. רבים הם אלה העורכים חשבון נפש יומיומי ועושים מאזן של מעשים טובים מול העבירות.

החודש האחרון בשנה - חודש הסליחות והרחמים - יש בו מעין סיום העבר והקדמה לעתיד כאחד. ואין לך אדם בישראל הנכנס בחטף ובלי הכנה נפשית לתפילות ראש השנה ויום הכיפורים, שהרי את המבוא לכך מוצאים אנו באלול.

משנכנס אלול תוקעים אנו בשופר יום יום לעורר את הלבבות. יש קהילות הנוהגות לערוך החל בראשית החודש או בחמישה עשר בו "ליל אשמורת", יש קהילות בהן נוהגים להשכים לסליחות החל במוצאי שבת בשבוע האחרון של השנה. אם חל ראש השנה ביום ב' או ביום ג', מתחיל שבוע הסליחות שמונה או תשעה ימים קודם לכן. כמו כן, מתחילים לומר את המזמור "לדוד ה' אורי וישעי" פעמיים ביום - בוקר וערב - עד חג שמיני עצרת.

מכאן אנו למדים שיש לראות את חודש אלול כהכנה והקדמה לתהליך של הזדככות ורצון לקבל את השנה החדשה במיטב הכוונות הטובות שלנו. ונחזור לפתיח שבו התחלנו בדברי הנביא ישעיהו: "דרשו ה' בהימצאו". מובא בירושלמי ר' ירמיה בשם ר' אבהו אמר: דרשו ה' בהימצאו - היכן הוא מצוי? בבתי כנסת ובבתי מדרש. קראוהו בהיותו קרוב - היכן הוא קרוב? בבתי כנסת ובבתי מדרש. אם כן, מה הייתה מטרת הנבואה? לקרוא לבני ישראל הגולים שיעלו לארץ כדי לדרוש את ה' במקום קודשו גם בבית המקדש, גם בירושלים וגם בארץ ישראל. החודש הבא עלינו לטובה לאחר אלול הוא תשרי המסמל תשר - מתנה, ואכן שנה חדשה מהווה אפשרות של שינוי וצמיחה רוחנית ואישית מחדש.

נא לשמור על קדושת הדף

בימים אלו אנו עומדים בפתחו של חודש אלול, המקדים את עשרת ימי תשובה, עליהם דרשו חז"ל את הפסוק: "דרשו ה' בהימצאו קראוהו בהיותו קרוב" (ישעיהו נ"ה, ו').

הקב"ה רוצה שנתחבר אליו על-ידי התפילה. בפסוק זה מתוארות שתי תנועות: האחת, שלנו אל הקב"ה, והשנייה, של הקב"ה אלינו. הפסוק אמנם קורא לעם ישראל להתקרב אל ה' - אך לתנועה זו מלמטה למעלה, קדמה כבר התנועה השנייה: הקב"ה קרוב ונוכח, הוא כבר נמצא ואנחנו נקראים להיענות לקולו של ה' המדבר אלינו, ולהתקרב אליו גם בעצמנו ובכוחנו.

אם בימים כתיקונם ישנו צורך ליצור קשר עם מתווכים למיניהם על מנת להגיע ל"בעלי הבית", הרי שבחודש אלול לא רק שהקשר נעשה ישיר ומוחשי יותר, גם התפילות והמעשים שלנו מקבלים משנה תוקף ההולך וגובר עד ליום הדין, יום הכיפורים.

אלול הוא חודש הרחמים, שבו הקב"ה מעמיד אותנו בפני אפשרות של חרטה, בקשת סליחה ממי שפגענו בו במזיד או בשוגג וכן מחילה למי שגרם לנו כאב וצער.

המילה רחמים נגזרת משורש ר.ח.ם. האות הראשונה ר' - מכסה באופן חלקי את האות הבאה אחריה; ה-ח' לעומתה כבר סגורה יותר ועומדת על שתי רגליים על הקרקע, ואילו ה-מ' הסופית, כבר סגורה לחלוטין. הווה אומר, יש כאן יצירה ההולכת ומתפשטת מן המיצר אל המרחב. ניתן לראות זאת גם להפך - וכך גם נוצר העיבור שברחם. גרעין קטן ההולך ונובט בפנים עד אשר יוצא ומתגלה לעולם.

חודש אלול משמש רקע לימים הנוראים בהם מבקש האדם על נפשו. בימים אלו האדם מכין את עצמו לתפילה זכה המרוממת את הכוח ומטהרת את הלב. תפילה שיש בה הכרה במלכו של עולם ובאפסותו של האדם, זיכרון אבות ובקשה לגאולה שבה ישוב פאר ישראל על כנו. אלול, המסתיים בראש השנה, נותן הזדמנות לפתוח בתהליך על התבוננות פנימית מעמיקה, בבחינה מחודשת של מטרת החיים והתקרבות יומיומית לקב"ה. זהו הזמן האידיאלי לבחינת תכלית החיים. בנוסף,

עמותת בוגרי ממר"ם - מחשבים ואנשים

מאת: יוסי מלמד (סרן)

- חיזוק המותג ממר"ם כמותג המוביל את תעשיית ההייטק בישראל.
- עידוד יזמות וסיוע ליזמים בוגרי ממר"ם בארץ ובעולם עד כדי מימוש הפוטנציאל שלהם.

- פיתוח מקצועי של בוגרי ממר"ם.
- סיוע ליחידות המחשב בצה"ל באיתור ובגיוס מלש"בים.
- ואכן, מאז הושקה פעילות העמותה בינואר 2011, קיימה העמותה מספר פעילויות בהן השתתפו מאות חברים:
- כנסים מקצועיים בשיתוף עם מיקרוסופט, גוגל ישראל, IBM ישראל.
- כנסי יזמות בשיתוף עם חברת דלוייט בישראל.
- כנס בנושא חוויית המשתמש שהעביר טל פלורנטינו, בוגר ממר"ם ומומחה בתחום.
- כנס פנסיוני ראשון מסוגו, יחד עם סוכנות ביטוח ד.ג.ר, למתן פתרונות בתחום הביטוח הפנסיוני וביטוח הבריאות הפרטי לחברים.

המחשב הראשון של צה"ל (1962)

- אירועי Mamram Breakfast לעידוד יזמות על קפה ומאפה, יחד עם יזמים ש"כבר עשו את זה".

בתכנון:

לקראת ראש השנה יתקיים כנס בכירים של העמותה יחד עם חברת CA לאל"מים ומעלה, ייפתח קורס יזמות הייטק לבוגרי ממר"ם, וייפתח קורס שוק ההון יחד עם חברת מגדל שוקי הון במחיר מוזל לבוגרי ממר"ם. לקראת סוף 2012 תקיים העמותה לראשונה כנס משתחררים לבוגרי ממר"ם, כדי להעניק להם כלים לפתוח את פרק האזרחות שלהם ברגל ימין.

לעמותה מערכת יחסים אסטרטגית עם מכללת highQ, המעניקה לבוגרי ממר"ם השתתפות בקורסים למבכנים פסיכומטריים במחיר מסובסד. העמותה חברה בוועדה המייעצת של מרכז אקדמי דן בפתח תקוה, המשמש בית אקדמי לשילוב בין תעשייה ואקדמיה בתחום ההייטק. במסגרת זו מקבלים בוגרי ממר"ם מלגת לימודים יוקרתית, כמו גם הכרה בתכנים מקצועיים צבאיים כתכנים אקדמיים.

כיום רשומים בעמותה כ-650 חברים, ועוקבים אחרי דף הפייסבוק שלה למעלה מ-1,500 חברים. כל הפעילויות, כמו גם החברות בעמותה, נכון להיום, הן ללא עלות.

רוצים להצטרף? אנחנו נשמח: www.mamram.org

הביא לדפוס: חגי גרי (סא"ל)

ממר"ם - מרכז מחשבים ורישום ממוכן - בית היוצר של מערך המחשבים בצה"ל, החל את דרכו בסוף שנות החמישים של המאה העשרים, "הודות" לקשיים שהערים פרופ' פקריס (מי שהיה ראש המחלקה למתמטיקה שימושית במכון ויצמן) על כוחות הביטחון בשימוש במחשב המרכזי של מכון ויצמן למדע ברחובות. יש לציין, שהגלגל התהפך במהרה: עם הגעת מחשב הפילקו הראשון לממר"ם, רכש מכון ויצמן 100 שעות מחשב שנתיות בעלות של 810 לירות ישראליות לשעת מחשב.

את ההחלטה על רכישת המחשב הראשון והקמת ממר"ם קיבל המטה הכללי של צה"ל בשנת 1958. תוך זמן שיא של שלוש שנים הגיע לארץ המחשב הראשון וממר"ם הוקם במחנה השלישית הראשית ברמת גן.

מאז ועד היום התפתחה יחידת ממר"ם והיא מהווה כיום את הראשונה בין יחידות התוכנה של צה"ל באגף הקשר והתקשוב ובזרועות האוויר, הים, היבשה וכן המודיעין. באגף הקשר והתקשוב כפופות יחידות התוכנה למפקדת לוט"ם (היחידה לתקשוב וטכנולוגיות המידע), בראשותה של תא"ל איילה חכים. יחידות התוכנה הצבאיות מהוות את "קטר ההייטק" של הצבא ומובילות פיתוח של מערכות תוכנה מכל הסוגים לכלל יחידות צה"ל.

עמותת בוגרי ממר"ם הוקמה ב-24 במאי 2007 במטרה לפתח ולשמר קשרים בין בוגרי ממר"ם לדורותיהם, אך את פעולתה האמיתית היא החלה לקיים מול בוגרי ממר"ם בינואר 2011.

העמותה אינה מייצגת את יחידת ממר"ם, אלא את כל בוגרי הקורסים הצבאיים של יחידת ההדרכה של ממר"ם - הידועה בשמה בסמ"ח (בית הספר למקצועות המחשב של צה"ל), המכשיר את כלל אנשי התוכנה, בדיקות התוכנה, כותבי הלומדה, מנהלי תשתיות מערכות המידע ומנהלי הרשת.

בראש העמותה עומד בכיר בוגרי ממר"ם במשק הישראלי, יצחק מלאך (אל"ם), משנה למנכ"ל וראש חטיבת התפעול והמחשוב בבנק לאומי.

בראש הוועד המנהל של העמותה משנת 2010, עומד יוסי מלמד (סרן), מנכ"ל חברת ריסטרט ולשעבר מפקד קורס תכנות וראש מדור מקצועות ההפעלה והתקשורת ביחידת ההדרכה. בעבודה מקיפה שנעשתה בעמותה עד כה הוגדרו המטרות הבאות:

פעם הייתי...

מקאמה שכתב וקרא בערב הוקרה חברתי לפעילי "צוות" רמי קדר*

פעם הייתי מפקד נערץ / ופעם הייתי צעיר ונמרץ / עתיר קרבות, אדם ללא חת, אמרו זאת כולם / וגם ניבאו לי שעוד שאגיע רחוק - כגובה הסולם. / ועם שלל הברזלים שהיו לי על הכתף והעיטורים על החזה / כולם ידעו שאני עוקר הרים וטוחנם זה בזה. / פעם הייתי איש חשוב מאד / היה לי נהג צמוד, רל"שית ושתי מזכירות / כי פעם הייתי? מה זה הייתי. וכשהייתי יורד למגרש המסדרים בצעד מדוד / היה אווז השיטוק בכל חיילי הגדוד / וכל הציפורים עצרו את מעופן / וצמרות האיקליפטוס חדלו מלקשקש בעלוותן / כי פעם הייתי, מה זה הייתי / ושמי הלך לפני מגבלייה ועד האיטי. ולפני שסיימתי להיות הייתי / תהיתי תהה, תהה תהיתי: / הנה טוק טוק טוק, מועד הפרישה מתדפק לו הרי / ומה אני עושה עם עצמי ביום שאחרי?

אז ביום שאחרי אמרתי לעצמי ללא כחל וסרק ובזו הלשון / הגמלה, הו הגמלה, דופקת לי כל

חודש בראשון / אז עכשיו הולך לעשות את המכה / והחיים כל כך יפים והקפה כבר מחכה. / ומעתה אני הולך להיות האיש הכי הכי פחות חשוב / כי הגיע הזמן להגשים את החלום הכי רטוב: / אֶשְׁכֵּים לי כל בוקר דגים לי אדוג / איזה לוקוס או פרידה וקרפיונים זוג / משקפי שמש וסליפי הבגדים / אשכב לי הגב אצחק על העולם. / אתפוס לי סטוטל מתחת לעצים / וכל מה שנשאר לי הוא לגרד את הביצים / ובלילות הקיץ שוב ארגיש צעיר / אשב לי על הבר עם כל יפהפיות העיר / אחרי הכל, זה מגיע לי ועוד איך, בזכות הבלורית שבפדחת / שהתחלפה בינתיים עם בוהק הקרחת.

נו, ואז סוף סוף הגיע יום הפרישה, ומייד נרשמתי לקורסי העשרה / יוגה על כסאות, ופלנדקרייז על התחת, טאי-צ'י ופלמנקו, פיתוח קול ושירה / וכבר למדתי איך אופים עוגות מכוסברה בקורס לאפייה / וקורס שימוש

באקסל אם אולי אחליט לפתוח מאפייה. / וחוג לספונג'ה בלי להשתמש במים ומבלי שיחשבו שאני סמרטוט / וככה צלחתי בשלום את תקופת ההסתגלות. / וכך עובר לו עוד יום ועוברים להם יומיים / החורף כבר עבר, וברידן זורמים עדיין המים / וכבר טיילתי בפירודים של נורבגיה ובקריביים א- לה קרוז / וכבר חרשתי את כל הצימרים מטוסקנה ועד לָדוּז / ואחרי שצדתי דוֹגִים בקוטב ובוססתי בשדות האורז שבסין / חזרתי שוב הביתה לארץ המיוזעת, לארץ החמסין / הוי ארצי מולדתי - בבוקר עם כותרות העיתונים / ארצי היקרה - את צריכה איזו מתיחת פנים / ובערב על הכורסה בטלביזיה מול מבט / הבטן שלך מתהפכת והלב שלך נצבט. / ואז אתה שואל את עצמך מה הלאה? לאן ממשיכים ומה נשאר? / ומה יהיה עם הארץ שבעבורה קידשת את בלורית השיער? / ושוב אני תוהה וחושב אולי טעיתי / אולי הגיע הזמן לחזור ולהיות 'פעם הייתי'.

ולמרות כל המחשבים והרשרושים, האִישִׁיָּס והלונגֶבֶג בין היתר / ולמרות שיש כאלה שכבר לא סופרים אותי ממטר / או אז אני מחליט, יוצא ומודיע: / גבירותיי ורבותי - כן, יש לי עדיין מה להציע / הנה אני שוב כאן, הנה אני מגיע / שבע בבוקר, באמצע הכביש, מחליף את הרמזור / משגיח שכל המשוגעים יעברו את הצומת, אחד אחד, ולפי התור / צהריים עם

האפוד הצהוב ליד בית הספר במעבר החצייה / שומר שאחרון הילדים יעבור בשלום את שער היציאה / ואחר כך לתמנ"ס, עם נוער לפני גיטס, שיעור במורשת קרב / מספר להם מי היה הרמטכ"ל הראשון ואיך קראו לאלה שבאו אחריו / וטרם כניסת החג עם ביצים וקמח בבגאז' ותבשיל מלוא הסיר / כי ככה שנו רבותינו: הקודמים הם עניי העיר. והלילה יורד ושנתי עדיין נודדת / במדי המשמר האזרחי, על הגג הצ'וקולוקו, אני עולה על הניידת / כי מישוה, כן מישוה, צריך לשמור על המולדת. / ושוב אני חוזר להיות 'פעם הייתי' / ואני יודע היטב שהפעם לא טעיתי. / ואני גם לא לבד, ויש גם עם מי לשבת / פעם היו הם החברים שלי מהגדוד, ועכשיו זה כל הצוות.

* רמי קדר (סא"ל), היה קצין חינוך בצה"ל, משורר, אמן ומפיק

מכתבים למערכת

הבריגדה היהודית

בהמשך לפרסום בגיליון "צוות" 101 להלן כמה נקודות בנושא תותחני הבריגדה היהודית:

הקרב בדרום איטליה, על מונטה קסינו נערך בין ה-4 בינואר ל-18 במאי 1944.

הבריגדה היהודית (חי"ל) - הוקמה בספטמבר 1944 בבורג אל-ערב, מערבית לאלכסנדריה. ב-1 בנובמבר 1944 נחתה באיטליה, התאמנה בפיוג'י שמדרום לרומא, עד סוף פברואר 1945. בתחילת מרס 1945 הוכנסה לחזית בגזרת אלפונסינה, הנהר סניו, תחת פיקוד הקורפוס ה-10, שם לחמה כחלק מהמתקפה של בנות הבריית בצפון איטליה עד ה-14 באפריל 1945.

גדוד תותחני שדה 200 - הוקם בסתיו 1944 ואת אימונו ההקמה והגיבוש עבר הגדוד ליד העיר פורלי באיטליה. ב-25 במרס 1945 הצטרף לבריגדה בחזית, באזור בריזיגלה. מ-27 במרס עד 15 באפריל 1945, סייע לחי"ל בקרבות על נהר סניו.

סוללת תותחני החוף (התותחנים הכבדים) - נועדה להגנת חופי ארץ ישראל והיתה היחידה אשר קלטה את המתנדבים הארצישראליים הראשונים לצבא הבריטי, החל ב-7 בספטמבר 1939. הסוללה השתתפה בהטבעת הצוללת האיטלקית "שירה" במפרץ חיפה. עם פירוקה בקיץ 1944 הועברו לוחמיה לחי"ל, לגדוד תותחני השדה 200. חומר נוסף בנושא ניתן למצוא באתר "הלוחם היהודי במלחמת העולם השנייה" בכתובת www.jwmww2.org. באתר מופיע - תחת הכותרת מאגרי מידע, בקטגוריית מאמרים - מאמר בנושא "יחידות עבריות בצבא הבריטי". הקישור למאמר: http://www.jwmww2.org/show_item.as?itemId=601&levelId=60173&itemType=0

כמו כן, מוזמנים הקוראים למלא באמצעות אתר זה "טופס הצטרפות" ולהקים "דף לוחם" אודות הוריהם או קרוביהם אשר לחמו במלחמת העולם השנייה בשורות הבריגדה. קישור לטופס הצטרפות: http://www.jwmww2.org/show_item.asp?levelId=58496&itemId=301 בברכה, **צביקה קן-תור** (תא"ל)

סגן השר איוב קרא: תוקן העוול שנעשה לגמלאים

"מרבית הדרוזים משרתים בסדיר וחלק גדול גם בשירות קבע בדרגות שונות. הם גם משמשים כאזרחים עובדי צה"ל בבסיסים השונים בארץ".

סגן השר קרא פועל לשחרורו של עודה טראבין, תושב היישוב רהט בנגב, שנכלא בכלא מצרי רק משום היותו ישראלי שחי בישראל.

ההסכם לשחרורו בוטל על-ידי המצרים ברגע האחרון, לאחר שכבר היה חתום בידי השלטונות המצריים, רק בשל בקשתה של חברת הגז המצרית לבטל את הזרמת הגז לישראל. "תקוותי היא ששחרורו של עודה טראבין, שהואשם בריגול לטובת ישראל, יבוא במהרה ונעשים מאמצים רבים בתיווכי".

סגן השר קרא עבר לאחרונה "מסע ארוך של הכפשות" עד שהמשטרה פסלה את התיק נגדו על הסף.

"זו היתה תקופה קשה של עוינות מצד התקשורת והמדיה בכלל. עננה ריחפה מעל ראשי עד אשר האמת יצאה לאור והאישום נגדי הסתיים בלא כלום. אני שוב מברך את הגמלאים על ההחלטה ההיסטורית אשר ללא ספק תשפר את מצבם הכלכלי".

סגן השר לפיתוח הנגב והגליל איוב קרא, בן העדה הדרוזית, מברך על החלטה שקיבלה הכנסת בעניין עדכון גמלת גמלאי צה"ל. קרא, רס"ן במילואים ששירת כסמג"ד ואח שכול, המכהן בתפקידו זה שלוש שנים, הביע בשנים האחרונות עמדה נחרצת בנושא תשלום הגמלאות לפורשי צה"ל.

הוא טען כי חל פחות משמעותי בשכר של הגמלאים בצה"ל ויש לתקן את המעוות ללא דיחוי ובהסכמה עם שר האוצר. סגן השר איוב קרא הזדהה עם טענות גמלאי צה"ל, אשר בחלקם הגדול נותרו "עניים" לאחר שהשתחררו משירות קבע, עקב גמלה נמוכה מאוד בהשוואה לגמלאים אחרים במשק.

"הבנתי את מצוקתם האישית של גמלאי צה"ל, שחלקם הפגינו בכעס רב מול לשכת שר הביטחון בתל אביב בדרישה להעלות את דמי הגמלה שלהם", אמר קרא. "רבים שהשתחררו מצה"ל בדרגות רנ"ג, רס"ב, רב סרן וסגן אלוף אינם עובדים במשרה אחרת. הם מקבלים גמלה נמוכה מהצבא עד כדי גיחוך".

סגן השר ביקש משר הביטחון ומשר האוצר לשפר את שכר הגמלאים ולתת להם את התחושה שהם מסוגלים לחיות את חייהם בכבוד.

בנושא צבא וביטחון, הוא מעודד את הקהילה הדרוזית אליה הוא משתייך, לשרת בשירות קבע בצה"ל ואף לשאוף לקצונה.

העדה הדרוזית והשתלבותה בחברה - במרכז יום עיון של "צוות"

מטעם "צוות" נטלו חלק באירוע יו"ר הארגון ברוך לוי, סגנו מוטי בר-דגן, מנכ"ל דן נדיב ויו"ר מחוז הצפון יצחק חביו. כן השתתפו ביום העיון חברי מזכירות "צוות" ופעילים נוספים.

מטרת יום העיון היתה להציג את פני העדה הדרוזית בפני פעילי "צוות" ולהאיר את הדילמות בקרב העדה.

באירוע השתתפו פרופ' פאדל מנצור, ד"ר רמזי חלבי שהרצה בנושא תעסוקה וכלכלה במגזר, שייח' זמיל זוהד שהרצה בנושא חינוך, וראניה חוסין פראז, דוקטורנית בטכניון שהציגה דילמות העומדות בפני האשה הדרוזית בין מסורת לקדמה.

יום העיון זכה לעניין רב ועורר שיחות בין המשתתפים אודות הדברים שהושמעו. הנוכחות באירוע היתה נרחבת ובעקבותיו התקבל משוב חיובי ממשתתפים רבים.

אני מודה לכל אלה שפעלו להצלחתם יום העיון, בעיקר לראש העדה הדרוזית ויו"ר "צוות". תודה מיוחדת למנכ"ל "צוות" על התמיכה והסיוע בארגון יום העיון, לחברי מזכירות "צוות" וכן למנהל מחוז צפון אלי (אליקו) חן ולמשה חזן.

יו"ר הארגון ברוך לוי, ציין כי הוא מברך על קיומו של יום העיון, אשר נתן במה נרחבת לסוגיות עימן מתמודדים בני העדה הדרוזית בחברה הישראלית. "אנו ב'צוות' רואים חשיבות בערך האחווה, ונותנים דעתנו למאפיינים הייחודיים של המגזר. אחינו בני העדה חשובים לארגון ומהווים חלק בלתי נפרד ממנו".

ריאד איברהים, יו"ר סניף מרכז הגליל

כמנהגנו בתחילת כל קדנציה חדשה של נבחרי הארגון, קיימנו יום עיון על המגזר הדרוזי. האירוע התקיים ב-20.6.2012 באתר הקדוש ביותר לעדה הדרוזית קבר נבי שועיב עליו השלום בכפר חיטים. יום העיון התקיים במעמד ראש העדה הדרוזית, כבוד השייח' מואפק טריף ושופטי בית הדין הדרוזים - כבוד השייח' נעים

הינו וכבוד השייח' ענתיר מועדי. כמו כן, השתתפו ראשי מועצות דרוזיות ובראשם יו"ר פורום ראשי המועצות הדרוזיות, עלי הזימה, ראש מועצת אבו סנאן.

דפנה בירגר:

אמנית חדשנית בפסיפס עתיק

דפנה בירגר בסטודיו, עם עבודה לא גמורה

שרק מעט אמנים עובדים בשיטת הפסיפס העתיק, היא רואה בהעברת הידע שליחות. חשוב לה גם שעבודות התלמידים יהיו שימושיות, ולא רק לקישוט: שולחנות, סטנדים, מראות, מגשים, מסגרות, ועוד.

נוסף על סדנאות, מקיימות דפנה ואחותה אירועי יצירה חד-יומיים בחצר המשפחה, כגון ימי הולדת, יום האישה, מסיבות, פעולות גיבוש ועוד.

עבור דפנה היצירה היא עולם ומלואו. זה המקום שמרגיע וממלא אותה. כשהיא נכנסת לסטודיו, היא יכולה לעבוד גם לילה שלם. לאחר שהיצירה גמורה, קשה לה להיפרד ממנה. היא מוכרת רק עותקים של עבודות שיצרה - ושומרה לעצמה את המקור. אולם, מאחר שהכול עבודת יד אותנטית - גם העותק הוא מקורי ובעל ערך.

דפנה מקדישה לאמנות שלה שלושה ימים בשבוע: יומיים לסדנאות ויום אחד מוקדש לעבודה אישית שלה. חשוב לה להשאיר פנאי לעצמה ולמשפחה. לדפנה בעל אוהב, בת, בן ונכדים. הבת יוצרת בקרמיקה - בתמיכה ובעידוד של כל המשפחה.

ימי היצירה של דפנה מתחילים מוקדם בוקר. שלבי ההתארגנות לעבודה כוללים תכנון עבודות, בדיקת מלאי חומרים וחיפוש נושאים. היא מתעניינת ולומדת כל מה שקשור בנושא הפסיפס, מקדישה שעות לחיפוש באינטרנט ויש לה דוגמאות של פסיפסים מכל העולם. לצד זאת, היא מטפחת גם ספרייה מקצועית עשירה ומגוונת בנושא. היא מבקרת הרבה במוזיאונים בארץ ובעולם, ומתעניינת לא רק בפסיפס אלא גם באמנות בכלל. "אמנות מודרנית לא מדברת אלי, לא מייצגים ולא תקשורת חזותית", היא מתנצלת. דפנה מסתייגת מהגדרת הסגנון שלה. היא מעדיפה לדבר על קו, על צבעוניות. "העבודות שאנשים יוצרים בפסיפס גאודי מאוד דומות וקשה להבדיל מי האמן שיצר". הייחוד של עבודותיה של דפנה בפסיפס-אבן, מתבטא בצבעוניות, בבחירת הנושאים, בהקפדה על הפרטים וברמת גימור מושלמת.

דפנה ממליצה בחום לפורשי צה"ל להתנסות באמנות: "אני לא מבינה איך אנשים חיים בלי אמנות ויצירה. כל אדם שרוצה איוון ושלווה בחייו צריך לעסוק באמנות, גם אם הוא סבור שאינו מוכשר לכך. אלה שחושבים שהם לא מוכשרים - הכי קל ללמד אותם. את התחום כל אחד יבחר לעצמו על-ידי התנסות ונטייה לחומר או לתחום מסוים. השאר כבר יבוא".

הסברים על שיטות הפסיפס השונות ניתן למצוא באתר של דפנה: <http://studio-birger.com/>

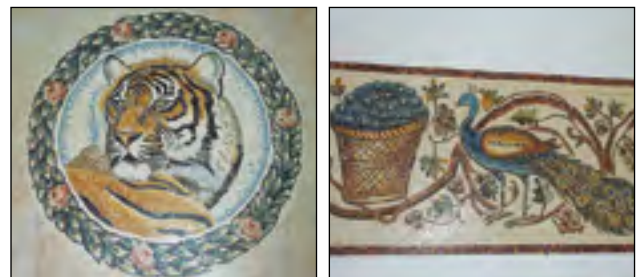
המדור פותח את שעריו לכל חבר צוות שעוסק ביצירה: ציור, איוו, פיסול, זכוכית וכו'. נא לפנות לנווית רון באימייל בלבד: memcohen@gmail.com

פסיפס האבן עושה שימוש באינספור גווני וצורות האבן הטבעית, בדיוק כפי שצייר משתמש בפלטת הצבעים. עבור דפנה בירגר (רס"ן) היתה זו הטכניקה המושלמת לשילוב בין אהבת העבודה הטכנית והכלים המקצועיים לבין חדות היצירה והאסתטיקה

מאת: נווית רון (רס"ן)

דפנה בירגר (רס"ן) גרה בכפר מל"ל, בחצר הקסומה של בית ההורים שהיו ממיסדי המושבה. מול החצר נבנים בניינים רבי קומות, אבל כאן הזמן עמד מלכת: דשא מוריק, עצי פרי מבלבלים, פרחים וביניהם גם עבודות קרמיקה, פסיפס ועץ.

לאחר שירות כקצינת תחזוקה ולוגיסטיקה וסיום תואר ראשון, פרשה דפנה מהצבא בגיל 40. ההחלטה לא היתה קלה. הציעו לה ללמוד בפ"מ ולהמשיך בקריירה צבאית, אך הילדים היו קטנים והיא רצתה להיות שותפה לגידולם. בחופשת הפרישה למדה צרפות, נגרות, וטכניקות ציור על עץ. כשסיימה את הקורסים הללו פתחה בחצר הבית סטודיו קטן, סמוך לסטודיו של אחותה חווה, אמנית קרמיקה מוערכת. למרות שעסקה בנגרות וביצירת עץ, לא מצאה בכך מספיק עניין. דפנה - בעלת חוש טכני מפותח, חשיבה יצירתית וכושר אלתור - חיפשה את הדבר הנכון עבורה. אביה היה קבלן בניין ומגיל צעיר היא למדה לקדוח, להלחים ולהשתמש בכלים טכניים. בחיפושה הגיעה לאמנות הפסיפס. בעבודותיה משתמשת דפנה בדיסק, מסור ג'יגסו (jigsaw), מלטשות, משייפות ועוד. היא החלה ללמוד פסיפס בשיטה הקלאסית - "שיטת גאודי". המפנה בדרכה האמנותית חל כשלמדה פסיפס בשיטה העתיקה, והחלה לעבוד עם אבן טבעית. "אני רואה בזה בעצם ציור באבן", מסבירה דפנה.

מימין: שטיח פסיפס אבן "הטווס"; שטיח פסיפס אבן "הטיגריס"

דפנה בירגר היא כיום בין האמנים היחידים בארץ המתמחים בפסיפס אבן: "זה כלי יצירה מקסים, שאין לו כל הגבלות ומגבלות", היא אומרת. "כל ציור ניתן להפוך לפסיפס. באבנים יש מגוון עצום של צבעים, טקסטורות וגדלים, המשמשים כמו פלטה של צייר".

דפנה משתמשת בחלוקי אבן, אבני חן, קרמיקות, דקאליים וזכוכית - חומרים יקרים למדי. היא מציינת ש"העבודה באבן מאתגרת, דורשת סבלנות ושעות עבודה מרובות - אך התוצאות מרהיבות". עבודה על שטיח נמשכת בין 100 ל-150 שעות. לעבודה בפסיפס יש התחלה, אמצע וסוף. הכול חייב להיות מתוכנן מראש. עבודת ההכנה הדקדקנית קובעת את טיב התוצאה. במהלך העבודה אפשר לשנות משהו, אבל כשמגיעים לגימור, זה סופי. דפנה מקפידה על אסתטיקה מרהיבה, רמת גימור גבוהה ואיכות ליטוש מושלמת. לאחר שהתמחתה ברזי הפסיפס העתיק, החלה ללמד ולהעביר סדנאות. דפנה אוהבת ללמד ולשתף בידע שלה - ונהנית מהקשר עם אנשים. מאחר

צוות בשטח

פעילויות במחוזות ובסניפים: טיולים < הרצאות < התנדבות < טיפול בפרט < סיורים < תרבות < פנאי < חוגים < אירועים < מסיבות < טקסים < הוקרה < ביקורים < סדנאות < נופש < הנצחה

שרון

מפוארות. כל אלה על רקע שדות ומרחבים ירוקים, פארקים נהרות והרים. שיאו של המסע היה טקס אזכרה מרגש שנערך לרגלי האנדרטה בבאבי יאר, בסמוך לבורות הענק, שם נטבחו ונערמו בקברי המונים כ-100,000 איש, למעלה ממחציתם יהודי קייב.

■ ב-21.12.15 יצאו כ-50 חברי הסניף לטיול בירושלים ("ירושלים של מטה"), שתחילתו בנקבת החשמונאים תחת ארמון הנציב, המשכו במערת קבורה יהודית מתקופת בית ראשון ושני, וכן בקבר פרוטסטנטי ובמערת צדקיהו, וסיומו במנהרה תת-קרקעית תחת מנזר האחיות ציון (המשכה של מנהרת הכותל).

■ 52 חברי הסניף יצאו ב-9.6.12 לטיול בצפון ("יובלי הצפון"). בין השאר ביקרו החברים בתל דן והאזינו להרצאות על שבת דן ועל תפוקות הנחל ויובליו. משם המשיכו לאנדרטה לחללי אסון המסוקים בשאר ישוב ולראש פינה, בה האזינו לסיפורי ראשונים. את הטיול הדריך חבר "צוות" שבתאי קו.

■ ב-3.7.12 התארח ראש העיר כפר סבא יהודה בן חמו בסניף "צוות". יו"ר הסניף נפתלי שגיא ברך את ראש העיר בשם החברים והודה לו על תרומתו לסניף. ראש העיר סקר את התפתחותה של כפר סבא ופרש את חזונו לעתיד בתחומי התעשייה, הבנייה והתחבורה. הוא הזכיר את העובדה שלעירייה אין גרעונות כספיים חרף הוצאות הפיתוח הגדולות. כאשר עסק בנושא ההתנדבות ציון, כי בקרב כ-70 ארגוני המתנדבים הקיימים בעיר, בולטים חברי "צוות" בשיעור השתתפות גבוה. "יחסי הגומלין בין סניף 'צוות' המקומי והרשות הם מצוינים", אמר בן חמו.

חברי הסניף באתר באבי יאר שבאוקראינה

סניף רעננה

יו"ר הסניף: יצחק גושן • הסדנא 13 רעננה 43107 • טל': 077-4440806
דוא"ל: oshen@zahav.net.il

בסוף חודש מאי 2012 יצאו חברי הסניף לטיול בדרום איטליה. בין השאר ביקרנו בסורנטו, בעיירות החוף המפורסמות: פוזיטנו, אמלפי וראוולו, שטנו

לקאפרי, לאנה קאפרי ולמערה הכחולה, ביקרנו בפומפיי ובמוזיאון בנאפולי, עלינו למנזר מונטה קסינו וסיימנו ביומיים ברומא. מזג אוויר נוח, מדריך מעולה ונופים מדהימים, העניקו לנו חוויה בלתי נשכחת.

מאת: דינה רותם

סניף כפר סבא

יו"ר הסניף: נפתלי שגיא • ויצמן 136 כפר סבא 44103 • טל': 09-7659867
דוא"ל: tzevetkf@bezeqint.net

הרצאות

- אסון המסוקים בשאר ישוב שבגליל העליון בשנת 97 - הרצאתו של מאיר אמיתי, היסטוריון וחוקר נושאים צבאיים.
- מי היתה אמו של דוד המלך - הרצאתה של רחלי ויסמן שהציגה מחקרים בנושא.
- פרשת קסטנר - הרצאתו של שבתאי קו, חבר "צוות".
- הא-סימטריה ביחסי ישראל ארה"ב - הרצאתו של יריב פלד.

טיולים

- ב-20.12.15 יצאו 36 חברים מהסניף למסע חווייתי באוקראינה, ערש החסידות היהודית. החברים ביקרו באתרים הקשורים ליהדות ולציונות: חצרות אדמו"רים, שרידי בתי כנסת, בתי עלמין ואנדרטאות, ובאתרים הקשורים להיסטוריה המקומית: ארמונות, מצודות, כנסיות וטירות

מתנדב למופת: סיפורו של אפרים אריאלי

בימים אלו מציין אפרים אריאלי (אל"ם) 22 שנות התנדבות - ועוד ידו נטויה. השנה זכה בפרס היוקרתי להתנדבות בכפר סבא ע"ש זאב גלר, על פעילותו במספר גדול של ארגונים: סיוע בפרויקטים של בנייה לאנשי צבא הקבע בעיר

מודיעין ובנאות גדרה ■ סיוע במלגות למשפחות עולים מאתיופיה שהגיעו לארץ במבצע משה ■ התנדבות במגוון תפקידים ב"מועדון שרון" ■ ייזום פרויקט הענקת ספרי לימוד לתלמידים מעוטי יכולת בשיתוף אגף הרווחה ■ ריכוז פרויקט יזמים צעירים בתיכון עמי אסף, בתיכון טירה ובחטיבת הביניים אלון.

כמו כן הוא חבר בהנהלת העמותה למען הקשיש וי"ר ועדת הביקורת שלה, יו"ר עמותת "סיוע לנזקקים" וחבר הנהלת "פורום שולחן עגול" להתנדבות (שתי קדנציות). לאחרונה נרתם אפרים לפעילות גם במסגרת "הירוקה" ועבר הכשרה כנאמן לאיכות הסביבה.

אפרים, אב לשלוש, סב לחמישה, החל את שירותו הצבאי ב-67. בגיל 35 כבר קיבל דרגת אל"ם. היה קת"ח ולאחר מכן, רמ"ד תקציבים באג"א וראש אגף תקציבים באג"א. בוגר קורס קצינים ופו"ם, בוגר קורס ניתוח מערכות בממ"ם ובעל תואר שני במינהל עסקים בבר-אילן. לאחר 23 שנות שירות השתחרר והשתלב ברשת "עמל" כסמנכ"ל כספים. לאחר מכן, עשה במספר תפקידים בחברת סולל בונה. היכן מוצאים מתנדב שכזה? כן ירבו.

ראיין וכתב: צבי דקל, חבר הנהלת הסניף

סניף נתניה

יו"ר הסניף: יצחק דואני • רזיאל 7 נתניה 42470 • טל': 09-8334008
דוא"ל: Tzevet-n@bezeqint.net

טיולים

■ 118 חברי הסניף יצאו לטיול ברמת הגולן ב-19.6.12. הם ביקרו, בין היתר, ב"אתר גוליבר" בו נמצאת מצבה לזכרו של יצחק בן מנחם ז"ל ובהר בנטל.

■ 26 חברים מהסניף יצאו לטיול בן שבעה ימים לאזור סלוניקי ביוון וביקרו במספר אתרים, בכללם שני מפלים מרשימים. בנוסף, בחודשים האחרונים התקיימו בסניף נתניה 10 הרצאות מעניינות בנושאים מגוונים. כמו כן, כ-40 מתנדבי "צוות" חברי הסניף יטלו חלק בהכוננת תלמידים בימים הראשונים של שנת הלימודים תשע"ג.

ראש העיר מרצה בפני החברים (באדיבות מחלקת דוברות עיריית כפר סבא) סיום הערב הוקדש לשאלות חברים, כמו גם קבלת הסברים ממומחים בתחום התחבורה. סניף כפר סבא, לאחר האיחוד עם סניף כוכב יאיר וצור יגאל, מונה כ-1,200 חברים.

מאת: צבי דקל, חבר הנהלת הסניף

סניף הרצליה

יו"ר הסניף: ראובן ליימונד • הבנים 15 הרצליה 46427 • טל': 09-9563838
דוא"ל: hymrl@zahav.net.il

טיולים

■ כ-20 חברי הסניף יצאו ב-5.6.12 לטיול בן שבעה ימים למוסקבה ולסנט פטרסבורג.
■ ב-30.6.12 יצאו חברי הסניף לטיול יומי באזור פרודזור ירושלים. המטיילים פקדו מספר אתרים, בהם: מנזר אבו גוש, הגן הלאומי קסטל ותל צובה.
■ הרצאה: נפוליאון בונפרטה: מסעותיו בארץ ישראל - הרצאתו של מולה דך.

מאת: נתן גייזר

חברי הסניף בטיול לקסטל

חברי הסניף בקרית יערים

סניף רמת השרון יו"ר הסניף: אורי ילוז • ת"ד 1350 רמת השרון 47243 • טל': 050-8898931, פרטי: 03-5475330 • דוא"ל: uriyal@netvision.net.il

סניף הוד השרון יו"ר הסניף: עידו אלמגור • ז'בוטינסקי 7 הוד השרון 43350 • טל': 09-7450773 • דוא"ל: a.tzevet.hod-hasharon@012.net.il

מחוז ירושלים

מנהל המחוז: שמעון מלכה • שאלתיאל 1 בית החייל 94581 ירושלים
טל: 02-6173525 • דוא"ל: mjerusalem@tzevet.org.il

■ ביום ה' ר"ח תמוז 21.6.12, נחנך סניף "צוות" ראשון של מחוז ירושלים במעלה אדומים. באירוע המרשים נטלו חלק עשרות חברים תושבי האזור וחברי הנהלת המחוז. אורח הכבוד היה בני כשריאל, ראש עיריית מעלה אדומים.

בפתח הערב הציג יו"ר הסניף עמרם אהרון את חברי הנהלת הסניף והודה להנהלת המחוז על תרומתה להקמת הסניף ולארגון ערב זה, שכלל את הופעתם של צמד המיתרים והסטנדאפיסט שמוליק ספן.

יו"ר המחוז הרב יוסף וסרמן, ציין כי זהו יום חג לחברי המחוז בכלל, ולחברי סניף מעלה אדומים בפרט. "תודה ליו"ר הסניף עמרם אהרון, וליצחק צרפתי, שבזכותם יכולנו לקיים את הכתוב 'הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד'. בשמי ובשם הנהלת המחוז ברצוני לומר לכם כי אנו גאים בכם. יישר כוח לכל האורחים הנמצאים כאן הערב וזר פרחים למארגני הערב. מי

מימין לשמאל: עמרם אהרון יו"ר הסניף, בני כשריאל ראש עיריית מעלה אדומים, הרב יוסף וסרמן יו"ר מחוז ירושלים, יצחק צרפתי מהפעילים הבולטים לקידום רווחת החברים בסניף מעלה אדומים ושמעון מלכה מנהל מחוז ירושלים

יתן שהשלום ישרור ביניכם וברכה והצלחה במעשה ידיכם". בהמשך דבריו הביא יו"ר המחוז את ברכתם של יו"ר "צוות", סגנו והמנכ"ל, שנבצר מהם להשתתף בערב החגיגי.

בסיום הערב ברך בני כשריאל את הנוכחים והביע את שאיפתו שחברי "צוות" ישתלבו במשימות התנדבות שונות בעיר, במיוחד בתחום חינוך הנוער. את הערב הנחה מנהל המחוז שמעון מלכה.

■ ב-9.7.12 התקיימה סדנת העצמה לדורשי תעסוקה במחוז, בבית הארחה בית וגן, בשיתוף מוטי שגיא, מנהל פרויקט הקצינים והנגידים. את הסדנה

בתמונה: דן נדיב מנכ"ל "צוות" (מימין), חברים שהשתתפו בסדנה ושמעון מלכה מנהל המחוז

פתחו שמעון מלכה מנהל המחוז, שרית רוזנצוויג סמנכ"לית "צוות" לתעסוקה ודן נדיב מנכ"ל "צוות", שעסק בדבריו בסיומה המוצלח של סוגיית הגמלה. המשתתפים האזינו להרצאתם המעניינת של מנוחה גלברט ודן ארז. במסגרת הסדנה סיפר בועז פמסון, יו"ר עמותת המנועולנים, על הצלחת

הקורס הראשון שנפתח במחוז לדורשי תעסוקה בתחום, והביע תקווה כי בקרוב ייפתח קורס נוסף. יו"ר המחוז הרב יוסף וסרמן, שוחח עם משתתפי הסדנה ובדק את שביעות רצונם מהארגון ומהתכנים.

■ ב-17.7.12 יצאו חברי המחוז ליום כיף במלון לוט ים המלח, ונהנו ממגוון פעילויות רחב, שכלל פעילות חופשית בספא המלון ובמתקנים השונים.

■ ב-10.7.12 ביקרו חברי הנהלת המחוז ביישוב בית אל, כאורחי ראש המועצה

משה רוזנבאום, חבר המחוז. במסגרת הסיור האזינו לסקירה מפורטת ומעניינת על הקמת היישוב, סיירו בו ולסיום פקדו את האבן עליה ישן יעקב אבינו וחלם על ארץ ישראל (חלומו של יעקב אבינו). בגמר הסיור הודה יו"ר המחוז בשם כל המשתתפים לראש המועצה על הזמנתו, וסוכם כי גם בעתיד יוזמנו חברי הארגון לבקר ביישוב ולהתרשם ממנו.

מימין לשמאל: אריה פרבר, עמי בזוגלו, שמעון מלכה מנהל המחוז, משה רוזנבאום ראש המועצה, הרב יוסף וסרמן יו"ר המחוז, יוסף בביאן, עמרם אהרון. יושבים: יעקב נענה ואלי חן

■ ב-24.7.12 התקיים מפגש עם חורש דור חיים - פיזיולוג קליני ומנהל מועדון הכושר השיקומי של בית החולים הדסה הר-הצופים. החברים האזינו לחברים להרצאה מקיפה בנושא מחלות לב והנוסחה הבדוקה ביותר למניעתן - עיסוק בפעילות גופנית. בתום ההרצאה הוזמנו החברים לבצע בדיקות רפואיות חינם ולבקר במכון הכושר השיקומי בהדסה הר-הצופים.

מקרים את המחוז לסניפים

במסגרת יוזמת "מקרים את המחוז לסניפים", בה מגיעים ראשי המחוז והמזכירות לקבל קהל בסניפים הרחוקים, קיימנו ב-27.6.12 יום קבלת קהל ביישוב הבדואי ערב אל-הייב הסמוך לבקעת בית נטופה.

את החברים קיבלו אליקו חן (חתוכה) מנהל המחוז, שסקר בפני המשתתפים את הנושאים העומדים בראש סדר היום של "צוות" - הגמלה, זכויות, ביטוחים והלוואות; מנהלת התעסוקה דליה סלוצקי, פירטה בפני החברים את אפשרויות התעסוקה בתחומים השונים ואת הסיוע שיחידת התעסוקה מעמידה לרשות החברים. עו"ד טובה אררה, מומחית לנושאי ביטוח לאומי, פתחה צוהר רחב בפני המשתתפים על הזכויות השונות במסגרת הביטוח הלאומי.

במפגש השתתפו עשרות מבני המגזר הבדואי, אשר העלו שאלות בנושאים המעסיקים אותם. בתום השיחה נערכה קבלת קהל על-ידי מנהל המחוז ומנהלת התעסוקה, תוך מתן מענה אישי לכל חבר.

את יום קבלת הקהל אירח סניף העמקים בראשותו של סגן יו"ר הסניף אחמד פאלח ובסיועו גזבר הסניף צביקה גינצבורג. משתתפי המפגש ברכו על היוזמה ועל תשומת הלב הניתנת לחברים בני המגזר הבדואי במחוז, תוך ציון חשיבות המפגשים הללו גם בעתיד.

ערב תרבותי חברתי במחוז הצפון

כמיטב המסורת ערך מחוז הצפון ב-10.6.12 ערב תרבותי מחוזי בהיכל התיאטרון בקריית מוצקין. הערב הופק והונחה על-ידי מנהל המחוז אליקו חן (חתוכה), יחד עם חברים מהוועד המנהל של המחוז. האולם היה מלא מפה לפה. לאחר מפגש חברים וכיבוד קל, החל החלק הטקסי לכבוד יו"ר המחוז היוצא אבי תלם שסיים את תפקידו לאחר יותר מ-20 שנים בהן תרם רבות לחברים כסגן יו"ר "צוות", חבר הוועד המנהל הארצי (הנהלה ארצית), במחוז הצפון כיו"ר המחוז בין השנים 1991-2004 ו-2008-2012 ובמשך כל השנים חבר

סיור ברמת הגולן עם סיום תפקידו של יו"ר מחוז הצפון אבי תלם

לרגל סיום תפקידו של אבי תלם כיו"ר המחוז, התכנסנו ב-19.7.12 40 חברי הוועד המנהל ומועצת המחוז לאירוע ערכי, שכלל סיור ברמת הגולן, בדגש על סיור בחרמון, שאבי היה המחוזי הראשון של גזרה זו בסדר. אבי שירת את חברי המחוז במשך 24 שנים הן כחבר הנהלה והן כיו"ר המחוז בין השנים 1991-2004. לאחר פסק זמן חזר בין השנים 2008-2012 לתפקיד יו"ר המחוז. מסלול הסיור והתכנים שנכללו בו תאמו את הערכים עליהם גדל ואותם הנחיל לדורות של לוחמים עליהם פיקד ואותם חינך במהלך שירותו הצבאי. את האירוע ארגן מנהל המחוז אליקו חן (חתוכה), שטיפל בכל הכרוך באירוע מורכב כזה - משלב גיבוש הרעיון ועד לביצוע. המארח, יו"ר המחוז הנכנס איציק חביו נטל במהלך הסיור גם את תפקיד המדריך, וסיפק הסברים מעמיקים בתחום הגיאוגרפיה וההיסטוריה - בדגש על אצבע הגליל ורמת הגולן. התחנה הראשונה היתה בחרמון, שם סקר ציון זיו (זלוף), לימים מח"ט, את מהלכי הקרב כמי שלחם והיה שותף לכיבוש החרמון.

מהחרמון נסענו לנווה אטי"ב (על-שם אברהם, טוביה יאיר ובנימין לוחמי סיירת אגוז), שם קיבלנו הסברים מרמי חלפון, יוצא סיירת אגוז, מהגרעין המייסד של היישוב. כמו כן קיבלנו הסברים על אתר ההנצחה ל-31 חללי סיירת אגוז, שלמרגלות החרמון.

אחריו, המשיך גדליה בן דור, לימים מפקד הסיירת, בהסברים נוספים על ההיסטוריה של סיירת אגוז. השלים את ההסברים אבי תלם, יוצא סיירת מטכ"ל, שחזר משליחות בחבש, הגיע ליחידה לפני מלחמת ששת הימים כסמ"פ כשגדליה שימש בה כמפקד קורס הסיור וקיבל בהמשך את הפיקוד על הסיירת גם במלחמת יום הכיפורים.

לאחר ארוחת צהריים, במהלכה נישאו ברכות לאבי מפי חברים, נסענו לתל פאחר, שם קיבלנו הסברים על הקרב שהתנהל במקום ב-9 ביוני 1967 מפי אהרון ורדי, מי שהיה מ"פ פלוגה א' בגדוד 12.

לאחר מכן קיבלו המשתתפים הסבר על הקרב בתל עזזיאט מפי איציק זמיר שהיה בקרב זה מ"פ בגדוד 51. במהלך הסיור תיאר ציון זיו גם את הקרב על ג'בל רוס (הר דב) ב-3 בדצמבר 1969, בו לחם כמ"פ ומפקד כוח.

היה זה סיור שהשאיר חותם עמוק בקרב כל המשתתפים ותאם את המורשת, רוח הקרב והדבקות במטרה אותן הנחיל אבי תלם - שהתחיל את דרכו כלוחם בסיירת מטכ"ל, ללוחמי סיירת שקד, חטיבת החרמון וחטיבה 300 עליהם פיקד.

מאת: ישעיהו פטוקה, סגן יו"ר מחוז חיפה והצפון

סניף הגליל המערבי יו"ר הסניף: יום טוב חזן • הרצל 61 נהריה • טל: 04-9510702 • דוא"ל: golani48@barak.net.il

סניף הגליל העליון יו"ר הסניף: יעל דקל • טל: 04-6935756, 050-4130801 • דוא"ל: dekelya@gmail.com

סניף הקריות יו"ר הסניף: אריאל כרמון • בית התרבות שד' קק"ל 25 ת"ד 3068 קריית מוצקין • טל: 04-8732214

חברי הסניף בפסטיבל האור הרביעי בעיר העתיקה בירושלים

ותלוש המשכורת וקיבלו תשובות לשאלותיהם מחברי מזכירות המחוז. חלק מהחברים הגיעו לראיונות תעסוקה יזומים על-ידי מנהלת התעסוקה. הגעתם של חברי המזכירות לפריפריה מקלה עליהם מאוד, שכן בכך אין הם נדרשים להגיע למשרדי המחוז בנשר.

יו"ר סניף העמקים מנחם מעוז, וחברת הסניף גאולה, עמדו לרשות החברים בנושאים כמו עדכון כתובות דואר אלקטרוני, מידע על פעילות הסניף, קבלת תשלומים לאירועים שונים ועוד.

תודות ליו"ר המחוז איציק חביו, למנהל המחוז ולמנהלת התעסוקה המעמידים את נושאי הפרט בראש מעייניהם.

■ חברי הסניף השתתפו בפסטיבל האור הרביעי בעיר העתיקה בירושלים, שנערך ב-12.6.12-11. החברים חוו את "האור החדש" שהאיר את העיר העתיקה, סמטאותיה ואתריה והמחיש את רב-גוניתה של העיר. הפסטיבל היה חגיגה אמנותית ותרבותית מרהיבה של מיצגי אור ובכונתנו לפקוד אותו גם בשנה הבאה.

■ ב-18.7.12 יצאו החברים לסיור "יושב על הגדר" לאורך גדר הביטחון - מקציר לאלפי מנשה. מטרת הסיור היתה היכרות עם סוגיית "הקו הירוק" וחומת הפרדה בינינו לבין הפלשתינאים. את הטיול הדריך דורון נויאז חבר "צוות", ששירת שלוש שנים כמפקד גדוד "תעוז", שבאחריותו היו המחסומים והמעברים לאורך גדר הביטחון. ערכנו תצפית על האזור מיער ריחאן, המשכנו לברטעה המזרחית ומשמם לאום קוטוף ("הדינה" של השומרון). החומה היתה מוחשית ביותר בתצפית על בקה אל גרביה ושכנתה בקה אל שרקיה, אשר מעבר לגדר.

המשכנו לצומת בית ליד וביקרנו בשער אפרים למעבר שחורות ורכבים. הסיור הסתיים ביישוב צופין, בתצפית שהמחישה את הקרבה הרבה שבין קלקיליה לגוש דן. תודה לדורון המדריך ולחברי הנהלת הסניף צביקה, גאולה, יהודה ומאיר.

הרצאות

קרבות הבלימה בסיני במלחמת יום כיפור - עדות מרתקת של עמי מורג (תא"ל) בעל עיטור המופת על גבורתו במלחמה.

מאת: צביקה גינצבורג, גזבר הסניף

סניף כרמיאל

יו"ר הסניף: שלומי קליין • הגליל 2 כרמיאל • טל': 04-9982215 • דוא"ל: slomek1@walla.com

חברי הסניף חגגו את ל"ג בעומר ב"דרך התני"ך אל הטבע" - אתר הנמצא במצפה מכמנים ליד כרמיאל. החברים האזינו להסברים על החי והצומח במקום, ערכו סיור ונהנו מארוחת ערב כשרה בסגנון דרוזי. הערב הסתיים בשירה בליווי אקורדיון סביב מדורה.

בוועד המנהל המחוזי (הנהלת המחוז).

חברי המחוז נפרדו גם מחברי הנהלת המחוז שסיימו את תפקידם בקדנציה האחרונה: אלי אסף, חיים יונג, מושיקו כהן וחנה קפלן, אלמנתו של אהרון קפלן ז"ל.

יו"ר המחוז הנכנס איציק חביו ברך את הנוכחים והעלה על נס את תרומתם של היו"ר היוצא וחברי ועד המחוז שסיימו את תפקידם.

מנכ"ל צוות" דן נדיב ברך את החברים והציג את הצעדים המתבצעים על-ידי "צוות", נציגי צה"ל ומשרד הביטחון בהקשר לסוגיית הגמלה.

חברי הנהלה שסיימו את תפקידם עלו לבמה עם בנות הזוג וקיבלו מיו"ר המחוז וממנכ"ל "צוות" תעודת הוקרה על תרומתם. לבנות הזוג הוענקו זרי פרחים ממזכירת המחוז רחל אסטמן.

החלק האמנותי של הערב כלל את הצגת הבידור "קצרות ולעניין" עם חני נחמיאס, ציפי שביט ועירית ענבי - מופע שעורר פראי צחוק בקהל. לאור תגובות החברים והצלחת האירוע, בכונת המחוז לקיים ערב תרבותי חברתי נוסף לחברי המחוז עוד במהלך שנת 2012.

צילומי סטילס ווידאו במהלך כל הערב בוצעו על-ידי צוות טלוויזיה קהילתית של המחוז, בראשותו של איתן גרשון ובעזרתו של צביקה גינצבורג מסניף העמקים.

מאת: ישעיהו פטוקה, סגן יו"ר המחוז

סניף העמקים

יו"ר הסניף: מנחם מעוז • משרד הקליטה על-ידי האגודה למען החייל, עפולה • טל': 04-6490553 • דוא"ל: maozm6@walla.com

ארוע לחברים הבדואים: ב-31.7.12 התקיימו לרגל צום הרמדאן מפגש חברים וארוחת ערב לחברים הבדואים מסניפי עמקים, מרכז הגליל, הגליל התחתון והגליל העליון. האירוע נערך במסעדת "ארמון הנסיכות" בכפר מנדא, בהשתתפות 150 חברים. כיבדו את הערב בנוכחותם יו"ר "צוות" ד"ר ברוך לוי, סגנו מוטי בר דגן, מנכ"ל דן נדיב, יו"ר מחוז צפון יצחק חביו, היו"ר היוצא של המחוז אבי תלם, מנהל המחוז אליקו חן (חתוכה), יו"רי הסניפים משה עבו, יעל דקל, אברהים ריאל, משה אבן פז, אריאל כרמון ויו"ר הסניף המארח מנחם מעוז.

החברים חוו ערב מגוון ומהנה, ונהנו מתחושת ה"ביחד" וכמובן משפע מאכלים אותנטיים. על הערב "ניצח" אחמד פלאח, סגן יו"ר סניף עמקים, בעזרתו של הגזבר צביקה גינצבורג.

אבי תלם קיבל שי פרידה מפלאח, בשם כל החברים הבדואים המוקירים ומעריכים את פועלו. בהענקת השי התכבדו יו"ר "צוות" ד"ר ברוך לוי ויו"ר המחוז שגם ברך את הנוכחים. יו"ר "צוות" סקר את נושא הגמלה וההיוון, וברך את החברים ובני משפחותיהם בבריאות וחג שמח.

■ במסגרת פרויקט "מקברים את המחוז לחברים" נערך ב-17.7.12 מפגש שני של קבלת חברים על-ידי מנהל המחוז אליקו חן (חתוכה) ומנהלת התעסוקה דליה סלוצקי בבית החייל בעפולה. חברים העלו שאלות בעיקר בנושא הגמלה

סניף חדרה והשומרון

יו"ר הסניף: משה אבן פז • הרצל 69 חדרה ת"ד 2191 • טל': 04-6342407
דוא"ל: Davidh@bezeqint.net

ב-12.26.12 יצאו חברי הסניף לטיול אחה"צ וערב לגליל המערבי ולשיפולי הכרמל המערביים. תחילת הטיול - בשכונת כבאביר, בה חיים יחד ערבים מוסלמים ויהודים. במסגד המקומי האזנו לסקירה על התושבים הערביים במקום. בהמשך

ביקרנו בכנסייה בסטלה מאריס ובנקודת התצפית הסמוכה צפינו על הנמל והנוף. המשכנו לפארק גורן,

התרשמנו מהמצודה הצלבנית מנופרט וקיבלנו הסברים על המקום ועל היישובים בסביבה. גולת הכותרת של הטיול - סיור עשוי בנקיקי מצוק ראש הנקרה.

סניף מרכז הגליל

יו"ר הסניף: ריאד אברהים • מועדון מפ"ת מג'א ת"ד 2795
טל': 04-6781466 • דוא"ל: Fared_s@walla.co.il

ב-24.7.12 - 22 קיים סניף מרכז גליל נופש ייחודי למשפחות גמלאים ואנשי צבא קבע דרוזים, בהשתתפות בני הזוג, ילדים ואף נכדים, באתר הנופש אולגה על

הים. בנופש נטלו חלק גמלאי "צוות" ומשרתים פעילים - ובסך הכל 380 איש. משתפי הנופש נהנו מתוכנית בידור שהוכנה במיוחד עבורם וכללה פעילויות ייחודיות לאוכלוסייה הדרוזית, קוסם דובר ערבית, זמר מהטובים והמוכרים בעדה, מתקני שעשוע מתנפחים לילדים, ערב בינגו משפחתי ועוד. הנופש יצא לפועל בסיוע "חבר" ו"צוות". זו הזדמנות להביע את הערכתנו העמוקה בשם כל המשפחות הדרוזיות שהשתתפו בנופש, לדניאל שמי סמנכ"ל רווחה ב"חבר", למנכ"ל "צוות" דן נדיב ולמנהל מחוז הצפון אליקו חן (חתוכה). לאור הצלחת האירוע, בכוונתנו לערוך נופש במתכונת דומה מדי שנה.

סניף חיפה

יו"ר הסניף: ברוך וינטר • בית ההגנה, רח' פבזנר חיפה ת"ד 7610
טל': 04-8666762 • דוא"ל: brwint@zahav.net.il

לאחרונה התקיימה בסניף הרצאה בנושא D-DAY - המבצע הצבאי הגדול בהיסטוריה, במלחמת העולם השנייה - בהשתתפות 30 חברים.

מאת: סימונה

כ-120 חברים יצאו ב-19.6.12 לטיול יומי לאזור רמת הגולן. המטיילים פקדו מספר אתרים ובהם עין זיוון ועמק הבכא וערכו קטיף דובדבנים. החברים התרשמו מההדרכה בנושא מלחמת יום כיפור ומסיפורי מורשת הקרבות באזור ונהנו מחווית הקטיף.

סניף הגליל התחתון

יו"ר הסניף: משה עבו • הגלבע ת"ד 491 טבריה • טל': 04-6720656
דוא"ל: abomosh@gmail.com

הנהלת סניף גליל תחתון יזמה מפגש של חברי "צוות" עם סגן שר האזור יצחק כהן, שהיה אחד ממובילי החקיקה בנושא הגמלה. בכנס השתתפו כ-100 חברים מאזור הצפון, ובהם יעל דקל יו"ר סניף גליל עליון, מנחם מעוז יו"ר סניף העמקים, משה אבן פז יו"ר סניף חדרה והשומרון ואחמד פלאח - מרכז החברים בני המגזר הבדואי ב"צוות". כיבדו בנוכחותם יו"ר "צוות", סגנו והמנכ"ל, יו"ר מחוז הצפון יצחק חביו, ומנהל המחוז אלי חן

(חתוכה). יו"ר סניף גליל תחתון משה עבו העלה על נס את פועלו של סגן השר, הביע בפניו את הערכת הארגון והעניק לו כאות הוקרה מגן מ"צוות". משה ציין, שפועלו של סגן השר כהן בלט במיוחד בגיבוש ההחלטה שנתקבלה בכנסת. הוא בירך על המעבר ל"הצמדה למדד" והזכיר את תמיכתו בה מראשיתה. בכנס הועלו שאלות בנושא, בעיקר בעניין ההיוון. לאחר דברי ברכה של יו"ר המחוז, נשאו דברים יו"ר "צוות" ברוך לוי והמנכ"ל דן נדיב והחברים העלו בפניהם שאלות. סגן השר כהן נשא נאום בו סיפר על השתלשלות האירועים, וציין כי קיבל את ברכת שר האוצר למהלכים שזים. בדבריו הדגיש את שיתוף הפעולה ההדוק בעבודתו עם צה"ל, מערכת הביטחון, ראשי ארגון "צוות" וח"כ חיים כץ. "בעת הזאת, בתקופה כלכלית קשה, ההסכם הינו הישג בלתי רגיל ומגיע לכל גמלאי צה"ל", אמר כהן.

סניף אשקלון

יו"ר הסניף: עמרם מלול • הנשיא 2 מרכז אפריר אשקלון 78374 •
טל': 08-6744677 • דוא"ל: tzevetashelon@walla.com

■ כמדי שנה יצאנו לטיול בן יומיים לאזור הצפון. בין השאר סיירנו בירדן ההררי וצעדנו עם זרימת הירדן. עלינו דרך גשר בנות יעקב לרמת הגולן וערכנו תצפית מהר בנטל. משם המשכנו לאנדרטת עוז 77 והאזנו להסברים במקום. ביום השני עלינו למצפה דדו, לאחר מכן פקדנו את אנדרטת ה-7 לזכר החיילים אשר נפלו בלבנון וביניהם רס"ן אלעד בן דוד, בנו של חברנו אריה,

החברות בסדנת האפייה

אשר ריגש אותנו בסיפור חייו. בהמשך ערכנו ביקור ב"חוויה צ'רקסית" בריחניה ובכללו סיור בכפר, פקדנו את קברו של רבי שמעון בר יוחאי וסיירנו ביקב מורד.
■ הרצאה: אבני דרך למניעה וגילוי סכרת - מפי לינדה פרז, מתאמת סוכרת, מרכז רפואי ברזילי.
■ קיימנו שתי סדנאות בנושא אפייה במרכז "נסלי" באשקלון, האחת בנושא אפיית לחמים והשנייה - שמרים בכיף.

סניף נס ציונה, לוד, רמלה, באר יעקב

יו"ר הסניף: אילן דולפין • דוד אלעזר נס ציונה 70400 • טל': 08-9467062 •
דוא"ל: dolphin08@013.net.il

ב-25.12 יצאו 116 חברים מהסניף לטיול ביערות הכרמל ובגליל המערבי. החברים ביקרו בעין הכרמל, צפו בפיסול סביבתי מאבני בזלת, המשיכו

סניף אשדוד

יו"ר הסניף: אלי אלמושנינו • טל': 08-9647062, 08-8634860 •
דוא"ל: almoshnino@ashdod.muni.il

■ ב-24.12 קיימנו טיול יומי באזור הכרמל והגליל המערבי בהשתתפות כ-230 חברים. בין השאר ביקרנו בעין כרמל, צפינו בתצוגת פיסול סביבתי מאבני בזלת, פקדנו את האנדרטה לזכר הנספים באסון הכרמל וצעדנו על הגשרים

התלויים המרשימים בנשר. בהמשך הטיול סיירנו בבית הכנסת התוניסאי ובגנים הבהאיים בעכו וביקרנו ב"עץ השדה" - מרכז תיירות חקלאית בגבעת עדה. הטיול היה מהנה ומוצלח מאוד והחברים הודו ליו"ר הסניף ולהנהלה על התכנון, הארגון והביצוע.

■ ב-24.12 נערך בסניף טקס מיוחד, בהשתתפות חברי הנהלת הסניף, להענקת תעודות הוקרה לחברים שהגיעו לגיל גבורות. התעודות הוענקו לחברים משה און ופטר קליין שהגיעו עם בנות זוגם. במסגרת זו סקרו מקבלי התעודות את שירותם הצבאי וסיפרו על החיים שלאחר הפרישה. הסקירות המעניינות העידו על עשייה משמעותית. יו"ר הסניף הביע את הערכתו לחברים, הודה להם על תרומתם במהלך השירות והצבאי והזמין אותם לטיול חלק בפעילויות המתקיימות במועדון הסניף. לסיום נערכה הרמת כוסית ואיחולים לאריכות ימים.

סניף יבנה

יו"ר הסניף: מוטי ברקאי • חצב 44 יבנה 81501 • טל': 08-9438244 •
דוא"ל: motibarkai@gmail.com • 052-5588444

לאחרונה ערכנו טיול לאזור הכרמל, שכלל ביקור במוזיאון ההעפלה בעתלית, בשני מחוזים (שבת ואמצע השבוע). כהרגלה, חרזה מלי ניב: אנשי צוות יבנה אוהבים לטייל / הפעם נוסעים לאזור הכרמל / למחנה מעפילים בעתלית מגיעים / סיפורים מעניינים כאן אנו שומעים... / עולים להר הכרמל ועומדים אבלים / ליד האנדרטה לזכרם של הנופלים... / לזכרון יעקב כעת ממשכיכים / ולכיוון בית אהרונסון הולכים / והרי כאן כבר לא פעם ביקרנו / ואת סיפורי המקום גם היכרנו...

ג'אן. משם נסענו לכפר חורפיש, בו ביקרנו באתר הקדוש לדרוזים נבי סאבאלן ובביתו של אל"ם נביע מרעי ז"ל שנפל במסגרת שירותו הצבאי. משם המשכנו לביקור בכפר ירכא.

■ ב-22.6.12 (יום ו') יצאו חברי הסניף לטיול בירושלים, במסגרתו ערכו סיור במוזיאון ישראל המחודש. הם ביקרו בהיכל הספר, צפו במגילות הגנוזות והתרשמו מהאולמות החדשים והמפוארים של המוזיאון, בהם צפו בבתי כנסת שלמים שהובאו מקהילות הגולה ובתצוגות מרהיבות של מוצגים מהעולם היהודי. לאחר מכן ביקרו ביקב בקיבוץ צובה וטעמו ממבחר יינות.

חברי הסניף בטיול לירושלים

■ ב-17.7.12 ערכנו טיול מודרך באזור הכנרת ובחמת גדר. צפינו על אזור הכנרת מנקודת תצפית באלומות, ביקרנו במושב כנרת בבית העלמין ובנטק בקיבוץ דגניה. סיירנו בחמת גדר וטבלנו במעיינות החמים.

סניף ראשון לציון

י"ר הסניף: לורנס יצחק • קק"ל 18 ראשל"צ 75286 • 03-9502873 • זוא"ל: itzhak74@walla.co.il

טיולים

■ ב-31.5.12 יצאו חברי הסניף לטיול בצפון. בכפר הצ'רקסי כפר קמא חזו החברים במופע של צעירי המקום וכן ביקרו במרכז מורשת הצ'רקסים. במסגרת הטיול ביקרנו גם בכפר תבור, באילנייה ובשדמות דבורה. ■ במסגרת טיולי יום שישי ערכו חברי הסניף טיול לכנסיות ולמנזרים בשפלת יהודה בדרך לירושלים. בין השאר ביקרנו במנזר השתקנים בלטרון, במנזר בית ג'מאל, במנזר דיר ראפאת וכן במנזר וכנסייה באבו גוש. ■ ב-14.6.12 יצאו חברי הסניף לטיול בצפון הארץ וביקרו בציפורי, בהר הקפיצה ובנצרת.

חברי הסניף בכפר קמא

ליאנדרטה לנספים באסון הכרמל ומשם לגנים הבהאיים בעכו. הטיול הסתיים באנדרטה לחללי אסון השייטת בלבנון, המוצבת בחוף שבי ציון. החברים הביעו את שביעות רצונם מהטיול המוצלח.

סניף מכבים-רעות-מודיעין

י"ר הסניף: יעקב (יענקל'ה) לבקוביץ • שד' האורנים ת.ד. 1672 רעות 71799 • טל': 08-9261373 • morag@netmedia.net.il

הרצאות

■ תרבות הכבוד והבושה באסלאם: מבנה החברה, מושג הכבוד, נקמת דם וחילול כבוד המשפחה - הרצאתו של אבנר סער, מומחה לתרבויות ומסורות מיעוטים בארץ.
 ■ סיפורי נשים גיבורות מימי ההתיישבות: מניה וילבושיביץ-שוחט - הרצאתה של טובה קלדס, מנציחת נשים גיבורות מתקופת ההתיישבות והעליות לפני הקמת המדינה והשוואה.
 ■ תרופות: כל מה שרציתם ולא ידעתם לשאול - הרצאתה של ד"ר אילנה שומכר, שפרשה לאחר 25 שנים מחיל הרפואה, בוגרת לימודי רוקחות במסגרת העתודה האקדמאית ובעלת תואר שני ושלישי בביוכימיה.
 ■ לכידת נחשים ובעלי חיים נוספים - הרצאתו של מנשה "הלוכד משוהם".
 ■ רעידות אדמה בישראל ובכלל - הרצאתו של יוסי שוורץ, עד לאחרונה איש המכון הסייסמולוגי.
 ■ הצלחה: ברכה או קללה? על-פי ניתוח כתב ידה וחתמתה של מרילין מונרו - הרצאת של מיכל נפתלי, מנהלת המרכז לאבחון פסיכו-גרפולוגי.
 ■ שיווק במדיה חברתית - הרצאתו של ערן קולרן, מנהל "פרי ירוק", חברה לייעוץ עסקי שיווקי.

טיולים

■ ב-22.5.12 יצאנו לטיול מודרך בגליל המערבי ובכפרי הדרוזים. לאחר ארוחת בוקר, ביקרנו בכפר בית ג'אן שלמרגלות הר מירון, האזנו להרצאה מאלפת על חיי הדרוזים ומורשתם וביקרנו בבית העלמין הצבאי בבית

חברי הסניף בטיול לכפרי הדרוזים בגליל

■ ב-8.7.12 נערך כנס ותיקי הסדנא הגייסית בבית האבות הבולגרי בראשון לציון בהזמנתו של מנכ"ל בית האבות משה טולדו, הנמנה עם ותיקי הסדנא. באירוע השתתפו כ-70 חברי "צוות" ובמסגרתו נשאו דברים יו"ר הסניף לורנס יצחק, יו"ר מחוז יהודה יואל גונן ומנכ"ל "צוות" דן נדיב, אשר הקדיש את דבריו לנושא הגמלה ולביטוח החיים. האירוע זכה להד חיובי מהמשתתפים.

הרצאות

■ מגוון הקצבאות וההטבות שהאזרח זכאי להן מהמוסד לביטוח לאומי במעגל החיים - הרצאות של איציק פלוס, מנהל הביטוח הלאומי בראשון לציון.
 ■ רפואה משלימה - הרצאות של חזי אשכנזי.
 ■ הכליאה ביהדות בהשוואה לכליאה בימינו - הרצאות של הרב יהודה ויזנר, רב השב"ס.

חברי הסניף בסיוור בבסיס נבטים

■ ב-19.6.2012 ערכנו סיור בבסיס חיל האוויר בנבטים. הסיור היה מעניין ומאלף וגרם למשתתפים תחושת גאווה על ממשיכי דרכם בצה"ל.
 ■ ב-12.7.12 ערכו החברים טיול לגליל המערבי ברוח היהדות. בין השאר ביקרנו במערות הקבורה בבית שערים, בבית הכנסת בשפרעם ובבית הכנסת בפקיעין, בו שוחחנו עם מרגלית זינתי וצפינו בהצגה. כן ביקרנו בבית הכנסת הרמח"ל ובבית הכנסת הטוניסאי בעכו.

אירועים

■ ב-11.6.12 במסגרת אירועי שבוע הספר העברי, נערכה פעילות מטעם עמותת אור ירוק בראשון לציון, בהנהלתו של אברהם הובר (חבר "צוות"), לקידום תרבות הנהיגה ולצמצום תאונות הדרכים. מספר חברים מהסניף נטלו חלק בפעילות ובהם רמי חדד ואלי יום טוב.
 ■ ב-11.6.12 נערך ערב זמר לחברים עם הזמר משה אקריש, שהנעים בשירי ארץ ישראל מכל הזמנים. הערב היה קצבי ותוסס, לווה בריקודים של החברים והסב הנאה רבה למשתתפים.
 ■ ב-19.6.12 נערך טקס חגיגי בסניף, בו הוענקו תעודות הוקרה לחברים על פעילות התנדבותית בתרגילים של פיקוד העורף בשנה האחרונה. התעודה הוענקה על-ידי קצינה מפיקוד העורף.
 ■ ב-1.7.12 נערך בהיכל התרבות בראשון לציון אירוע חגיגי ומרגש - השקת ספרו העשירי של הרב ד"ר פיני איזק, חבר הסניף. הספר שהושק הוא סידור תפילה נוסח ספרד המביא נוסח מובן לכל. באירוע נטלו חלק ראש עיריית ראשון לציון דב צור, הרב חיים דרוקמן, הרב ישראל לאו ומזמנים רבים נוספים.

סניף רחובות

יו"ר הסניף: יוסי שני • גאולה 4 רחובות 76272 • טל': 08-9467062 • דוא"ל: y-sho806@015.net.il

200 חברי הסניף יצאו במהלך חודש יוני ליום טיול, בשני מחזורים, למישור החוף והגליל המערבי. החברים סיירו בחוות הפסלים במושב עין הכרמל,

פקדו את אנדרטת הזיכרון לחללי השריפה בכרמל, והמשיכו לגשרים התלויים ליד נשר ולגנים הבהאיים בעכו. בהמשך ביקרו בבית הכנסת הטוניסאי בעיר וסיימו את הטיול באנדרטה לחללי אסון השייטת במושב שבי ציון. חברי הסניף הודו על ארגון היום המוצלח.

כתובת הדוא"ל שלך אצלנו?

האם אתה מקבל מ"צוות" אחת לחודש בדוא"ל את

ה"צוותון" - המידעון האינטרנטי של "צוות"?

אם לא - נא שלח את פרטיך האישיים בדוא"ל אל:

bitaon@tzevet.org.il

אירועים

■ שני אירועים מיוחדים התקיימו לאחרונה: האחד באמפי בנהלל, במסגרת פתיחת חודש המורשת היהודית של האגף לתרבות תורנית במשרד החינוך. האירוע כלל את הופעתו של הזמר דוד דאור, "שפתי נועם" נתניה, "שפתי הכפר" כפר סבא ו"שירת מודיעין". בדרך לאירוע סיירו בעמק יזרעאל. אירוע נוסף התקיים במשכן לאמנויות, בית האופרה בתל אביב - "שרים מודז'יץ".

אני קורא לחברי "צוות" דתיים ומסורתיים המעוניינים לחוות הווי דתי התואם את השקפת עולמם, להצטרף לסניף הדתי הכלל ארצי - בני ברק.

סניף ראש העין

יו"ר הסניף: עמיר פוריין • שילה 72 ראש העין • טל': 03-9022114 • דוא"ל: puriyan@012.net.il

טיולים

■ 42 חברי הסניף יצאו ב-13.5.12 לטיול בן יום אחד לשמורת עינות צוקים ולמנזרים נטושים בערבות יריחו. המטיילים פקדו מספר אתרים ובהם השומרוני הטוב, קאסר אל יהוד ומצפה יריחו.

■ ב-17.6.12 יצאו 32 מחברי הסניף לטיול בן 14 יום בגיאורגיה ובארמניה. בין השאר ביקרו החברים במחוז ארט שבארמניה הסמוך לגבול הטורקי; באתר וארדזיה שבגיאורגיה, שבו מערכות מערות חצובות הסדורות בקומות ובטורים, ונסעו לאורך הדרך הצבאית הגיאורגית לעבר הקווקז הגבוה, עד לגבול עם רוסיה.

חברי הסניף בעיר המערות וארדזיה שבגיאורגיה (צילום: רותי רגור)

■ 55 חברים מהסניף יצאו ב-4.7.12 לטיול בן יום אחד לצפון רמת הגולן, אשר כלל קטיף דובדבנים במושב אודם. המטיילים פקדו מספר אתרים ובהם בריכת רם, היישוב נמרוד והאנדרטה לחללי אסון המסוקים.

הרצאות

■ מימוש זכויות רפואיות להן זכאים נפגעי גוף מהמוסדות השונים - הרצאתו של ד"ר (רופא) עו"ד מאיר טוויר.

■ האנייה אקסודוס: הברחת ועליית היהודים לארץ ישראל - הרצאתו של

סניף רמת גן

יו"ר הסניף: יוסי פורת • הראה 21 רמת גן 52100 • טל': 03-6702485 • דוא"ל: tzevetrg@zahav.net.il • 054-4950250

בתחילת הקיץ קיים הסניף שני טיולים מוצלחים, רבי משתתפים, האחד לגליל המערבי והשני לירושלים.

קיימנו שתי הרצאות בעלות עניין מיוחד לחברי "צוות" - האחת ב-5 ביוני, לציון 45 שנים לפתיחת מלחמת ששת הימים, שבה הרצה עמיתנו אמנון בירן (אל"ם), מי שהיה קמ"ן סיירת מטכ"ל. הוא עודד את הקהל להגיב ולהשלים את פסיפס המלחמה בעדויות אישיות ואלו העשירו מאוד את השומעים. ההרצאה השנייה - סרטי חדשות "כרמל" מתקופת העשור הראשון של המדינה, אותם אוסף בשקדנות האספן וחוקר הסרטים יעקב גרוס.

סניף בני-ברק

יו"ר הסניף: יוסף פלג • טל': 054-4772939

הרצאות

■ ישראל והעולם היהודי - הרצאתו של אפרים לפיד.

■ מבצע יונתן ובאנטבה - מפגש עם רות גרוס, אשר כל משפחתה היתה במטוס החטוף.

טיולים

■ חברי הסניף יצאו לטיול יומי באזור מנשה בשרון הצפוני. בין השאר ביקרו באתר צמחי תבלין ומרפא ליד חדרה, ערכו תצפית נוף להיכרות היסטורית-גיאוגרפית עם האזור, ביקרו בשמורת יער אום ריחן ובדיר עיזים של משפחה צעירה בעלת חזון. כן סיירו בקרית האמנים ביישוב קציר ובחממה חקלאית תיירותית.

■ חברי הסניף יצאו לטיול ליישובי גוש עציון, חברון ומערת המכפלה. בדרך פקדנו את האתרים: שיירת הל"ה, נווה דניאל, האלון הבודד - סמל לכיסופים ולהתחדשות היישוב היהודי בגוש עציון. כמו כן, צפינו בחזיון אור קולי בכפר עציון. סיימנו בסיור בחברון ובתפילה במערת המכפלה.

האמן מוחמד סעיד בלש ובמשק ריחן. בסיום הטיוול התארחנו ביישוב קציר ב"בית על הוואדי" - בית עץ ייחודי הצופה על הנוף ממרומי הר אמור. הבית משמש אבן שואבת לאמנים ומעצבים ומקום מפגש ודו-קיום בוואדי עארה. היה זה טיוול ייחודי ומהנה להכרת האנשים והאזור במבט אחר.

■ חוג צ'י קונג (התעמלות סינית) מתקיים פעם בשבוע במועדון הסניף, מסיים שנה שנייה של פעילות וההרשמה נמשכת לשנה השלישית. המדריכה, בלה טוביאנה, הינה חברת הסניף.

התנדבות

רכז ההתנדבות בסניף אלי איבגי סייע לחברת הסניף לקבל חבילת מזון שבועית מעמותה הפועלת בעיר וחבר נוסף התנדב להביא את המזון לביתה.

סניף גבעתיים

יו"ר הסניף: חיים ירקוני • כצלסון 103 ת.ד 351 גבעתיים • 03-6700998
 • דוא"ל: yarhaim@zahav.net.il

התנדבות

■ חבר הסניף בני מזור, המתנדב באופן קבוע במשטרת גבעתיים, קיבל מכתב הערכה על סיועו ללכידת פורץ. להלן ציטוט מהמכתב:

"לכבוד בני מזור,

פיקוד משטרת גבעתיים מעריך ומוקיר את פועלך הרב ואת המסירות הרבה אותה אתה מגלה במהלך התנדבותך במשטרה במסגרת יחידות המתמיד והית"מ".

יעל טיבי, פקד, קצינת המתנדבים גבעתיים

■ לאחרונה התקיימה השתלמות למתנדבי הסניף בנושא התנהגות בשעת שריפה ורעידת אדמה, כדי להכינם כבקררים בתרגיל שיתקיים בבתי הספר.

הרצאות

לאחרונה האזנו למספר הרצאות ובהן: עקרונות הבריאות, טורקיה בעידן ארדואן, שידוד מערכות פוליטי וצבאי בעת הקמת המדינה, והרצאה בנושא רנטגן, C.T. ואולטרה סאונד.

חברות חוג הנשים האזינו להרצאות על שבעת פלאי העולם העתיק ועל סודות האושר, השמחה והשלום על-פי האותיות העבריות.

חברי הסניף עם הדגל הראשון של נס ציונה עם הקמתה

טיולים ונופשונים

■ בתחילת יוני יצאנו לנופשון במלון פסטורל בכפר בלום. בדרכנו למלון ביקרנו בכפר הילדים "נהר הירדן" המארח ילדים חולים מכל הדתות והעדות למשך שבוע של הנאה וכיף. בהמשך עלינו גם למושב אודם בגולן לקטיף דובדבנים.

■ ב-12.19.62 ערכנו ביקור ביחידת הניסויים נס"א של חיל חימוש בבת ים ובהיכל העצמאות בתל אביב, שם הכריז דוד בן גוריון על הקמת מדינת ישראל.

חברי הסניף בטיוול לצפון רמת הגולן בעמדה שלמרגלות החרמון (צילום: טוביה בר טוב) העיתונאי נח קליגר.

■ מבצע אנטבה - הרצאתו של שלום בן משה (תא"ל) שהשתתף במבצע. ■ חייו ומותו של הלוחם מדמשק אלי כהן - הרצאתו של אברהם כהן, אחיו הצעיר של אלי כהן.

כתבה : רותי רזגור

סניף פתח תקוה

יו"ר הסניף: בני פרידמן • ז'בוטינסקי 4 פתח תקוה • טל': 03-9242899
 • דוא"ל: s.tzevet.pt@bezeqint.net • 03-9224167

הרצאות

■ איכות השמיעה: סוגי מכשירי שמיעה, זכאות לקבלתם, השתתפות קופות החולים, השתתפות עצמית ועוד - הרצאתו של יורם כהן מנכ"ל "תדרים".

■ הביטוחים ב"חבר" - הרצאתה של עינת רוזנברג, מנהלת תחום הביטוחים ב"חבר", על מגוון הביטוחים המוצעים לחברים. כמו כן, הציג שלומי לוטינגר, יועץ חיצוני של "חבר", את מרכיבי הביטוחים השונים.

■ מפגש עם יהודית הרמן - קורות חייה של יהודית שהיתה במשך 12 שנה בכת של גואל רצון.

טיולים ואירועים

■ חברי הסניף וחברים מסניפים אחרים בילו "שבת עונג בטבריה" - אירוע מותאם לחברים שומרי מסורת, בו השתתפו גם חברים חילוניים.

■ הסניף קיים ארבעה מפגשים בין חברים שומרי מסורת ליתר החברים - פעילות ברכה ומאחדת שארגן חבר הסניף נפתלי צוריאל בעזרתו של שלמה שטרנברג מסניף כפר סבא.

■ "תכשיט של טיוול" - סיורנו לאחרונה באזור ואדי עארה וערכנו היכרות עם המארג הערבי והיהודי באזור. ביקרנו בכפר ברטעה, שחולק בהסכמי שביתת הנשק ב-1948. כיום נמצא הכפר בחלקו בשליטת הרשות הפלסטינית ובחלקו בשליטת ישראל. ערכנו תצפית מאום אל קוטוף בכפר קרע, ביקרנו בביתה של אמנה כנען, מנהלת העמותה להעצמת נשים בכפר קרע ופעילה חברתית, וסיורנו בגלריית ארבסק בביתו של

סניף בת-ים

יו"ר הסניף: יצחק קרן • שד' העצמאות 33 כניסה ב' ת"ד 7067 בת-ים • טל': 03-5077169 • דוא"ל: karako1@netvision.net.il

הרצאות:

- גלגולו של הכתב, מכתב החרטומים בעת העתיקה ועד למקלדת המחשב: סקירה מרתקת על מהפיכת המידע שעברה על החברה האנושית - הרצאתו של טובי גולן.
- "מרד הגנרלים": התפטרותם של ראשי האגפים במטה הכללי של ההגנה, שנתנה ביטוי למחלוקת סביב התפיסות המנוגדות שהיו בעת המעבר מיישוב למדינה בנוגע לעתיד התפקודי של הצבא (צבא ממלכתי ללא גופי מחתרת) - הרצאתו של ד"ר יצחק נוי, עיתונאי, סופר ושדרן רדיו.

אירועים

- ב-4.12.12 קיימו טקס הרמת כוסית מסורתית לרגל חג פסח תשע"ב. נציגי הרשות ובהם סגני ראש העיר בירכו את החברים.

- נשף יום העצמאות המסורתי התקיים ב-23.4.12 באולם האירועים "המרפסת" בטיילת בת-ים. כיבד אותנו בנוכחותו מנהל המחוז אלי ינאי וסגני ראש עיריית בת ים. היה זה ערב מהנה ומרגש.

טיולים

- ביקור חברי הסניף במרכז המבקרים בשמורת החולה ובמרכז המבקרים של חוות דוברובין ב-12.6.12 יצאנו לטיול בשמורת החולה, במסלולים מרתקים הכוללים הליכה על גבי גשר מעל למי האגם. כמו כן, ביקרנו בחוות הדובדבן בייסוד המעלה ובחוות דוברובין שהפכה למעין מוזיאון המשחזר ימים עברו.

הצילומים כולם באדיבות מתנדבי הסניף מירזה אברהם ויונה

סניף תל אביב

יו"ר הסניף: עמנואל אלרום • הארבעה 8 תל אביב 61203 • טל': 050-4241212, 03-5616020 • דוא"ל: Ta-tzevet@012.net.il

- לסניף תל אביב דרושים בחיפיות מתנדבים. קיימת אפשרות לצרפם להנהלת הסניף. חברים בעלי מוטיבציה ורצון לתרום מזמנם ולקבל בתמורה הערכה ואהבה, מתבקשים לפנות אישית ליו"ר הסניף עמנואל אלרום, טל' 050-4241212.

הרצאות

- רוחות ושדים ביהדות: האמנם? - הרצאתו של טובי גולן.
- איכות וירידה בשמיעה ואפשרויות טיפול - הרצאתו של נציגי חברת קולרם.

- ב-17.7.12 ערכנו סיור בנס ציונה ב"נחלת ראובן" מראשוני המושבה, ביקרנו בפארק המדע במכון ויצמן וכן במוזיאון העיצוב המרשים בחולון.

חברי הסניף במוזיאון העיצוב בחולון

סניף בקעת אונו

יו"ר הסניף: שלום פארינטה • ת"ד 21 סביון 15569 • טל': 03-5345540 • דוא"ל: botzvet@netvision.net.il

- מסתמנת התקדמות בפעילות להקמת משרד לסניף ויו"ר הסניף ממשיך לעסוק בכך במרץ מול העירייה.

הרצאות

- הטייס יונתן אטקס, שנפל בשבי המצרי במלחמת קדש, סיפר על תנאי השבי הקשים והישרדותו כפצוע קשה עד קבלת טיפול רפואי.

אירוח סטודנטיות מסין בהרצאות פולקלור בעברית

- פולקלור, מסורת וחגים בסין - הרצאתו של שתי סטודנטיות סיניות שלמדו לתואר ראשון ושני בעברית. בהזדמנות זו הענקנו להן דגלון עם סמל "צוות" ודגל ישראל עם הקדשה.

טיולים

- לאחרונה יצאנו לטיול לעמק יזרעאל ובין השאר ביקרנו במשטרת נהלל, בסליק שביישוב, במוזיאון הראשית ההתיישבות בקיבוץ יפעת ועוד.
- ערכנו בחודש יולי טיול לאזור הכרמל, אותו הקדשנו למורשת ההעפלה. במסגרת זו ביקרנו בחוף בית ינאי, בבית אורן, בקיבוץ יגור (כולל ביקור בסליק וקבלת הסברים על "השבת השחורה") ובמוזיאון ההעפלה וחיל הים בחיפה. בנוסף פקדנו את האנדרטה לזכר הנספים באסון הכרמל.

חברי הסניף ליד אנדרטת הנספים באסון הכרמל

חברי הסניף במיתרים, במסגרת טיול יומי לדרום הר חברון "בין הר למדבר"

חברי הסניף לרגלי עמודי שלמה בפארק תמנע, במסגרת נופשון מטייל באילת

טיולים:

ואדי עארה מזווית אחרת - הגלריה לקליגרפיה בכפר קרע, הקו הירוק, גדר ההפרדה, חריש ותצפית מרהיבה מאום אל קטף - אל נופה המרהיב של שמורת יער אום ריחן, קריית האמנים בקציר ו"בית על הוואדי" במרומי הר אמיר.

מפגשים:

■ מפגש חברים לכבוד שנת תשע"ג הבאה עלינו לטובה - ברכות, הרמת כוסית וכיבוד לכבוד החג שהוכן על-ידי מתנדבות הסניף. בתוכנית האמנותית: חבורת הזמר "צעירים לנצח" של בית להיות - המרכז לטיפוח מודעות השואה ולקחיה, בתוכנית שירים וסיפורים בלאדינו, בניצוחה של אלה אלישר.

התנדבות:

■ סיוע לאגף חירום וביטחון בעיריית חולון בחלוקת ערכות מגן לתושבי העיר. לקראת ראש השנה התנדבו חברי הסניף באגף הרווחה של עיריית חולון במסגרת מבצע "פרח ואגרת לקשיש". הם סייעו בארזות מאות חבילות שי שחולקו לקשישים עיריית בעיר.

■ וייטנאם ארץ לא מוכרת - הרצאתם של רחל ונתי ברוקס, זוג דיפלומטים ישראלים, אשר שרתו בווייטנאם (נתי היה סגן השגריר והקונסול) במשך שלוש שנים, ילדיה של איילת גרוס, מתנדבת בהנהלת הסניף.

טיולים:

■ לאחרונה יצאו חברי הסניף לטיול ברמת הגולן לאתרי מורשת מלחמות ישראל. כמו כן, ערכו החברים קטיף פירות יער ודובדבנים. ■ טיול מעניין לגליל התחתון ערכו לא מכבר חברים מהסניף, אשר בין השאר ביקרו בבית הבד של משפחת ג'השן במע'אר, במרכז המבקרים במושב כלנית, ובאתר ההנצחה לחייל הבדואי. בנוסף ביקרו באתר אשכול והתרשמו מעולם קסום של מים וממערך המוביל הארצי. החברים נהנו גם מארוחה דרוזית כשרה אצל ריאד, חבר "צוות" בצפון ובעל מסעדה בסוג'ור.

סניף חולון

יו"ר הסניף: שלמה קימל • בית יד לבנים - תיאטרון חולון, שד' קוגל 11, חולון 58262 • טל/פקס: 03-5012420 • דוא"ל: kimels@bezeqint.net

הרצאות:

■ מסעות חובקי עולם - זימבבואה וסוויזלנד, מפלי ויקטוריה וכפרים מסורתיים - הרצאתו של ד"ר רמי דברת. ■ פרשת אוגדה: בגידה בציונות או גאונות פוליטית - הרצאתו של עו"ד גרי פאל. ■ מימוש זכויות כתוצאה ממחלות או מתאונות - הרצאתו של ד"ר מאיר טוידר. ■ חשיבות תזונה בריאה, צירופי מזון - האמת והמיתוס - הרצאתה של ד"ר מאיה רוזמן. ■ ישראל, המערב וההכרעה בסוגיית הגרעין האיראני - הרצאתו של עו"ד עמירם פאל.

פרויקט "ידידות צהלה"

דיווחים מהשטח מאי-יולי 2012

■ ב-5.6.12 יצאו כ-300 חניכי צהלה ליום כיף בפארק המים בשפיים, שאיפשרה לחניכים ולמתנדבים לסיים את השנה באווירה רטובה ומחוייכת. השתתפו קבוצות צהלה מרחובות, אור יהודה, יפו, כפר סבא, רעננה, נווה הדסה,

כרמיאל, ג'וליס, קריית ביאליק, הכפר הירוק, קרית ים, טבעון, נהריה, קרית אתא וחיפה.

■ ב-3.6.12 נערכו שתי פעילויות לילה "בעקבות מעפילים". המטרה הייתה לסיים את שנת הלימודים באירוע ייחודי, חינוכי וחוויתי.

במזג אוויר קר במיוחד, שהעצים את חוויית המסע. השתתפו 29 חניכים.

בשיחת הסיכום סיכמה אחת החניכות את המסע: "אני אתחיל ליהנות מכל יום שאני חיה, כי בשבוע הזה הבנתי שלא חסר לי כלום, אני צריכה להיות שמחה ממנה שיש לי - משפחה, חברים, כי אלו הדברים החשובים שלא היה לקורבנות השואה".

התנדבות לפרויקט "ידידות צהלה"

נשמח לקלוט מתנדבים נוספים מבין אנשי "צוות" כדי להנחות ולהדריך בני נוער. המתאימים יעברו הכשרה ויזכו לליווי. **פרטים בטל': 04-8596032 ובאתר www.zahala.org**

כמאה חניכי הכפר הירוק שיירו במוזיאון מחנה המעפילים בעתלית ובהמשך שיחקו במשחק הדמיה מעפילים-בריטים.

באותה עת ערכו כ-70 חניכי כפר גלים, בית לילך, בית מגל ותיכון חוגים מחיפה, פעילות א"ש לילה ברוח הפלמ"ח. הפעילות כללה עקרונות הסוואה בלילה, משחקי הדמיה, סיפורי מורשת קרב וצי'זבטים בקומז'ץ.

■ כ-300 חניכי צהלה צפו בחודשים האחרונים בהצגות שונות בתיאטרון הבימה. הצפייה התאפשרה בזכות תרומתה האדיבה של חברת בואינג, בתמיכת המנכ"ל אבי ברבר, ובשיתוף עמותת חיל האוויר. מהנהלת התיאטרון ומקהל הצופים שהתרשמו מחניכי צהלה התקבלו תגובות אוהדות. אנו מאמינים שבחודשים הקרובים נכפיל את מספר המשתתפים.

■ בחודש מאי נערך מפגש מסכם למשלחת צהלה העשירית, שיצאה לפולין בתחילת מרס

סניף באר שבע

יו"ר הסניף: יעקב לחיאני • בית החייל, רחוב בית לחם 2, ת"ד 521, באר-שבע 84100 • טל: 08-6431874, מענה קולי: 03-6173529, פקס: 08-6417188

■ ב-12.12.2016 יצאו חברי הסניף לסיור באולפני ערוץ 2 בנווה אילן. כמו כן ביקרו החברים ביד השמונה, בגן התנכ"י, בחוות התבלינים באשתאול ולסיום ערכו תצפית לעמק איילון. החברים נהנו וחזרו עם ידע נרחב יותר במגוון תחומים.

חברי הסניף באולפני ערוץ 2 בנווה אילן

■ חברות הסניף מבצעות פעילות גופנית קבועה בהדרכתו של חבר "צוות" רפי נעים בקאנטרי קלאב באר שבע. בנוסף, מוביל רפי כמעט מדי יום קבוצות הליכה ברחבי העיר, בהשתתפות תושבים וחברי "צוות" רבים.

חברי הסניף מתארחים ביד השמונה

שלישי מימין: רפי נעים

סניף ערד

יו"ר הסניף: שלום כרמל • רחוב בשור 2 ת"ד 4444 • טל: 052-5554523

■ ב-12.12.16 נערך בערד טקס הוקרה מיוחד לארגוני המתנדבים בעיר. כארגון מתנדב מצטיין זכה סניף ערד.

מימין לשמאל: יו"ר הסניף שלום כרמל, יו"ר ועדת ההתנדבות המחוזית איציק הלמן, וחבר הנהלת הסניף אריה שיף

פעילות במחוז דרום

■ מחוז הדרום ערך נשף יום עצמאות מחוזי באולמי נרניה באר שבע, בהשתתפות כ-400 חברים. בתוכנית האמנותית: הרכב כנריות ולהקת "אגדה יוונית" שהרקידה את החברים. המשתתפים נהנו מהמפגש החברתי, התכבדו בארוחת ערב ובסיום האירוע השתתפו בהגרלת פרסים.

מימין לשמאל: יעקב לחיאני יו"ר סניף באר שבע, ניסן בגולה גזבר המחוז, מאיר ארצי חבר הנהלת המחוז, ושלום כרמל יו"ר סניף ערד

■ ב-12.12.2017 התקיים בבאר שבע טקס הוקרה לפעילים למען הנוער בעיר, במסגרתו בחרו הצעירים בפרץ לב כיקיר הנוער. פרץ הוא ניצול שואה ולאחר שירות משמעותי בצה"ל בחר לעסוק בנושא הנצחת השואה. מזה למעלה מ-20 שנה הוא מרצה בבסיסי צה"ל ברחבי הארץ ובבתי ספר בבאר שבע ומספר את סיפורו האישי. כמו כן, הוא מלווה משלחות תלמידים היוצאות לפולין, מתנדב בארגון "עמך" התומך בניצולי שואה, משמש כחבר הנהלת המחוז ומרכז את הטיפול בגמלאי ובאלמנות המחוז בני 75+.

משמאל לימין: עדיית סרברו מתנדבת במחוז, פרץ לב יקיר נוער באר-שבע, יו"ר המחוז גדעון שני, יצחק הלמן יו"ר ועדת התנדבות במחוז, חנה ברנשטיין חברת ועדת הבחירות, אהרון פלדמן יו"ר ועדת פרט במחוז

סניף קרית גת

יו"ר הסניף: ניסים זגורי • שד' גת 32/17 קרית גת • טל: 08-6878350, nisimz@girvat.net.muni.il • 057-7447013

■ ב-28.6.12 נערך ערב קריקוי במועדון הסניף. האירוע כלל כיבוד גבינות ויין. החברים שמחו לבלות יחד ערב מהנה.

עמוס גואז מקבל תעודת הוקרה מראש עיריית נתיבות יחיאל זוהר

■ ב-4.7.12 התקיים סיור לחברי הסניף באזור חיפה והכרמל, בדגש על מקומות קדושים והיסטוריים וערכים יהודיים וציוניים. בין השאר ביקרו החברים בגנים הבהאיים, בוואדי ניסנס, במושבה הגרמנית, במערת אליהו הנביא ובעוספייה.

■ לאחר עבודה ממושכת ומאומצת של חבר הנהלת הסניף עמוס גואז, אישרה עיריית נתיבות התקנת מסוף "חבר" (עמדת כרטוס) עבור אנשי הקבע וגמלאי צה"ל במבנה מרכז פיס סיעודי בנתיבות.

■ ב-1.8.12 יצאו 46 מחברי הסניף לטיול בצפון הארץ, בארגונו של חבר הנהלת הסניף עמוס גואז, אשר כלל ביקור באתרים בעלי משמעות ערכית יהודית-ציונית. בין היתר ביקרו החברים בתל-יזרעאל, ערכו תצפית על עמק הגלבע והתוודעו אל אזור ממלכת ישראל בימי אחאב. הם ביקרו בכרם נבות והאזינו לסיפור המקראי הקשור באתר, סיירו בגן הלאומי חמת טבריה, קיבלו הסברים על תקופת התלמוד, והתרשמו מבית כנסת ובו פסיפס מרשים מהתקופה. הסיור הסתיים בביקור בקבר הרמב"ם בטבריה וביקור בקבר רבי עקיבא.

חברי הסניף על רקע הכנרת

● **סניף מצפה רמון** יו"ר הסניף: יצחק ברגר • נשק 15/3 מצפה רמון • טל': 054-4760330 • דוא"ל: bergeri@mitzpe-ramon.muni.il

● **סניף אילת** יו"ר הסניף: אליהו דהן • בית החייל, אילת • טל': 08-6317552, 057-5818182 • דוא"ל: eli34656@walla.com

● **סניף דימונה** יו"ר הסניף: אבי אבוחצירה • רח' עובדת 1 דימונה • טל': 052-2704148

כתובת הדוא"ל שלך אצלנו?

האם אתה מקבל מ"צוות" אחת לחודש בדוא"ל את ה"צוותון" - המידעון האינטרנטי של "צוות" אם לא - נא שלח את פרטיך האישיים בדוא"ל אל:

prashit@tzevet.org.il

סניף אופקים

יו"ר הסניף: יעקב דרעי • היוגב 37 מקלט 5 אופקים • טל': 08-9924930, tzevetofqim@bezeqint.net • דוא"ל: 077-9256070

ב-2.7.12 התקיים יום כיף לחברי הסניף במלון קראון פלאזה ים המלח. האירוע תרם רבות לגיבוש החברים.

חברי הסניף ורעייתיהם בפתח בית המלון

בין התאריכים 30-31.7.12 יצאו חברי הסניף לטיול בצפון הארץ. החברים פקדו קברי צדיקים - קבר הרשב"י זקצ"ל במירון, קבר רבי מאיר בעל הנס זקצ"ל בטבריה וקבר רבי יוחנן בן עוזיאל זקצ"ל בעמוקה. בנוסף, שטו בסירה על הכנרת וסיירו באתר ההנצחה לחללי אסון המסוקים בשאר ישוב ובאתר ההנצחה לתלמידות מבית שמש שנרצחו בגבול הירדן.

חברי הסניף באתר ההנצחה בשאר ישוב

סניף נתיבות-שדרות

יו"ר הסניף: אילן פרץ • ת"ד 110 אופקים • טל': 050-5282815 • דוא"ל: ilanperez01@gmail.com

■ ב-3.7.12 נערך ערב הוקרה למתנדבים בנתיבות, במסגרתו הוענקה תעודת הוקרה למתנדבים מצטיינים, ביניהם עמוס גואז, חבר הנהלת הסניף, שזכה בהוקרה על תרומתו לקהילה.

חברי הסניף נהנים מיום קיץ על הר הכרמל

מ'חניבעל' למלחמה

מאת: ד"ר שמואל גורדון (אל"ם), מודן הוצאה לאור

מלחמת לבנון השנייה גרמה תשכול עמוק ואכזבה גדולה בקרב הציבור והצבא במדינת ישראל. רמת הביצוע של כוחות צה"ל וההישגים בשטח היו נמוכים מהמצופה וגרמו דאגה רבה לגבי העתיד. בציבור הרחב ובצה"ל עצמו תקפו את תהליכי קבלת ההחלטות האסטרטגיות לפני המלחמה ובמהלכה. המטרה העיקרית של ספר זה, היא לבחון את ההחלטות האסטרטגיות ואת תהליכי קבלתן, כדי להפיק תובנות לגבי העתיד. המחקר מגיע למספר מסקנות חדשניות ומפתיעות. לדוגמה: ועדות החקירה למיניהן טענו כי מקור הרע הוא החלטה חפוזה ולא שקולה לצאת למלחמה מיד לאחר פיגוע החיזבאללה. ספר זה מוכיח, כי תהליך עיצוב ההחלטה היה ממושך והחל כחצי שנה לפני המלחמה. לאחר שראש הממשלה אריק שרון שקע בתרדמת, הוחלפה מדיניות ההכלה הנבונה במדיניות המכוונת לעשיית סדר חדש בלבנון בהזדמנות הראשונה. גם תהליך קביעת ההחלטות ביום הראשון היה סדור להפליא. ומסקנה חדשנית נוספת: המלחמה נחשבת לפיאסקו ולכישלון חרוץ מתחילתה ועד סופה, אולם מתברר כאן, כי בשבוע הראשון הושגו רוב המטרות המדיניות והצבאיות. הקברניטים ידעו שנפתח חלון הזדמנויות מעולה לסיים את המבצע. רק סדרת החלטות אסטרטגיות שגויות - להכניס כוח יבשתי גדול לדרום לבנון, ולהמשיך בלחימה מדשדשת - הפכו מבצע מצליח למלחמה כושלת.

למשה דיין היו כמה וכמה רש"ם ומזכ"צים במהלך שירותו כרמטכ"ל וכשר ביטחון. לפחות שלושה מהם (שלמה גזית, אריה בראון ומורלה בראון), העלו על הכתב במשך השנים את זכרונותיהם - וכך התודענו לאישיותו הכריזמטית ולתפקידו המכריע של דיין בתולדות בטחון ישראל.

כתב: אפרים לפיד

גרישה והדוב הרעב

מאת: גרשון אקשטיין (סא"ל), הוצאה פרטית

ספר לילדים עם מסר של עקשנות, נחישות, גבורה ואהבת חיות בר. הסיפור נכתב כפרי דמיונו של המחבר, בסיוע מורות וגננות. האיורים מאירי העיניים של רונית זיו והכריכה פרי יצרתה של המעצבת אורלי קיים, תורמים רבות להמחשת מסרי הסיפור. זהו ספרו השני של גרשון אקשטיין לילדים.

לוחמי קו המים והאש, מלחמת ההתשה בזירת התעלה 1970-1969

מאת: אברהם זהר וצבי עופר, הוצאת המכון לחקר מלחמות ישראל, 2012

הספר, שראה אור ביוזמת שלמה להט (אלוף), מפקד אוגדת סיני, הוא פרי מחקר האירועים בתעלה ובמצרים בשנים 1967-1970. הוא כולל סקירות על התיאוריה של ההתשה ותיאור כלל אירועי המלחמה בזירות השונות - ביבשה ובאוויר. המיוחד בספר היסטורי זה הם סיפורי לוחמים, פרק על השתקפות המלחמה

בן המאה שעברה

מאת: מורלה בר-און, הוצאת כרמל ירושלים 2011

ספר הזכרונות של ד"ר מורלה בר-און (אל"ם) אינו קורותיו של יחיד אלא סיפורו של דור. הזכרונות משתרעים על פני כשמונים שנה מילדותו בראשון לציון ועד ימינו. בין פרקי המרכזיים: התקופה בה כיהן כר"ש הרמטכ"ל משה דיין והקשר ההדוק עם בן גוריון ופרס, התקופה בה היה קצין חינוך ראשי, ואחר כך, תקופת עבודתו כמנהל בכיר בסוכנות היהודית.

מבחינת היסטוריה צבאית, מעניק הספר הזדמנות נדירה להציץ אל מאחורי הקלעים של תהליכי קבלת ההחלטות בשנות החמישים, בנושאים כגון פעולות התגמול, ההכנות למבצע קדש ועוד. בשנים האחרונות פורסמה תיזה (שהוביל פרופ' שלמה אהרונסון), לפיה הנימוק המכריע לנכונותה של ישראל לקיים את המבצע המשותף עם בריטניה וצרפת ב-1956 (אשר כונה בישראל "מבצע קדש" ובפי אחרים - מבצע "מוסקיטו"), היה הסכמתה של צרפת לסייע לנו טכנולוגית בהקמת יכולת גרעינית. בספרו שולל מורלה נימוק זה וקובע כי שיתוף הפעולה של ישראל עם שתי המעצמות נעשה לבקשתה של צרפת, מתוך הכרת תודה למי שהיתה ידידה דומיננטית של ישראל באותה עת, ובכלל זאת סיפקה נשק ומטוסים. מורלה הזדהה עם משנתו של דיין בכל לבו. דרכם הרעיונית נפרדה רק לאחר שהמצב הביטחי של ישראל השתנה באופן דרמטי, לאחר מלחמת ששת הימים. למתעניינים ביחסי ישראל והתפוצות, פורס מורלה את העשייה המגוונת והנרחבת בה היה מעורב במסגרת הסוכנות היהודית בשנות הפריחה שלאחר '67.

באמנות ורשימת כל הנופלים בזירה עם תמונתם וסיפור נפילתם. נוסף על מקורות המחקר המקובלים במלחמות ישראל, מתייחס הספר גם למחקרים ממקורות ערביים, בעזרת החוקר הערבי-ישראלי פרופ' מוסטפא כבאה, וגם למידע ממקורות סובייטיים, בעזרת הסובייטולוג ד"ר דימא אדמסקי. סוגיה מעניינת העומדת בספר זה לדין: האם ניסתה ישראל להגיע להסדר עם מצרים? חוקר אחד לפחות טוען, שהחלטת הממשלה ב-19 ביוני 1967 בדבר נכונותה לסגת מסיני ומהגולן תמורת סיום הסכסוך לא הועברה על-ידי ארה"ב למצרים ולסוריה. ואמנם, אין אזכור לכך במסמכים ובמחקרים אמריקאיים העוסקים בתקופה, ואין לכך עדות של מנהיגים ערביים.

עם כניסתה של גולדה מאיר לתפקיד ראש הממשלה, לאחר פטירת לוי אשכול במרס 1969, נראה שנקטעו הניסיונות להגיע להסדר עם מצרים. מגעים וחילופי איגרות בין גולדה מאיר לבין המלך חוסיין הירדני היו תדירים, אך באפיק ישראל-מצרים לא הופעלו מהלכים לקראת הסדר כלשהו. שאלה חשובה באותה עת היתה מקומם של המעוזים בתעלה בתפיסת הביטחון. ממעקב אחר דיוני המטכ"ל בסתיו 1968 עולה, כי אלוף ישראל טל ואלוף אריק שרון לא התנגדו להקמת המעוזים. הוויכוח היה על קרב ההגנה במלחמה. הרמטכ"ל בר לב קבע, כי "במלחמה מעוז שווה לאפס, אלא אם הוא בתוך מערכת של מתחמי מעוזים". את קרב ההגנה במלחמה ראו בר לב ושייקה גביש מפקד פיקוד הדרום, כמושתת על טנקים, ארטילריה ומטוסים, בין קו התעלה לכביש הרחוב והמעברים.

מדובר בספר יוצא דופן בספריית המחקרים הצבאיים, הן במיגוון הנושאים שהוא מקיף, והן ברמת פירוט האירועים אליה הוא מגיע.

הצדעה אחרונה

חברי "צוות" שהלכו לעולמם

סיון-אב תשע"ב, יוני-אוגוסט 2012

ראשון לציון	קלמנוביץ חת"ק	יולי	רס"ן	גבעתיים	חי"ח	עינב	רפאל	רס"ב
רחובות	ח"א	דן	רס"ר	תל אביב	חת"ק	אלטיט	יצחק	רס"ן
רחובות	חת"ק	ירם	רס"ר	תל אביב	חכ"ל	גינות	רועי	סא"ל
	עוזיאל (אמריליו)	פנחס	רס"ן	תל אביב	חת"מ	מידד	יעקב	תא"ל
	רחובות	פטר		תל אביב	ח"א	נברו	אליהו	רס"ר
צפת	חמ"נ	אליעזר פרנקו	רס"מ	תל אביב	חי"ק	עמית	ישראל	סא"ל
חיפה	ח"א	הרץ	רס"ר	תל אביב	ח"א	פנחס	משה	רס"ר
כרמיאל	חי"ח	זליג	רס"ר	תל אביב	חש"נ	שריד	אליהו	אל"מ
קרית אתא	ח"י	אבידור	אל"מ	אופקים	חת"ק	אסייג	מרדכי	רס"מ
הוד השרון	חכ"ל	ירקוני	אל"מ	באר שבע	ח"א	ליאני	מוריס	רנ"ג
נתניה	חמ"נ	הרבט	סא"ל	עומר	חמ"נ	סימון	ארנולד	סא"ל
בית יצחק	חמ"נ	יוהנס	סא"ל	באר שבע	חת"ק	שלום	שלומי	רס"ב
צור משה	ח"פ	עזריה	סא"ל	מרכז שפירא	ח"א	בר	בנימין	רס"מ
רמת השרון	חש"נ	לב ארי	תא"ל	ראשון לציון	חת"ק	אלימלך	יצחק	תא"ל

יהי זכרם ברוך

מחברים לחברים

מחויבים לשירות

אנו ב"צוות" פועלים עבורך במספר תחומים: שמירה על הזכויות, ביטוחי בריאות וחיים, סיוע לפרט, סיוע בתעסוקה וקיום פעילויות חברה ותרבות הפנאי.

אנו רואים עצמנו מחויבים למתן שירות יעיל, רלוונטי ובזמן אמיתי. לצורך כך, אנו שואפים לקיים קשר רציף ועדכני עם החברים.

בעידן הנוכחי האינטרנט וכתובות דוא"ל הם תנאי הכרחי לקיומו של קשר זה.

אנו פונים אליך בבקשה לסייע לנו להעניק לך את מירב ומיטב השירותים. אפשר לנו לעדכן אותך במידע חשוב ורלוונטי עבורך.

הנך מוזמן להתחבר אלינו - העבר אלינו עוד היום את כתובת הדוא"ל שברשותך.

הכתובת למשלוח הדוא"ל:

prashit@tzevet.org.il